GLOBAL CITIZENSHIP EDUCATION • A GUIDE FOR TRAINERS

ការអប់រំពលរដ្ឋសកល

សេចក្តីណែនាំសម្រាប់គ្រូឧទ្ទេស

បកប្រែជាភាសាខ្មែរ

ដោយមជ្ឈមណ្ឌលសហប្រតិបត្តិការនៃការអប់រំភាពជាពលរដ្ឋសកល

GCC - Cambodia

Asia-Pacific Centre of Education for International Understanding

ការអប់រំ ពលរដ្ឋសកល
សេចក្តីណែនាំ សម្រាប់គ្រូឧទ្ទេស

ផលិតដោយ

ការិយាល័យអប់រំ និងបណ្តុះប ណ្តាល, APCEIU(2018)

©APCEIU 2018

សូមរ ក្សាសិទ្ធិ

អាស័យដ្ឋានទាក់ទង
ការិយាល័យអប់រំ និងបណ្តុះបណ្តាលនៃអង្គការ, APCEIU
120, Saemal-ro, Guro-gu, សេអ៊ូល សាធារណៈរដ្ឋកូរ៉េ, 08289
Tel: (+82-2) 774-3933 Fax: (+82-2) 774-3958
www.unescoapceiu.org

រៀបរៀងនិងបោះពុម្ពដោយ៖
tone & tone

ការអប់រំពលរដ្ឋសកល

GLOBAL CITIZENSHIP EDUCATION • A GUIDE FOR TRAINERS •

សេចក្ដីណែនាំសម្រាប់គ្រូឧទ្ទេស

Asia-Pacific Centre of Education for International Understanding

APCEIU

(មជ្ឈមណ្ឌលអប់រំអាស៊ី-ប៉ាស៊ីហ្វិកសម្រាប់ការយល់ដឹងសកល)

មជ្ឈមណ្ឌលអប់រំអាស៊ី-ប៉ាស៊ីហ្វិកសម្រាប់ការយល់ដឹងសកលដែលហៅជាអក្សរកាត់ថា (APCEIU) ក្រោមការឧបត្ថម្ភរបស់អង្គការ UNESCO គឺជាមជ្ឈមណ្ឌលប្រភេទទី២ដែលត្រូវបានបង្កើតឡើងតាំងពីឆ្នាំ២០០០តាមរយៈកិច្ចព្រមព្រៀងរវាងរដ្ឋាភិបាលនៃសាធារណៈរដ្ឋកូរ៉េ និងអង្គការUNESCO ដើម្បីជំរុញ និងលើកកម្ពស់ការអប់រំសម្រាប់ការយល់ដឹងសកល (EIU) និងការអប់រំភាពជាពលរដ្ឋសកល (GCED) ក្នុងចំណោមរដ្ឋជាសមាជិកនៃអង្គការយូណេស្កូ(UNESCO)។

ការអប់រំពលរដ្ឋសកល (GCED) មានគោលបំណងផ្តល់ជូនអ្នកសិក្សាគ្រប់វ័យនូវគុណតម្លៃ ចំណេះដឹង និងជំនាញ ដោយផ្តោតទៅលើការគោរពសិទ្ធិមនុស្សយុត្តិធម៌សង្គម ភាពចម្រុះនៃជាតិសាស្រ្ត សមភាពយេនឌ័រ និងនិរន្តរភាព នៃបរិស្ថានតាមរយៈការផ្តល់សិទ្ធិអំណាចឱ្យអ្នកសិក្សា ក្លាយជាពលរដ្ឋសកល និងមានការទទួលខុសត្រូវ។ ការអប់រំភាពជាពលរដ្ឋសកលផ្តល់ឱ្យអ្នកសិក្សា នូវសមត្ថភាព និងឱកាស ដើម្បីដឹងអំពីសិទ្ធិនិងកាតព្វកិច្ចរបស់ខ្លួន ក្នុងការលើកកម្ពស់ពិភពលោក និងអនាគតដ៏ល្អប្រសើរសម្រាប់ទាំងអស់គ្នា។

អំពីការណែនាំ

សៀវភៅណែនាំនេះ គឺជាឯកសារបណ្តុះបណ្តាលមួយ សម្រាប់គ្រូឧទ្ទេស ដែលនឹងរៀបចំសិក្ខាសាលាបណ្តុះបណ្តាលអ្នកអប់រំ អំពីភាពជាពលរដ្ឋសកល ក្នុងគោលបំណងដូចខាងក្រោម៖

- ណែនាំព័ត៌មាននិងគោលគំនិតជាមូលដ្ឋាននៃការអប់រំភាពជាពលរដ្ឋសកល ដល់អ្នកចូលរួមសិក្ខាសាលា
- ជួយដល់សិក្ខាកាមទទួលបាននូវបទពិសោធន៍នៃសញ្ញាណគ្រឹះក្នុងការអប់រំភាពជាពលរដ្ឋសកល និងការរៀននិងបង្រៀនតាមបែបស្ថាបនានិយម
- លើកទឹកចិត្តអ្នកចូលរួមឱ្យស្វែងរកវិធីសាស្រ្តនិងឱកាសដែលអាចអនុវត្តការអប់រំភាពជាពលរដ្ឋសកល នៅក្នុងសាលារៀន និងកន្លែងអប់រំផ្សេងទៀត។

សិក្ខាសាលាស្តីអំពីការអប់រំភាពជាពលរដ្ឋសកលទាមទារឱ្យសិក្ខាកាមចូលរួមយ៉ាងសកម្ម ក្នុងអំឡុងពេលសិក្ខាសាលា។ អាស្រ័យហេតុនេះ រាល់ម៉ោងសិក្ខាសាលានីមួយៗ ត្រូវមានការបង្រៀន ការពិភាក្សា ការធ្វើសកម្មភាព ការឆ្លុះបញ្ចាំង និងការសន្ទនាជាប្រចាំ ជាមួយអ្នកសម្របសម្រួល និងអ្នកចូលរួម។ គ្រូឧទ្ទេសអាចពិគ្រោះគ្នានូវឯកសារសិក្ខាសាលានេះ ដើម្បីធ្វើការកែប្រែទម្រង់កម្មវិធីសិក្សាឬខ្លឹមសារបមេរៀនប្រសិនបើចាំបាច់។

កំណត់សម្គាល់សម្រាប់គ្រូឧទ្ទេស

សៀវភៅណែនាំនេះ រំពឹងថាគ្រូឧទ្ទេសនៃសិក្ខាសាលា នឹងដើរតួនាទីជាអ្នកសម្របសម្រួល។ អ្នកសម្របសម្រួលមិនត្រូវ 'ផ្ទេរ' ចំណេះដឹងនោះទេ។ ផ្ទុយទៅវិញ ពួកគេគួរតែលើកទឹកចិត្តសិក្ខាកាមឱ្យចែករំលែកគំនិតយោបល់ និងចូលរួមយ៉ាងសកម្ម ក្នុងសកម្មភាពសិក្ខាសាលា។

ខាងក្រោមនេះជាគម្រុយជួយដល់គ្រូឧទ្ទេសក្នុងការរៀបចំនិងអនុវត្តក្នុងពេលសិក្ខាសាលា៖

ការធ្វើផែនការ និងការរៀបចំសិក្ខាសាលា

បង្កើតគោលដៅសិក្ខាសាលា៖ សៀវភៅណែនាំនេះ ត្រូវបានរៀបចំឡើងក្នុងគោលបំណងណែនាំពីការអប់រំភាពជាពលរដ្ឋសកល ទៅដល់អ្នកអប់រំទាំងឡាយណា ដែលមិនទាន់បានស៊ាំនឹងការអប់រំបែបនេះ តាមរយៈសិក្ខាសាលាតម្រង់ទិស។ ដូច្នេះ វាមានប្រសិទ្ធភាពក្នុងការរៀបចំនិងអនុវត្តសិក្ខាសាលា ដែលស្របតាមគោលបំណងនៃសៀវភៅណែនាំ។

ការឆ្លុះបញ្ចាំងលើបុគ្គលិកលក្ខណៈរបស់សិក្ខាកាម៖ សូមរៀបចំសិក្ខាសាលា ដោយផ្តោតគំនិតទៅលើការរៀបចំបុគ្គលិកលក្ខណៈរបស់សិក្ខាកាម (ឧ.សមាសភាពក្រុមចូលរួម គោលបំណងនៃការចូលរួម បទពិសោធន៍និងជំនាញរបស់អ្នកចូលរួម)។ ជាឧទាហរណ៍ ប្រសិនបើអ្នកចូលរួមមិនធ្លាប់ស្គាល់គ្នាទេ វាជារឿងសំខាន់ក្នុងការបង្កើតទំនាក់ទំនង តាមរយៈសកម្មភាពណែនាំខ្លួននៅដើមសិក្ខាសាលា។ ដូច្នេះសូមរៀបចំផែនការសកម្មភាពសាមញ្ញមួយសម្រាប់ការណែនាំនេះ។

ការយល់ដឹងអំពីខ្លឹមសារនៃសៀវភៅលំហាត់៖ មុនពេលចាប់ផ្តើមសិក្ខាសាលា អ្នកសម្របសម្រួលគួរតែស្គាល់សៀវភៅណែនាំ និងឯកសារបណ្តុះបណ្តាល ក៏ដូចជាសកម្មភាពសិក្ខាសាលា ការបែងចែកពេលវេលា និងសំណួរពិភាក្សាដែលសិក្ខាកាមនឹងត្រូវចូលរួម។ ការអនុវត្តគ្រប់គ្រាន់នឹងជួយដល់អ្នកដោះស្រាយស្ថានភាពដែលនឹកស្មានមិនដល់ ថានឹងអាចកើតឡើងនៅក្នុងអំឡុងពេលសិក្ខាសាលាជាក់ស្តែង។ លើសពីនេះទៅទៀត វាមានប្រយោជន៍ក្នុងការរៀបចំសម្ភារៈចាំបាច់ជាមុនខណៈពេលកំពុងអាននិងសិក្សាឯកសារយោងដែលបានបង្ហាញនៅក្នុងសៀវភៅណែនាំនេះ។

ពេលដំណើរការសិក្ខាសាលា៖

ការបង្កើតបរិយាកាសសិក្ខាសាលា៖ សិក្ខាសាលាគឺពឹងផ្អែកទៅលើការចូលរួម ការប្រាស្រ័យទាក់ទង និងការសហការគ្នាយ៉ាងសកម្ម ពីសិក្ខាកាម ដូច្នេះវាជាការសំខាន់ណាស់ ក្នុងការបង្កើតបរិយាកាសសមរម្យ សម្រាប់សិក្ខាសាលា។

-នៅពេលចាប់ផ្តើមសិក្ខាសាលា វាចាំបាច់ណាស់ ដែលត្រូវរំលឹកអ្នកចូលរួមថា ពួកគេគឺជាផ្នែកនៃសហគមន៍អ្នកសិក្សា និងលើកទឹកចិត្តឱ្យពួកគេចូលរួមយ៉ាងសកម្ម។

- ដើម្បីជួយសម្រួលដល់ការប្រាស្រ័យទាក់ទងមានភាពរស់រវើក សិក្ខាកាមទាំងអស់ត្រូវបានណែនាំឱ្យបង្កើតបរិយាកាសអញ្ជើញចូលរួម ដូចជាការរៀបចំកៅអីជារង្វង់ ដើម្បីជំរុញឱ្យពួកគេចូលរួមនៅក្នុងការពិភាក្សាដោយចំហរ។

-វាត្រូវបានផ្តល់អនុសាសន៍ឱ្យប្រាស្រ័យ ទាក់ទងយ៉ាងច្បាស់ទៅកាន់អ្នកចូលរួមអំពីគោលដៅនៃសិក្ខាសាលា និងបង្ហោះការរំពឹងទុកឬគោលការណ៍ណែនាំទាំងនោះទៅក្នុងទីតាំងដែលងាយមើលឃើញដើម្បីជាការរំលឹក

- ការបង្ហាញស្នាដៃរបស់សិក្ខាកាម (ការសរសេរ ឬការគូរតាមរយៈការងារក្រុមឬសកម្មភាពសិក្ខាសាលា) ជួយបង្កើតនូវបរិយាកាសនៃការសិក្សា។

ការកសាងទំនាក់ទំនងសិក្ខាកាម៖ ដើម្បីឱ្យសិក្ខាកាមមានប្រាស្រ័យទាក់ទង និងចូលរួមសកម្ម វាជាការចាំបាច់ណាស់ដែលគ្រូឧទ្ទេសត្រូវតែបង្កើតនូវបទពិសោធន៍នៃការរៀនសូត្ររួមគ្នាជាមួយនឹងសិក្ខាកាម។ គ្រូឧទ្ទេសគួរទាក់ទងឱ្យបានជិតស្និទ្ធជាមួយសិក្ខាកាមដោយចាត់ទុកពួកគេជាជនស្លូតត្រង់ហើយត្រូវធ្វើសកម្មឱ្យឆ្លើយតបទៅនឹងតម្រូវការរបស់ពួកគេ។ លើសពីនេះគ្រូឧទ្ទេសត្រូវតែច្បាស់លាស់នៅពេលពន្យល់ ឬលម្អិតនូវអ្វីដែលចង់បញ្ចុះបញ្ចូលចង់ធ្វើការឆ្លើយតប និងចង់ផ្សារភ្ជាប់ទៅនឹងពេលវេលា។

ការកំណត់លំហូរសិក្ខាសាលានិងការត្រៀមសម្រាប់ការផ្លាស់ប្តូរ៖ គ្រូឧទ្ទេសគួរតែមានស្មារតីទទួលខុសត្រូវលើលំហូរសិក្ខាសាលានិងឆ្លើយតបឱ្យបានត្រឹមត្រូវនៅពេលចាំបាច់។ ប្រសិនបើសិក្ខាសាលាប្រព្រឹត្តទៅតាមទិសដៅដែលមិនបានគ្រោងទុក (ឧ. វត្តមានសិក្ខាកាមតិច កិច្ចពិភាក្សាមានភាពក្តៅគគុក ម៉ោងសិក្ខាសាលានីមួយៗ មានការពន្យារពេល ឬក៏ត្រូវលុបចោលជាដើម ត្រូវតែសួរហេតុផលពីមូលហេតុ និងរកវិធីផ្សេងដើម្បីដោះស្រាយនូវបញ្ហាទាំងនោះ។

ការលើកកម្ពស់ការចូលរួមឱ្យមានភាពសកម្ម៖ ការចូលរួមយ៉ាងសកម្មពីសិក្ខាកាមគឺមានសារសំខាននៅក្នុងដំណើរការនៃសិក្ខាសាលា។

- វាមានសារៈសំខាន់ណាស់ដែលអ្នកចូលរួមបង្កើតទំនាក់ទំនងគ្នាយ៉ាងជិតស្និទ្ធនិងបង្កើត បរិយាកាសសហគមន៍ប្រកបដោយការទទួលខុសត្រូវនិងមានលក្ខណៈជាវិជ្ជមាន។ គ្រូឧទ្ទេសគួរលើកសិក្ខាកាមឱ្យបានញឹកញាប់ដើម្បីទទួលយកនូវគំនិត និងទស្សនៈផ្សេងៗ ដោយរក្សាអាកប្បកិរិយាប្រកបដោយការគោរព។

- គ្រូឧទ្ទេសគួរតែឆ្លើយតបជាវិជ្ជមានចំពោះយោបល់សិក្ខាកាម ហើយបើកចំហចំពោះឆន្ទៈក្នុងការចូលរួម។ លើកទឹកចិត្តសិក្ខាកាមទាំងអស់ឱ្យចូលរួមដោយមិនចាំបាច់ផ្ទាល់ ឬបង្ខំពេកនោះទេ។ វាមានសារៈសំខាន់ណាស់ដែលសិក្ខាកាមស្ម័គ្រចិត្តចូលរួមនៅក្នុងបរិយាកាសសុខស្រួល។

-ប្រសិនបើសិក្ខាកាមមានការលំបាកក្នុងការចូលរួមដោយសារតែអស់កម្លាំងត្រូវណែនាំពួកគេឱ្យសម្រាកដើម្បីជួយបន្ធូរភាពតានតឹងនិងអស់កម្លាំង។ លើសពីនេះ ការបញ្ចូលល្បែងសីក្សា ឬសកម្មភាពសំខាន់ៗអាចជួយជំរុញឱ្យមានការសប្បាយនិងការចាប់អារម្មណ៍។

ការធានាពេលវេលាសម្រាប់ការចែករំលែក៖ នៅពេលដំណើរការសិក្ខាសាលា សកម្មភាព ឬការពន្យល់អាចចំណាយពេលយូរជាងការគ្រោងទុក ដែលនាំឱ្យមានការពន្យារពេលនៃកម្មវិធី។ ក្នុងកាលៈទេសៈបែបនេះ អាចមានការលំបាកក្នុងការកំណត់ពេលវេលាសម្រាប់សិក្ខាកាមក្នុងការឆ្លុះបញ្ចាំង និងចែករំលែកនូវអ្វីនូវអ្វីដែលពួកគេបានរៀន ឬបទពិសោធន៍ក្នុងអំឡុងពេលនៃវគ្គសិក្ខាសាលា។ ទោះជាយ៉ាងនេះក៏ដោយ វាជាការចាំបាច់ណាស់ត្រូវសិក្ខាកាមចែករំលែកគំនិតនិងបទពិសោធន៍របស់ពួកគេដើម្បីជួយឱ្យទទួលបាននូវចំណេះដឹងថ្មីៗ នឹងការយល់ដឹងកាន់តែស៊ីជម្រៅ។ ដូច្នេះនៅពេលប្រឈមនឹងការខ្វះខាតពេលពេលវេលាត្រូវផ្តល់ពេលវេលាចែករំលែកឱ្យខ្លី ប៉ុន្តែមានប្រសិទ្ធភាព។ អ្នកអាចឱ្យសិក្ខាកាមកត់ត្រាលើក្រដាសនូវគំនិតឆ្លុះបញ្ចាំងរបស់ពួកគេ ហើយដាក់បង្ហាញនូវកំណត់ត្រាទាំងនោះនៅលើជញ្ជាំង។

-

សកម្មភាពតាមដានសិក្ខាសាលា

ការចែករំលែកលទ្ធផលសិក្ខាសាលា៖ នៅចុងបញ្ចប់នៃសិក្ខាសាលា សម្ភារៈដូចជាឯកសារធ្វើបទបង្ហាញ និងរបាយការណ៍ត្រូវចែករំលែកដល់សិក្ខាកាម។ ការធ្វើដូច្នេះ វានឹងជួយដល់សិក្ខាកាមចងចាំនូវអ្វីដែលពួកគេបានរៀន និងបន្តសកម្មភាពតាមដានដល់ពួកគេ។

ការបន្តបណ្តាញ៖ វាមានសារៈសំខាន់ណាស់ក្នុងការកសាងបណ្តាញដែលអ្នកចូលរួមសិក្ខាសាលាអាចបន្តធ្វើការជាមួយគ្នាបន្ទាប់ពីបញ្ចប់សិក្ខាសាលា។ សិក្ខាកាមជាច្រើន នឹងចាប់អារម្មណ៍ ក្នុងការប្រើប្រាស់នូវអ្វី ដែលពួកគេបានរៀន បន្ទាប់ពីសិក្ខាសាលា ហើយការចែករំលែកព័ត៌មាន និងបទពិសោធន៍របស់ពួកគេជាមួយសិក្ខាកាមផ្សេងទៀតនឹងបង្កើតឥទ្ធិពលរួមមួយ។ ជាពិសេស ផ្តល់ដល់សិក្ខាកាម នូវគម្រូសកម្មភាព និងសម្ភារៈរបស់សិក្ខាកាមដ៏ទៃជាច្រើន ដែលអាចឱ្យពួកគេកំណត់រចនាសម្ព័ន្ធឡើងវិញ និងប្រើប្រាស់វាឱ្យស្របនឹងតម្រូវការ ក៏ដូចជាស្ថានភាព។ការចែករំលែកដំបូន្មាន នឹងការលំបាករបស់ពួកគេនឹងជួយលើកកម្ពស់ការអនុវត្តសហគមន៍នៅក្នុងជំនាញរបស់គេ។

តារាងមាតិកា

ជំពូក 1- ហេតុអ្វីបានមាន GCED ឥឡូវនេះ?..........09
ជំពូក 2- តើអ្វីជា GCED?..........19
ជំពូក 3- GCED តើបង្រៀនពីអ្វី?..........35
ជំពូក 4- តើត្រូវបង្រៀន GCED ដូចម្តេច?..........47
ជំពូក 5- ការរៀបចំសកម្មភាព..........47
ឧបសម្ព័ន្ធ..........47

-

ជំពូកទី១៖

ហេតុអ្វីបានជាមានGCED ឥឡូវនេះ?

ជំពូកទី ១

ហេតុអ្វីបានជាមាន GCED ឥឡូវនេះ?

ទិដ្ឋភាពទូទៅ

ជំពូកនេះណែនាំពីការកើនឡើងនៃការអភិវឌ្ឍការអប់រំភាពជាពលរដ្ឋសកល (GCED) ដែលជានិន្នាការចុងក្រោយបំផុតនៃការអប់រំ។ វាជារបៀបវារៈនៃការអភិវឌ្ឍសកល។ សិក្ខាកាមនឹងត្រូវរៀនពីបញ្ញត្តិគ្រឹះនៃគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយនិរន្តរភាព (SDGs) និងការអប់រំភាពជាពលរដ្ឋសកល (GCED) ដែលជាសមាសធាតុសំខាន់ក្នុងរបៀបវារៈនៃការអប់រំសកល តាមបែបថ្មី។

មេរៀន

1. ការអប់រំភាពជាពលរដ្ឋសកលជាចក្ខុវិស័យថ្មីមួយនៃការអប់រំ
2. គោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយចីរភាព (SDGs) & GCED

លទ្ធផលរំពឹងទុក

1. យល់ពី GCED ក្នុងការផ្លាស់ប្តូរចុងក្រោយបំផុតនៃការអប់រំសកល និងរបៀបវារៈនៃការអភិវឌ្ឍសកល
2. ស្វែងយល់អំពី GCED នៅក្នុងបរិបទនៃ SDGs

ដំណើរការបង្រៀន

1. ចាប់ផ្តើម (៣០ នាទី)
   - [សកម្មភាព] បញ្ហាប្រឈមទូទៅដែលយើងជួបប្រទះ
2. រៀនពីខ្លឹមសារ (៦០ នាទី)
   - ការអប់រំភាពជាពលរដ្ឋសកលៈ ការអប់រំតាមការផ្លាស់ប្តូរដែលយើងត្រូវការ
   - របៀបវារៈនៃការអប់រំ និងការអភិវឌ្ឍសកល
   - ការយល់ដឹងអំពី GCED នៅក្នុង SDG 4
3. ការឆ្លុះបញ្ចាំង/សង្ខេប (៣០ នាទី)
   - [សកម្មភាព] ការពិភាក្សាក្រុម Buzz

ឯកសារយោង

- អង្គការសហប្រជាជាតិ។ "ការផ្លាស់ប្តូរពិភពលោករបស់យើង៖ របៀបវារៈឆ្នាំ 2030សម្រាប់ការអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយនិរន្តរភាព " សេចក្តីសម្រេចចិត្តដែលអនុម័តដោយមហាសន្និបាតឆ្នាំ 2015 ។
- អង្គការយូណេស្កូការអប់រំឆ្នាំ 2030៖ សេចក្តីប្រកាស Incheon និងក្របខ័ណ្ឌសកម្មភាពសម្រាប់ការអនុវត្តគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយចីរភាព 4. 2015
- អង្គការយូណេស្កូ។ "ការគិតឡើងវិញពីការអប់រំ៖ ឆ្ពោះទៅរកផលប្រយោជន៍រួមសកល?" ឆ្នាំ 2015 ។

ជំពូកទី១

ហេតុអ្វីបានជាត្រូវមាន GCEDនៅពេលនេះ?

ជាកិច្ចចាប់ផ្ដើម

រយៈពេល៖ ៤០ នាទី

វត្ថុបំណង៖ - លើកកម្ពស់ការដឹង និងយល់ពីពិភពលោកដែលយើងកំពុងរស់នៅ ហើយកាន់តែចម្លែក និងមានភាពស្មុគស្មាញ

-យល់ពីតម្រូវការសម្រាប់ការអប់រំឱ្យមានការផ្លាស់ប្តូរ ដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហាប្រឈមរបស់ពិភពលោកដែលកំពុងមានការផ្លាស់ប្តូរយ៉ាងឆាប់រហ័ស ។

ក្នុងនាមជាពលរដ្ឋនៃពិភពលោកម្នាក់ យើងមានសិទ្ធិ និងទំនួលខុសត្រូវក្នុងការដឹង និងស្វែងយល់អំពីពិភពលោកដែលយើងរស់នៅ។ ខណៈពេលដែលមានឱកាសកាន់តែច្រើនឡើងសម្រាប់យើងក្នុងការធ្វើឱ្យពិភពលោកកាន់តែប្រសើរឡើង បញ្ហាប្រឈមជាច្រើនដែលយើងជួបប្រទះក៏កាន់តែមានស្មុគស្មាញ និងលំបាកទៅៗផងដែរ។

សកម្មភាព៖ បញ្ហាប្រឈមដែលយើងជួបប្រទះជាទូទៅ

តើត្រូវធ្វើអ្វីបន្តទៀត?

1. ឱ្យសិក្ខាកាមគិតអំពីអត្ថបទព័ត៌មានមួយចំនួនដែលពួកគេបានអាន ឬតាមរយៈទម្រង់ប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយថ្មីៗផ្សេងទៀត។ ប្រាប់ពួកគេឱ្យលើកយកបញ្ហាចំនួនបីដែលអាចដោះស្រាយក្នុងកម្រិតតំបន់ ឬសកល ហើយសរសេរវានៅលើក្រដាសផុសអ៊ិត។

បញ្ហាចំនួនបី៖

i.…………………………………………………………………………………………

ii.…………………………………………………………………………………………

iii.…………………………………………………………………………………………

ឧទាហរណ៍៖

- ការកើនឡើងជនចំណាកស្រុក និងជម្លោះនៅក្នុងសហគមន៍
- ការបំផ្លិចបំផ្លាញអេកូឡូស៊ី៖ទឹកជំនន់ ការកាប់បំផ្លាញព្រៃឈើ ការកើនឡើងនីវ៉ូទឹកសមុទ្រ ។ល។

-អត្រាយុវជនអត់ការងារធ្វើខ្ពស់

2. ឱ្យសិក្ខាកាមបិទក្រដាសផុសអ៊ីតចម្លើយនៅលើក្ដារខៀន ឬជញ្ជាំង ដើម្បីឱ្យសិក្ខាកាមដទៃទៀតបានឃើញគ្រប់ៗគ្នា។
3. ឱ្យសិក្ខាកាមចែករំលែកក្នុងក្រុមនូវអ្វីដែលពួកគេគិត/ឬមានអារម្មណ៍អំពីបញ្ហាទាំងនោះ រួមទាំង បទពិសោធន៍ផ្ទាល់ខ្លួនរបស់ពួកគេទាក់ទងនឹងបញ្ហា និងអ្វីដែលពួកគេបានកត់សម្គាល់ថាមានលក្ខណៈទូទៅដូចគ្នាក្នុងចំណោមបញ្ហាទាំងនោះ។
4. ទុកពេលឱ្យសិក្ខាកាមគិតពីរបៀបដោះស្រាយបញ្ហាដែលសហគមន៍មូលដ្ឋាន និងសហគមន៍ពិភពលោករបស់ពួកគេកំពុងជួបប្រទះ។ សួរពួកគេថាតើបញ្ហាក្នុងតំបន់ (ឬបញ្ហាមូលដ្ឋាន) វាទាក់ទងនឹងបញ្ហាសកលលោករបៀបណា ហើយថាតើវាប៉ះពាល់ដល់គ្នាទៅវិញទៅមកយ៉ាងដូចម្តេច? (ឧទាហរណ៍៖ ការកើនឡើងនៃជម្លោះរវាងជនភៀសខ្លួន និងសមាជិកសហគមន៍ក្នុងមូលដ្ឋាន - តើជម្លោះនេះវាទាក់ទងនឹងជម្លោះកម្លាំងប្រដាប់អាវុធនិងវិបត្តិពិភពលោកយ៉ាងដូចម្តេច?)
5. សួរសិក្ខាកាម ថាតើពួកគេគិតថាប្រព័ន្ធអប់រំបច្ចុប្បន្ននៅក្នុងសហគមន៍ ឬប្រទេសរបស់ពួកគេ គ្រប់គ្រាន់ ដើម្បីបណ្តុះយុវជនជំនាន់ក្រោយ អំពីរបៀបទប់ទល់នឹងបញ្ហាប្រឈមរបស់ពិភពលោកដែលពួកគេរស់នៅ។

កំណត់ចំណាំរបស់គ្រូឧទ្ទេស

មេរៀននេះ ត្រូវបានរៀបចំឡើង ក្នុងគោលបំណងផ្តល់ឱ្យសិក្ខាកាម នូវពេលវេលា ដើម្បីគិតអំពីពិភពលោកដែលពួកគេរស់នៅ ដឹងពីភាពស្មុគស្មាញនិងភាពចម្លែកនៃពិភពលោក និងគិតអំពីតួនាទីនៃការអប់រំក្នុងការណែនាំយុវជនជំនាន់ក្រោយ អំពីរបៀបរស់នៅក្នុងពិភពលោកដែលមានការផ្លាស់ប្តូរយ៉ាងឆាប់រហ័សនិងពោរពេញទៅដោយបញ្ហាប្រឈម។ សូមកុំប្រាប់គំនិតខ្លួនឯងដល់សិក្ខាកាម! ហើយជំនួសមកវិញដោយការព្យាយាមទាញគំនិតពួកគេភ្ជាប់វាទៅនឹងដំណោះស្រាយលក្ខខណ្ឌពិភពលោក ដើម្បីឱ្យសិក្ខាកាមអាចដឹងពីតម្រូវការសម្រាប់គំនិតផ្តួចផ្តើមការអប់រំឱ្យមានការផ្លាស់ប្តូរទាំងនេះ។

វាអាចជួយបានច្រើនប្រសិនជាទុកពេលគ្រប់គ្រាន់ឱ្យសិក្ខាកាមធ្វើការពិភាក្សាគ្នា និងពិនិត្យមើលពីអន្តរកម្មបញ្ហា 'ក្នុងតំបន់ និងសកលលោក' តាមរយៈឧទាហរណ៍ ឬបញ្ហាជាក់ស្តែង ដែលសិក្ខាកាមជួបប្រទះនិងមានបទពិសោធន៍ដោយផ្ទាល់។ បន្ទាប់មក ដឹកនាំការពិភាក្សាទៅកាន់តួនាទីនៃការអប់រំក្នុងបរិបទសកលដែលមានទំនាក់ទំនងគ្នាខ្ពស់ក្នុងពិភពដែលយើងរស់នៅ។

ជំពូកទី១
ហេតុអ្វីបានជាត្រូវមាន GCED នៅពេលនេះ?

ខ្លឹមសារមេរៀន

រយៈពេល៖ ៨០ នាទី

វត្ថុបំណង៖ - ដើម្បីយល់ពីរបៀបដែល GCED ក្លាយជាផ្នែកមួយនៃរបៀបវារៈការអប់រំសកល
-ដើម្បីយល់ពីរបៀបដែល GCED ទាក់ទងទៅនឹងការសម្រេចបាននូវគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយចីរភាព (SDGs)

ការអប់រំតាពជាពលរដ្ឋសកល៖ ការអប់រំឱ្យមានការផ្លាស់ប្តូរដែលយើងត្រូវការ

តើអ្វីដែលយើងត្រូវធ្វើ?៖ សូមប្រើឧបករណ៍ជំនួយដែលអាចមើលបាន(ឧ.ស្លាយ power point ឬវីដេអូ) ដើម្បីជួយក្នុងការពន្យល់ ថាហេតុអ្វីបានជាយើងត្រូវការការអប់រំ ដែលនាំឱ្យមានការផ្លាស់ប្តូរបែបថ្មី។

ដោយសារយើងដឹងកាន់តែច្បាស់អំពីភាពស្មុគស្មាញ និងភាពផ្ទុយគ្នាកាន់តែខ្លាំងឡើងនៅក្នុងពិភពលោករបស់យើងសព្វថ្ងៃ យើងត្រូវតែគិតឡើងវិញអំពីតួនាទី និងភាពឆ្លើយតបនៃប្រព័ន្ធអប់រំរបស់យើង។ យើងត្រូវការ ការអប់រំដែលនាំឱ្យមានការផ្លាស់ប្តូរហើយអាចជួយមនុស្សឱ្យធ្វើជាម្ចាស់នៃការពិត និងធ្វើជាម្ចាស់នូវការទាមទាររបស់សង្គមដែលកំពុងតែមានការផ្លាស់ប្តូរយ៉ាងលឿន។ យើងត្រូវការ ការអប់រំដែលមិនត្រឹមតែទទួលបានចំណេះដឹងនិងជំនាញថ្មីប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែក៏ត្រូវមានគុណតម្លៃជីវិត និងភាពសុខដុមរមនាក្នុងសង្គមដែលមានពិភពចម្រុះផងដែរ។

> *“ការអប់រំល្អគឺច្រើនជាងចំណុចចូលទៅក្នុងទីផ្សារការងារ។ ការអប់រំគឺមានថាមពលដើម្បីផ្លាស់ប្តូរមនុស្ស និងនាំមកនូវតម្លៃរួមដល់ជីវិត។ នៅពេលប្រឈមមុខនឹង ជំងឺរាតត្បាតសកល ជម្លោះ ការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និងភាពចលាចលសេដ្ឋកិច្ច វាច្បាស់ណាស់ថាយើងត្រូវរួមសុខរួមទុក្ខ ឬហែលឆ្លងជាមួយគ្នា។ យើងត្រូវបង្កើតវិធីថ្មីក្នុងការទាក់ទងគ្នាទៅវិញទៅមក - ជាលក្ខណៈបុគ្គលក្តី ជាលក្ខណៈសហគមន៍ក្តី និងជាលក្ខណៈប្រទេស។ ការអប់រំអាចបណ្តុះបណ្តាលយើងឱ្យមើលឃើញនូវចក្ខុវិស័យមួយដែលលើសពីការគិតភ្លាមៗ”*

(អតីតអគ្គលេខាធិការអង្គការសហប្រជាជាតិ បាន គីមូន (គំនិតផ្តួចផ្តើមដំបូងនៃការអប់រំសកល ឆ្នាំ២០១២)។

ការអប់រំភាពជាពលរដ្ឋសកល (GCED)៖ ការអប់រំនាំឱ្យមានការផ្លាស់ប្តូរដែលពិភពលោកត្រូវការ

ការអប់រំភាពជាពលរដ្ឋសកល (GCED) គឺជាការឆ្លើយតបទៅនឹងការអំពាវនាវឱ្យមានការអប់រំដែលមានភាពឆ្លើយតបបន្ថែមទៀត។ GCED គឺជាការអប់រំដែលនាំឱ្យមានការផ្លាស់ប្តូរក្នុងគោលបំណងអភិវឌ្ឍចំណេះដឹង ជំនាញ គុណតម្លៃ និងអាកប្បកិរិយាដែលអ្នកសិក្សាត្រូវការដើម្បីធ្វើឱ្យពិភពលោកកាន់តែយុត្តិធម៌ សន្តិភាព និងនិរន្តរភាព។

ការអប់រំដែលយើងត្រូវការ

- ***ការបង្រៀនឱ្យមានការគោរពជីវិត និងសេចក្តីថ្លៃថ្នូររបស់មនុស្ស***

ដើម្បីទប់ទល់នឹងបញ្ហាប្រឈមដ៏ស្មុគស្មាញនៃពិភពលោកនាពេលបច្ចុប្បន្ននេះ ការអប់រំមិនគួរត្រូវបានគេកំណត់ត្រឹមតែការបង្រៀនសិស្សឱ្យចេះអាន ចេះសរសេរ និងចេះគណនានោះទេ។ ជាមួយនឹងការកើនឡើងនូវភាពអយុត្តិធម៌ដែលប្រព្រឹត្តចំពោះខ្លួនឯង អ្នកដទៃ និងធម្មជាតិ ចាំបាច់ត្រូវបង្រៀនក្មេងៗជំនាន់ក្រោយឱ្យទទួលបាននូវការគោរពជីវិត និងសេចក្តីថ្លៃថ្នូររបស់មនុស្ស។

- ***ការលើកតម្កើងតម្លៃជាសកល និងអបអរសាទរភាពចម្រុះ***

ថ្ងៃនេះ មនុស្សកាន់តែច្រើនឡើងៗដែលមានទស្សនៈពិភពលោកផ្សេងគ្នា កំពុងរស់នៅជាមួយគ្នាពាសពេញពិភពលោក។ យើងត្រូវការប្រភេទនៃការអប់រំមួយ ដែលបង្រៀនមនុស្សឱ្យចេះរស់នៅជាមួយគ្នា។ បំផុសគំនិតពួកគេ ឱ្យទទួលយកតម្លៃជាសកលនៃសិទ្ធិមនុស្ស យុត្តិធម៌សង្គម ការគោរព ការលើកកម្ពស់វប្បធម៌ចម្រុះគ្នា និងការចែករំលែកអារម្មណ៍សាមគ្គីភាព។ អ្នកសិក្សា គួរត្រូវបានបង្រៀនពីរបៀបគិតត្រិះរិះពិចារណា ច្រានចោលការលំអៀង និងភាពមិនច្បាស់លាស់ ហើយដឹងថា ភាពចម្រុះ បង្រៀនយើងពីវិធីជាច្រើននៃការយល់ដឹងអំពីពិភពលោក។ អាស្រ័យហេតុនេះ នៅពេលដែលពួកគេយល់ពីអត្តសញ្ញាណច្រើនកម្រិត ក៏ដូចជាអ្នកដែលនៅជុំវិញខ្លួន ពួកគេនឹងអាចដឹងពីអត្តសញ្ញាណរួមរបស់មនុស្សជាតិ។ មនុស្សជាតិដែលបានចែករំលែកនេះ លុបបំបាត់បាននូវភាពខុសគ្នាទាក់ទងនឹងបុគ្គល វប្បធម៌ សាសនា ជនជាតិ និងអ្វីៗជាច្រើនទៀត។

- ***ការលើកកម្ពស់ភាពទទួលខុសត្រូវចំពោះសហគមន៍សកល***

នៅពេលយើងយល់ដឹងពីមនុស្សជាតិរួមរបស់យើង យើងត្រូវការការអប់រំមួយប្រភេទដែលលើកកម្ពស់ការទទួលខុសត្រូវរួមសម្រាប់អនាគតរួមរបស់យើង។ យើងមិនគួរបង្រៀនមនុស្សឱ្យប្រាថ្នាចង់បានតែ 'ជីវិតល្អ' ក្នុងនាមជាបុគ្គលនោះទេ ប៉ុន្តែយើងគួរបង្រៀនមនុស្សឱ្យធ្វើអំពើល្អ និងមានភាពយុត្តិធម៌សម្រាប់មនុស្សជាតិ និងភពផែនដីទាំងមូលផងដែរ។ នៅពេលយើងចាប់ផ្តើមយល់ពីរបៀបដែលការពឹងពាក់គ្នាទៅវិញទៅមកនៃកម្លាំងក្នុងតំបន់ និងពិភពលោកមានឥទ្ធិពលលើអនាគតរួមគ្នារបស់យើង ការប្តេជ្ញាចិត្តរបស់យើង ក្នុងការធ្វើសកម្មភាពប្រកបដោយទំនួលខុសត្រូវនៅគ្រប់កម្រិត នឹងមានការកើនឡើង។ ការធ្វើសកម្មភាពប្រកបដោយការទទួលខុសត្រូវ មានន័យថា ក្រោកឈរឡើងប្រឆាំងនឹងអំពើហឹង្សា ការគាបសង្កត់ ការមិនអត់ឱន ការរើសអើង និងការមិនរាប់បញ្ចូល។ អភិវឌ្ឍជំនាញសម្រាប់ជីវិតដ៏មានន័យ និងថ្លៃថ្នូរ; និងបង្កើតនូវមធ្យោបាយប្រកបដោយនិរន្តរភាព ក្នុងការលើកកម្ពស់ស្តង់ដារស់នៅដោយមិនបំផ្លាញបរិស្ថាន។ ដោយសារតែភាពស្មុគស្មាញនៃបញ្ហាដែលប៉ះពាល់ដល់ពិភពលោករបស់យើង អារម្មណ៍នៃទំនួលខុសត្រូវរួមគ្នានេះក៏គួរតែជំរុញមនុស្ស និងស្ថាប័នឱ្យបង្កើតភាពជាដៃគូ ឬពង្រឹងអ្នកដែលមានស្រាប់ផងដែរ។ ភាគីពាក់ព័ន្ធទាំងអស់ - រួមទាំងរដ្ឋាភិបាល ធុរកិច្ច សង្គមស៊ីវិល អ្នកអប់រំ និងសិស្ស ត្រូវតែពិភាក្សាអំពីរបៀបដែលពួកគេអាចធ្វើការជាមួយគ្នា និងដើរតួនាទីយ៉ាងសកម្មក្នុងការយកឈ្នះលើបញ្ហាប្រឈមនៅក្នុងសង្គម និងពិភពលោករបស់យើងនាពេលបច្ចុប្បន្ន។

- ការផ្សារភ្ជាប់ជាមួយព្រំដែននៃចំណេះដឹងថ្មី

ព្រំដែនចំណេះដឹងថ្មីៗកំពុងលេចឡើងឥតឈប់ឈរ។ ជាឧទាហរណ៍ ការអភិវឌ្ឍន៍អ៊ីនធឺណែត និងបច្ចេកវិទ្យាឌីជីថលពង្រីកលទ្ធភាពនៃការរៀនសូត្ររបស់យើង។ ភាពជឿនលឿនក្នុងវិទ្យាសាស្ត្រសរសៃប្រសាទក៏ផ្តល់ឱ្យយើងនូវការយល់ដឹងអំពីដំណើរការខួរក្បាលដ៏ល្អប្រសើរផងដែរ។ ប្រភពថាមពលជំនួសកាន់តែច្រើនកំពុងត្រូវបានរកឃើញ ដើម្បីដោះស្រាយការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។ អ្វីដែលសំខាន់ជាងរបកគំហើញបច្ចេកវិទ្យាទាំងនេះគឺមនុស្សជំនាន់ក្រោយស្ថិតនៅជួរមុខនៃការបង្កើតថ្មីទាំងនេះ។ យុវជនសម័យឥឡូវលែងស្រូបយកព័ត៌មានដែលពួកគេទទួលបាននៅសាលាទៀតហើយ។ ពួកគេជាអ្នកកាន់ព្រំដែនចំណេះដឹង ចូលរួមយ៉ាងសកម្មក្នុងការបង្កើតចំណេះដឹងថ្មីៗតាមរបៀបដែលយើងមិនធ្លាប់មានពីមុនមក។ ចំណេះដឹងកាន់តែមានសម្រាប់មនុស្សគ្រប់គ្នា ជាជាងសម្រាប់តែមនុស្សមួយចំនួន។

ជំពូកទី១
ហេតុអ្វីបានជាត្រូវមាន GCED នៅពេលនេះ?

ខ្លឹមសារដែលត្រូវរៀន

ការអប់រំសាកល និងរបៀបវារៈអភិវឌ្ឍន៍

អ្វីដែលត្រូវធ្វើ៖ ប្រើឧបករណ៍ជំនួយ (ឧ. ស្លាយ PowerPoint វីដេអូ) ដើម្បីជួយណែនាំរបៀបវារៈនៃការអប់រំសាកលទៅដល់សិក្ខាកាម។

ទទួលស្គាល់តួនាទីសំខាន់នៃការអប់រំក្នុងការផ្លាស់ប្តូរពិភពលោក អ្នកពាក់ព័ន្ធសំខាន់ៗដែលមកពីវិស័យផ្សេងៗគ្នា រួមមាន៖ រដ្ឋាភិបាល សង្គមស៊ីវិល អង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាល មកពីជុំវិញពិភពលោក ដែលប្រមូលផ្តុំគ្នាក្នុងក្នុងកិច្ចប្រជុំពិភពលោកជាទៀងទាត់។ ពួកគេរួមគ្នាបង្កើតរបៀបវារៈនៃការអប់រំសកលដ៏សាមញ្ញ ដើម្បីធ្វើជាផែនទីបង្ហាញផ្លូវសម្រាប់អនាគត។

របៀបវារៈនៃការអប់រំជាសាកលបានផ្លាស់ប្តូរក្នុងប៉ុន្មានទសវត្សរ៍កន្លងមកនេះ ដោយចាប់ផ្តើមពីការអប់រំសម្រាប់ទាំងអស់គ្នា (EFA) (1990-2015) ដែលត្រូវបានដាក់ឱ្យដំណើរការនៅទីក្រុង Jomtien ប្រទេសថៃ និងថ្មីៗនេះ ត្រូវបានដាក់ទៅក្នុងការអប់រំឆ្នាំ 2030 (2015-2030) ដែលត្រូវបានអនុម័តនៅទីក្រុង Incheon សាធារណៈរដ្ឋកូរ៉េ។ តើរបៀបវារៈនៃការអប់រំជាសាកលទាំងនេះផ្តោតលើអ្វី? តើ GCED បានក្លាយជាផ្នែកមួយនៃរបៀបវារៈនេះដោយរបៀបណា? សូមតាមដានដោយលម្អិតអំពីរបៀបដែល GCED បានក្លាយជារបៀបវារៈដ៏សំខាន់នៅក្នុងសហគមន៍អប់រំពិភពលោក។

កាលបរិច្ឆេទនៃរបៀបវារៈការអប់រំសកល

ទីតាំង/ឆ្នាំ	1990 Jomtien ប្រទេសថៃ	2000 Dakar ប្រទេសសេណេហ្គាល់	កញ្ញា 2000 ញូយ៉ក សហរដ្ឋអាមេរិក	2012	2015 Incheon សាធារណៈរដ្ឋកូរ៉េ	កញ្ញា 2015 Incheon ញូយ៉កសហរដ្ឋអាមេរិក	កក្កដា 2017

លើកពីរបៀបវារៈ	ការអប់រំសម្រាប់ទាំងអស់គ្នា (EFA) ប្រកាសជាផ្លូវការក្នុងសន្និសិទ្ធអប់រំពិភពលោក	រង្វាយតម្លៃការអប់រំសម្រាប់ទាំងអស់គ្នានិងការកែលម្អគោលដៅប្រារព្ធធ្វើនៅក្នុងវេទិកាអប់រំពិភពលោក	គោលដៅអភិវឌ្ឍន៍សហសវត្សរ៍ (MDGs) ប្រកាសជាផ្លូវការនៅក្នុងវេទិកាសន្និសិទ្ធសហសវត្សរ៍របស់អង្គការពិភពលោក	គំនិតផ្តួចផ្តើមការអប់រំជាសាកលជាលើកដំបូងបានចាប់ផ្តើម	ការអប់រំឆ្នាំ2030 បានចាប់ផ្តើមនៅក្នុងវេទិកាអប់រំពិភពលោក	របៀបវារៈឆ្នាំ 2030 សម្រាប់គោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយនិរន្តរភាពបានបើកដំណើរការនៅក្នុងកិច្ចប្រជុំកំពូលស្តីពីការអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយចីរភាពរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិ	ក្របខ័ណ្ឌសូចនាករសកលសម្រាប់ SDGs និងគោលដៅនៃរបៀបវារៈឆ្នាំ 20230 បានអនុម័តនៅមហាសន្និបាតអង្គការសហប្រជាជាតិ
GCED ជារបៀបវារៈសកល				GCED ជាវិស័យអាទិភាពមួយក្នុងចំណោមវិស័យអាទិភាពទាំងបី	GCED ជាផ្នែកមួយនៃរបៀបវារៈក្រោយឆ្នាំ 2025	GCED មានចែងក្នុងគោលដៅ SDG 4.7	សូចនាករជោគជ័យនៃGCED ត្រូវបានអនុម័ត

**សម្គាល់៖ ពណ៌ស្វាយតំណាងឱ្យរបៀបវារៈនៃការអប់រំសកល ហើយពណ៌លឿងតំណាងឱ្យរបៀបវារៈនៃការអភិវឌ្ឍសកល។ របៀបវារៈនៃការអប់រំសកល មានឥទ្ធិពលលើវិមាត្រអប់រំនៃរបៀបវារៈការអភិវឌ្ឍសកលនីមួយៗ។*

សូមមើលឧបសម្ព័ន្ធទី 1 សម្រាប់ព័ត៌មានបន្ថែមអំពីបញ្ជីរបៀបវារៈនៃការអប់រំសកល។

កំណាត់សម្គាល់សម្រាប់គ្រូឧទ្ទេស

មេរៀននេះមានគោលបំណងជួយដល់សិក្ខាកាមឱ្យយល់ពីមូលដ្ឋានគ្រឹះ និងសារៈសំខាន់នៃការអប់រំភាពជាពលរដ្ឋសកល (GCED)។ ដូច្នេះ គ្រូឧទ្ទេសគួរតែអាចពន្យល់ពីគោលគំនិតជាមូលដ្ឋាន និងព្រឹត្តិការណ៍សំខាន់ៗក្នុងការអប់រំជាសាកល ដូចជាគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយចីរភាព (SDGs) ជាដើម។

យើងសូមណែនាំដល់គ្រូឧទ្ទេស សូមបង្ហាញសិក្ខាកាមនូវលំហូររួម តាមរយៈការប្រើប្រាស់ដ្យាក្រាម និងពាក្យគន្លឹះប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព ជាជាងការពន្យល់លម្អិតគ្រប់យ៉ាង។ នេះ គឺដោយសារសិក្ខាកាមត្រូវបានសន្មត់ថាមិនទាន់ស៊ាំនឹងខ្លឹមសារមេរៀន ហើយក៏មិនត្រូវនិយាយថា វាអាចត្រូវការពេលវេលាសម្រាប់ពួកគេ ដើម្បីយល់ពីទិដ្ឋភាពរួមនៃនិន្នាការថ្មីៗនៅក្នុងការអប់រំជាលក្ខណៈសកល ដែរ។

ចុងក្រោយ វាមានសារៈសំខាន់ណាស់សម្រាប់គ្រូឧទ្ទេសក្នុងការកែលម្អខ្លឹមសារ ដើម្បីឱ្យវាស៊ីគ្នានឹងបរិបទរបស់សិក្ខាកាមដោយការណែនាំនូវផ្នែកទាំងឡាយដែលត្រូវបានចាត់ទុកថាពាក់ព័ន្ធបំផុតចំពោះពួកគេ។ នៅក្នុងប្រទេសភាគច្រើន មានគោលនយោបាយអប់រំដែលឆ្លុះបញ្ចាំង និងភ្ជាប់ទៅនឹង SDGs។ គ្រូឧទ្ទេសត្រូវបានណែនាំឱ្យមានការចូលរួមពីសិក្ខាកាមក្នុងការកំណត់អត្តសញ្ញាណ និងការអនុវត្តគោលនយោបាយជាតិ ឬគោលនយោបាយមូលដ្ឋានរបស់ពួកគេទៅលើ SDGs ។

ការយល់ដឹងអំពី GCED នៅក្នុង SDG4

អ្វីដែលត្រូវធ្វើ៖ ប្រើឧបករណ៍ជំនួយដែលអាចមើលឃើញ (ឧ. ស្លាយ PowerPoint វីដេអូ) ដើម្បីជួយណែនាំពីរបៀបវារៈនៃការអប់រំសាកលដល់សិក្ខាកាម។

មុនពេលពិភាក្សាអំពីស្លាយ អ្នកអាចចាប់ផ្តើមមេរៀនដោយឱ្យសិក្ខាកាមមើលវីដេអូខាងក្រោម។

1. SDG 4 និងគោលដៅទាំង10

(https://www.youtube.com/watch?v=V24JzUPlR44)

2. អ្វីទៅជា SDG 4 និងអ្វីដែលអ្នកអាចធ្វើវាបាន?

https://www.youtube.com/ watch?v=tJ8CMUIjcLc&t=29s

3. GCED និងការរៀនរស់នៅជាមួយគ្នា

https://www.youtube.com/watch?v=KuKzq9EDt-0

គោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយចីរភាព (SDGs)

នៅថ្ងៃទី២៥ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០១៥ ប្រទេសនានាបានអនុម័តនូវគោលដៅមួយដើម្បីបញ្ចប់ភាពក្រីក្រ ការពារភពផែនដី និងធានាភាពរុងរឿងសម្រាប់ទាំងអស់គ្នា ដែលជាផ្នែកមួយនៃរបៀបវារៈក្នុងការអភិវឌ្ឍនិរន្តរភាពបែបថ្មី (ការផ្លាស់ប្តូរតាមបែបវិជ្ជមានសម្រាប់ពិភពលោកយើង: របៀបវារៈការអភិវឌ្ឍប្រកបដោយចីរភាពឆ្នាំ២០៣០)។ ។ របៀបវារៈនៃគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយចីរភាព មាន17 មានចំណុចដៅចំនួន១៦៩ គោលដៅ ដែលត្រូវសម្រេចឱ្យបានត្រឹមឆ្នាំ ២០៣០ តាមរយៈកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងរួមគ្នារបស់សហគមន៍ពិភពលោកមូល។

ជំពូកទី១
ហេតុអ្វីបានជាត្រូវមាន GCED នៅពេលនេះ?

ខ្លឹមសារមេរៀន

SDG 4: ការអប់រំប្រកបដោយគុណភាព

SDG 4: ធានាឱ្យការអប់រំមានគុណភាព សមធម៌ បរិយាប័ន្ន និងលើកកម្ពស់ឱកាសក្នុងការសិក្សាពេញមួយជីវិតសម្រាប់ទាំងអស់គ្នា

ក្នុងចំណោម របៀបវារៈនៃគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយចីរភាព ទាំង17 ការអប់រំគឺជាគោលដៅដែលឈរតែឯង (SDG4) - ការអប់រំប្រកបដោយគុណភាព។ គោលបំណងសំខាន់នៃ SDG4 គឺដើម្បី "ធានាបាននូវការអប់រំប្រកបដោយគុណភាព សមធម៌ បរិយាប័ន្ន និងលើកកម្ពស់ឱកាសក្នុងការសិក្សាពេញមួយជីវិតសម្រាប់ទាំងអស់គ្នា"។

គោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយចីរភាព 4.7 និងការអប់រំភាពជាពលរដ្ឋសកល

ការអប់រំភាពជាពលរដ្ឋសកល (GCED) ត្រូវបានបញ្ជាក់យ៉ាងច្បាស់នៅក្នុង SDG4 ជាគោលដៅទី 4.7 ។ បើទោះបីជា GCED មានរួចហើយក្នុងទម្រង់ និងការអនុវត្តផ្សេងៗគ្នាអស់រយៈពេលជាយូរក៏ដោយ ក៏សំណើ GCED ដែលជាផ្នែកមួយនៃ SDGs គឺមានការទទួលស្គាល់យ៉ាងច្បាស់ និងជាសមូហភាពនៃការអប់រំដែលនាំឱ្យមានការផ្លាស់ប្តូរជាវិជ្ជមាន។

ចំណុចដៅ4.7

នៅត្រឹមឆ្នាំ 2030 ត្រូវធានាឱ្យបានថា អ្នកសិក្សាទាំងអស់ ទទួលបានចំណេះដឹងនិងជំនាញដែលត្រូវការ ដើម្បីលើកកម្ពស់ការអភិវឌ្ឍប្រកបដោយនិរន្តរភាព ដោយរួមបញ្ចូលទាំងការអប់រំសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍប្រកបដោយចីរភាព របៀបរស់នៅប្រកបដោយនិរន្តរភាព សិទ្ធិមនុស្ស សមភាពយេនឌ័រ ការលើកកម្ពស់វប្បធម៌សន្តិភាពនិងអហិង្សាជាសកល

ភាពជាពលរដ្ឋសកល ការដឹងគុណចំពោះភាពចម្រុះនៃវប្បធម៌ និងការរួមចំណែករបស់វប្បធម៌គ្រប់ជាតិសាសន៍ចំពោះការអភិវឌ្ឍប្រកបដោយចីរភាព។

ចំណុចដៅ 4.7 ទទួលស្គាល់ពីសារសំខាន់នៃការអប់រំឱ្យមានការផ្លាស់ប្តូរឆ្ពោះទៅរកការទទួលបានការអប់រំប្រកបដោយគុណភាព។ វារួមបញ្ចូលវិធីសាស្ត្រផ្សេងៗក្នុងការអប់រំឱ្យមានការផ្លាស់ប្តូរ រួមទាំងការអប់រំភាពជាពលរដ្ឋសកល (GCED) ដែលបង្រៀនមនុស្សពីរបៀបក្លាយជាពលរដ្ឋដែលមានទំនួលខុសត្រូវលើពិភពលោក។ ភាពប្លែកនៃវិធីសាស្ត្ររបស់ GCED អាចជួយឱ្យអ្នកសិក្សាមានចំណេះដឹង គុណតម្លៃ និងជំនាញដែលពាក់ព័ន្ធ ដើម្បីក្លាយជាពលរដ្ឋដែលមានទំនួលខុសត្រូវ អាចយល់ពីបញ្ហាសកល និងតំបន់ ដើម្បីធ្វើការសម្រេចចិត្តប្រកបដោយការយល់ដឹង និងដោះស្រាយបញ្ហាប្រឈមជាសកល។

ការកត់ចំណាំរបស់គ្រូឧទ្ទេស

ជំពូកនេះផ្តល់នូវព័ត៌មានជាមូលដ្ឋាននៃ GCED ដែលជាផ្នែកមួយក្នុងរបៀបវារៈនៃការអប់រំសកល។ គ្រូឧទ្ទេសត្រូវតែមានចំណេះដឹងមូលដ្ឋានគ្រប់គ្រាន់អំពី GCED និងរបៀបវារៈពាក់ព័ន្ធរបស់វា។ សូមមើលឧបសម្ព័ន្ធទី 2 សម្រាប់អត្ថបទសង្ខេប ហើយនៅពេលចាំបាច់ អ្នកអាចចែករំលែកវាជាមួយសិក្ខាកាម។

ការឆ្លុះបញ្ចាំង និងបូកសរុប

រយៈពេល	៨០នាទី
វត្ថុបំណង	-ដើម្បីស្វែងយល់ពីមូលហេតុដែល GCED ក្លាយជាផ្នែកមួយនៃរបៀបវារៈក្នុងការអប់រំសកល - -ដើម្បីស្វែងយល់ពីមូលហេតុដែល GCED មានទំនាក់ទំនងទៅនឹងការសម្រេចបាននូវគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយចីរភាព (SDGs)

សកម្មភាព៖ ការពិភាក្សាក្រុមតូចៗ

ជំហានទី១៖

1. បែងចែកសិក្ខាកាមជាក្រុមតូចៗពី៣ទៅ៤ក្រុមអាស្រ័យលើប្រធានបទពិភាក្សាផ្សេងៗគ្នា។ ប្រធានបទទាំងនោះរួមមាន "វិស័យដែលបន្ទាន់បំផុតសម្រាប់ការផ្លាស់ប្តូរនៅក្នុងអប់រំ", "អ្វីទៅជាការអប់រំដែលនាំឱ្យមានការផ្លាស់ប្តូរ?" "តើអ្វីដែលនៅខ្វះចន្លោះក្នុង SDGs?" និង "លក្ខណៈ

សំខាន់ៗនៃ SDG4"។ ទុកពេលឱ្យក្រុមនីមួយៗធ្វើការពិភាក្សាលើប្រធានបទដែលបានផ្តល់ឱ្យ។

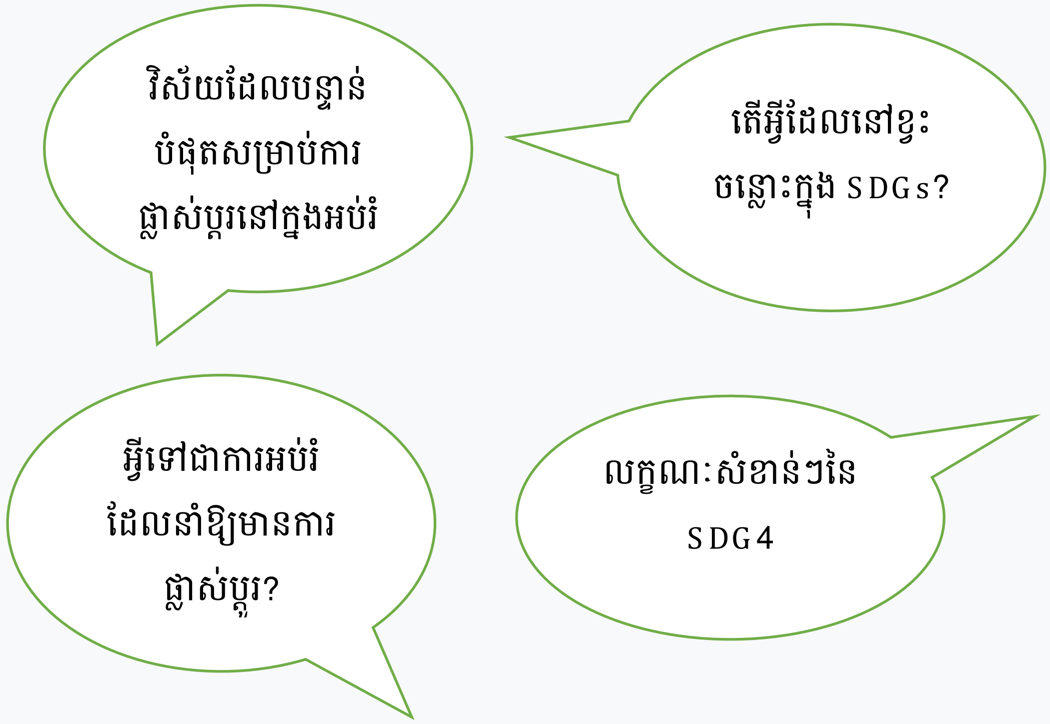

2. ទុកឱ្យសិក្ខាកាមពិភាក្សាអំពីគំនិត និងការយល់ឃើញរបស់ពួកគេទៅលើប្រធានបទដែលបានផ្តល់ឱ្យ ហើយនៅពេក្នុងករណីចាំបាច់ ត្រូវធ្វើអន្តរាគមន៍ ឬផ្តល់គោលការណ៍ណែនាំជាក់ស្តែងបន្ថែមទៀតជាមួយនឹងព័ត៌មានដែលទាក់ទង (សូមមើលឯកសារស្តីពី SDGs និងឯកសារផ្សេងៗទៀត)។ សិក្ខាកាមមិនចាំបាច់ផ្តល់ចម្លើយត្រឹមត្រូវទេ ហើយមានសេរីភាពក្នុងការផ្តល់សំណួរបន្ថែម ឬចែករំលែកផ្នែកដែលត្រូវការការបញ្ជាក់បន្ថែមពីអ្នកសម្របសម្រួលឬអ្នកដែលមានស្នាដៃផ្តើម។
3. បន្ទាប់មកក្រុមនីមួយៗចែករំលែកលទ្ធផលនៃការពិភាក្សារបស់ពួកគេជាមួយអ្នកចូលរួមទាំងអស់

ជំពូកទី២
តើ GCED ជាអ្វី?

ជំពូក ២៖ អ្វីទៅជា GCED?

ទិដ្ឋភាពទូទៅ	នៅក្នុងជំពូកនេះ សិក្ខាកាមនឹងទទួលបានការយល់ដឹងអំពីអ្វីទៅជាការអប់រំពលរដ្ឋសកល (GCED)។ សញ្ញាណនៃពលរដ្ឋសកល និងភាពជាពលរដ្ឋសកលនឹងត្រូវបានពិនិត្យយ៉ាងខ្លី រួមជាមួយនឹងការណែនាំអំពីគោលគំនិត និងគោលការណ៍សំខាន់ៗរបស់ GCED ក្រោមក្របខណ្ឌនៃអង្គការUNESCO។
មេរៀន	1. បញ្ញត្តិនិងមូលដ្ឋានគ្រឹះនៃ GCED 2. ការយល់ដឹងអំពី GCED ក្រោមក្របខណ្ឌអង្គការ UNESCO
លទ្ធផលរំពឹងទុក	1.ស្វែងយល់ពីសញ្ញាណផ្សេងៗនៃ 'ពលរដ្ឋសកល' និង 'ភាពជាពលរដ្ឋសកល' 2. ស្វែងយល់ពីគោលការណ៍ និងបញ្ញត្តិសំខាន់ៗរបស់GCED ក្រោមក្របខណ្ឌរបស់អង្គការUNESCO
ដំណើរការបង្រៀន	1. ចាប់ផ្តើម /លំនឹងថ្នាក់ (30 នាទី) •[សកម្មភាព] និទានរឿងពលរដ្ឋសកល 2. ខ្លឹមសារមេរៀន (120 នាទី) • តើអ្នកណាជាពលរដ្ឋសកល? • បញ្ញត្តិនៃ GCED • សំណួរគេសួរញឹកញាប់នៅលើ GCED 3. ការឆ្លុះបញ្ចាំង/សង្ខេប (30 នាទី) •[សកម្មភាព] ការចែករំលែកគំនិត និងការយល់ឃើញ
ឯកសារយោង	**អង្គការយូណេស្កូ**.ការអប់រំភាពជាពលរដ្ឋសកលៈរៀបចំអ្នកសិក្សាសម្រាប់ការប្រកួតប្រជែងសតវត្សទី 21 ។ អង្គការអប់រំ វិទ្យាសាស្ត្រ និងវប្បធម៌របស់អង្គការសហប្រជាជាតិ (យូណេស្កូ) ឆ្នាំ ២០១៤។ **Pak, S.Y.** "ការអប់រំភាពជាពលរដ្ឋសកលៈ គោលដៅ និងបញ្ហាប្រឈមក្នុងសហសវត្សថ្មី" សេអ៊ូលៈ មជ្ឈមណ្ឌលអប់រំអាស៊ីប៉ាស៊ីហ្វិកសម្រាប់ការយល់ដឹងអន្តរជាតិ (APCEIU) ឆ្នាំ ២០១៣។ **អង្គការយូណេស្កូ**. ការអប់រំជាពលរដ្ឋសកលៈ ប្រធានបទ និងការរៀនសូត្រ

ជំពូកទី២
អ្វីទៅជាGCED ?

ការចាប់ផ្តើម

រយៈពេល	៣០នាទី
វត្ថុបំណង	ដើម្បីពិនិត្យមើលអត្ថន័យនៃពលរដ្ឋសកលដោយការចែករំលែកឧទាហរណ៍នៃមនុស្សដែលបានចូលរួមចំណែកក្នុងការធ្វើឱ្យសង្គមកាន់តែប្រសើរ និងយុត្តិធម៌សម្រាប់ទាំងអស់គ្នា។

សកម្មភាព៖ រឿងរបស់ពលរដ្ឋសកល

ជំហាន៖

1. ចែកអត្ថបទខាងក្រោមស្តីពីពលរដ្ឋពិភពលោកឱ្យសិក្ខាកាម។ ផ្តល់ពេលវេលាឱ្យពួកគេអាន។

ក្មេងស្រីដែលឈរទាមទារសិទ្ធិក្នុងការរៀនសូត្រ៖ រឿង របស់ ម៉ាឡាឡា (Malala)

Malala Yousafzai ជាសកម្មជនប៉ាគីស្ថានដែលឈ្នះពានរង្វាន់ការអប់រំជាស្ត្រី គឺជាមនុស្សដែលក្មេងជាងគេមិនធ្លាប់ទទួលបានរង្វាន់ណូបែលសន្តិភាពនៅអាយុ 17 ឆ្នាំ បន្ទាប់ពីបានរួចជីវិតពីការប៉ុនប៉ងធ្វើឃាតដោយពួកតាលីបង់នៅក្នុងប្រទេសប៉ាគីស្ថាន។ ចាប់តាំងពីពេលនោះមក ម៉ាឡាឡាបានបន្តជាអ្នកតស៊ូមតិយ៉ាងខ្លាំងក្លាអំពីសិទ្ធិស្ត្រី ដោយធ្វើដំណើរទៅក្រៅប្រទេសដើម្បីនិយាយជាមួយក្មេងស្រីអំពីឧបសគ្គដែលពួកគេត្រូវប្រឈម ដើម្បីទទួលបាននូវការអប់រំ៖ អំពើហិង្សា ភាពក្រីក្រ និងអាពាហ៍ពិពាហ៍កុមារ។ ជាមួយគ្នានេះ ម៉ាឡាឡាបាននិយាយអំពីបញ្ហាទាំងនេះជាមួយថ្នាក់ដឹកនាំពិភពលោក ដោយជំរុញឱ្យពួកគេចូលរួមក្នុងការពង្រឹងការអប់រំរបស់កុមារី។ បទពិសោធន៍ និងសមិទ្ធិផលរបស់នាងបានជំរុញទឹកចិត្តស្ត្រីនៅគ្រប់ទីកន្លែងឱ្យទទួលស្គាល់សិទ្ធិរបស់ពួកគេក្នុងការអប់រំ និងប្រកបដោយសមភាព។ លើសពីនេះ នាងបានបង្កើត 'មូលនិធិម៉ាឡាឡា' ទូទាំងពិភពលោក ជាអង្គការមិនរកប្រាក់កម្រៃដែលឧទ្ទិសដល់ការផ្តល់ឱ្យក្មេងស្រីទាំងអស់ទទួលបានការអប់រំ។ ការតស៊ូរបស់ម៉ាឡាឡាប្រឆាំងនឹងការគាបសង្កត់លើកុមារ និងប្រជាជនវ័យក្មេង និងការតស៊ូរបស់នាង ដើម្បីសិទ្ធិកុមារទាំងអស់ក្នុងការអប់រំ បានជួយជំរុញដល់ការពិភាក្សាជាសកល។ ទោះបីជាមានការគៀបសង្កត់ និងភាពអយុត្តិធម៌បានធ្វើឡើងប្រឆាំងនឹងនាងក៏ដោយ ម៉ាឡាឡាបានបន្តទាមទារទាំងការអប់រំ និងឱកាសសម្រាប់ទាំងអស់គ្នា។ ភាពខ្លាំងរបស់នាងក្នុងការជម្នះនឹងភាពកំសាកបានបំផុសយុវជន និងអ្នកដឹកនាំទូទាំងពិភពលោកឱ្យប្រកាន់ជំហរប្រឆាំងនឹងការរើសអើង។

ការបញ្ចប់ពលកម្មកុមារម្តងហើយម្តងទៀត៖ រឿងមួយរបស់លោក កៃឡាសសត្យាធី(Mr. Kailash Satyarthi)

នៅពេលដែលលោក Kailash Satyarthi កាលពីនៅកុមារភាពរឿងដំបូងដែលលោកបានឃើញគឺក្មេងប្រុសម្នាក់នៅខាងក្រៅទ្វារសាលារបស់គាត់ ជួសជុលស្បែកជើងជំនួសឱ្យការចូលសាលា កំហឹងតូចមួយនៅក្នុងចិត្តរបស់គាត់បានកើតឡើង។ គាត់ចាប់ផ្តើមចោទជាសំណួរថា ហេតុអ្វីបានជាកុមារខ្លះកើតមក ធ្វើការដើម្បីតែថ្លៃសិក្សា ខណៈដែលខ្លះបានទទួលការសិក្សាត្រឹមត្រូវ ហើយបានឈានទៅមុខដើម្បីសម្រេចក្តីសុបិនរបស់ពួកគេ។ នេះនៅតែជាបញ្ហាប្រឈម និងជាបញ្ហាដែលគាត់បានតស៊ូពេញមួយជីវិតរបស់គាត់។ គាត់បានក្លាយជាសកម្មជនសិទ្ធិមនុស្សនៅក្នុងប្រទេសឥណ្ឌា ដែលតស៊ូមតិសម្រាប់ការបញ្ចប់ទាសភាព និងការកេងប្រវ័ញ្ចលើកុមារ។ គាត់បានបង្កើតគំរូមួយសម្រាប់ការអប់រំរបស់កុមារ ការស្តារនីតិសម្បទា និងសមាហរណកម្មទៅក្នុងសង្គម ជា 'ភូមិដែលងាយស្រួលសម្រាប់កុមារ' ឬ Bal Mitra Grams (BMGs) នៅក្នុងប្រទេសឥណ្ឌា និងនេប៉ាល់។ ភូមិនានាប្រកាន់ខ្ជាប់យ៉ាងតឹងរ៉ឹងនូវគោលការណ៍ប្រជាធិបតេយ្យ ហើយទស្សនៈរបស់កុមារត្រូវបានចាត់ទុកដោយការគោរពបំផុតនៅក្នុងដំណើរការនៃការធ្វើសេចក្តីសម្រេចចិត្ត។ ភូមិនានាអនុញ្ញាតឱ្យកុមាររៀនពីគុណសម្បត្តិនៃភាពជាអ្នកដឹកនាំតាំងពីក្មេង ព្រមទាំងការយល់ដឹងយ៉ាងច្បាស់អំពីសិទ្ធិផ្ទាល់ខ្លួនរបស់ពួកគេ។ លោក Kailash Satyarthi ជឿថា កំហឹងផ្តល់ឱ្យគាត់នូវថាមពល និងជាថាមពលវិជ្ជមាន ដើម្បីប្រយុទ្ធប្រឆាំងនឹងភាពអយុត្តិធម៌។ តាមរយៈការបំប្លែងកំហឹងរបស់គាត់ទៅជាគំនិត និងពីគំនិតរបស់គាត់ទៅជាសកម្មភាព គាត់ជឿថាពិភពលោកនឹងក្លាយទៅជាកន្លែងរស់នៅដ៏ប្រសើរ។

ការស៊ើបអង្កេត "អាហារសមុទ្រពីទាសករ"៖ រឿងរបស់អ្នកកាសែត

អ្នកកាសែត Esther Htusan, Margie Mason, Robin McDowell និង Martha Mendoza នៃសារព័ត៌មាន Associated Press បានទទួលរង្វាន់ Pulitzer សម្រាប់សេវាសាធារណៈក្នុងការស៊ើបអង្កេតរបស់ពួកគេលើការប្រើប្រាស់ទាសករក្នុងឧស្សាហកម្មនេសាទនៅតំបន់អាស៊ីអាគ្នេយ៍។ អ្នកយកព័ត៌មានមិនត្រឹមតែបានចងក្រងជាឯកសារអំពីទង្វើដ៏ឃោរឃៅរបស់អ្នកនេសាទដែលជាប់ជាឈ្លើយ ដែលជារឿយៗត្រូវបានល្បួងឱ្យទៅជាឈ្លើយ វាយដំ និងបង្ខំឱ្យធ្វើការក្នុងរយៈពេលមួយឆ្នាំប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែពួកគេក៏បានតាមដានផងដែរ ថាតើទំនិញដែលផលិតដោយទាសករ និងមានតម្លៃថោកដូចនេះកំពុងត្រូវបានប្រើប្រាស់នៅឯណា ជាពិសេស នៅក្នុងសហរដ្ឋអាមេរិច? អាស្រ័យហេតុនេះ របាយការណ៍របស់ពួកគេនាំទៅដល់ការដាក់ឱ្យប្រើប្រាស់ច្បាប់នៅក្នុងសភាសហរដ្ឋអាមេរិក ដើម្បីជួយពង្រឹងតម្លាភាពកាន់តែច្រើនពីអ្នកផ្គត់ផ្គង់អាហារ។ ការងាររបស់អ្នកយកព័ត៌មានក៏បានជួយដោះលែងទាសករជាង

2,000 នាក់ក្នុងរយៈពេលប្រាំមួយខែ ដែលភាគច្រើននៃទាសករនេសាទ នៅទីបំផុតត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យត្រឡប់ទៅផ្ទះវិញបន្ទាប់ពីពលកម្មជាច្រើនឆ្នាំ។ កិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងរបស់ពួកគេបានអង្រួនឧស្សាហកម្មនេសាទ និងអ្នកប្រើប្រាស់របស់ខ្លួន សង្គ្រោះទាសករជុំថ្មីដែលកើតឡើងជាបន្តបន្ទាប់។ នៅពេលដែលត្រូវបានរំដោះកាន់តែច្រើនឡើង កិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងនៅតែបន្តជួយសង្គ្រោះអ្នកដែលនៅជាប់ក្នុងសមុទ្រ។ ការស៊ើបអង្កេតទាំងនេះ បានជួយស្វែងរកការរំលោភសិទ្ធិមនុស្ស ដែលមិនបានមើលឃើញទុកជាមុន។ ការងារនេះមានបំណងរៀបចំដំណាក់កាលសម្រាប់កំណែទម្រង់ចាំបាច់ និងបន្ថែម ដោយនាំការយកចិត្តទុកដាក់ច្រើនលើបញ្ហានេះតាមដែលអាចធ្វើទៅបាន។

ក្រុមអ្នកផលិតសូកូឡាវ័យក្មេងមួយក្រុម៖ រឿងរ៉ាវរបស់ Choco Togo

ក្រុមសហគ្រិនវ័យក្មេងចំនួន 6 នាក់ក្នុងប្រទេស Togo បានចាប់ផ្តើមបង្កើតក្រុមហ៊ុនកែច្នៃកាកាវដំបូងគេ និងតែមួយគត់របស់ប្រទេសពួកគេ។ បន្ទាប់ពីបានធ្វើដំណើរទៅក្រៅប្រទេសតាមរយៈកម្មវិធីរបស់សហភាពអឺរ៉ុបដែលបង្កើតឡើងដើម្បីផ្តល់សិទ្ធិអំណាចដល់សហគ្រិនអាហ្វ្រិក ជនជាតិ Togolese វ័យក្មេងទាំងនេះបានរកឃើញថា ទោះបីជាប្រទេសនេះមានការរីកចម្រើននៃការផលិតកាកាវក៏ដោយ ក៏តូហ្គោមិនបានកែច្នៃ និងផលិតសូកូឡាផ្ទាល់ខ្លួនរបស់ពួកគេដែរ។ ដើម្បីនាំមកនូវការងារបន្ថែមតម្លៃដែលផលិតកម្មសូកូឡារួមបញ្ចូល ពួកគេបានសម្រេចចិត្តបង្កើតសហករណ៍ផ្ទាល់ខ្លួនរបស់ពួកគេមួយសម្រាប់ផលិតសូកូឡាដែលផ្តល់អត្ថប្រយោជន៍ក៏ដូចជាការបង្កើតការងារនៅក្នុងតំបន់។ អាជីវកម្មតែមួយគត់គ្រប់គ្រងដំណើរការផលិតសូកូឡាទាំងមូល ចាប់ពីការធានាការផ្គត់ផ្គង់គ្រាប់កាកាវឆៅ និងការដកសែលចេញ រហូតការបង្កើតផលិតផលសូកូឡាផ្ទាល់ខ្លួនរបស់ពួកគេ។ ផលិតផលរបស់ពួកគេមានប្រភពក្នុងស្រុក និងផលិតប្រកបដោយនិរន្តរភាព។ អ្នកផលិតសូកូឡាធ្វើការជាមួយកាកាវសុទ្ធ ហើយមិនដែលដកសារធាតុចិញ្ចឹមណាមួយរបស់វាចេញឡើយ។ ដោយប្រើធនធានក្នុងស្រុក អាជីវកម្មដែលមិនប៉ះពាល់ដល់បរិស្ថានកំពុងបោះជំហានទៅមុខ ក្នុងការទាញយកអត្ថប្រយោជន៍ពីការបង្កើតផលិតផលផ្ទាល់ខ្លួន ដើម្បីប្រយុទ្ធប្រឆាំងនឹងបញ្ហានៃភាពអត់ការងារធ្វើរបស់យុវជន និងភាពក្រីក្ររបស់ប្រទេសក្នុងទម្រង់ប្រកបដោយនិរន្តរភាព។ នៅក្នុងការប៉ុនប៉ងរបស់ពួកគេដើម្បីធ្វើបដិវត្តន៍ឧស្សាហកម្មសូកូឡានៅក្នុងទ្វីបអាហ្វ្រិក សហគ្រិនតូហ្គោលបានផ្តល់នូវផ្លូវថ្មីមួយសម្រាប់អ្នកក្នុងស្រុកតូហ្គោ ដើម្បីមានដៃគូនៅក្នុងដំណើរការរបស់ពួកគេផ្ទាល់ក្នុងការដាំដុះ ហើយរីករាយនឹងការនាំចេញដែលមានអាយុកាល 120 ឆ្នាំនៅក្នុងតំបន់។ អ្នកប្រើប្រាស់ Togolese ត្រូវបានផ្តល់ឱកាសថ្មីមួយដើម្បីរីករាយជាមួយផលិតផលដែលបានបញ្ចប់ដោយខ្លួនវា ខណៈពេលដែលពួកគេក៏ធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវជីវភាពរស់នៅ

របស់ពួកគេដោយការចូលរួមក្នុងដំណើរការផលិតសូកូឡាផងដែរ។ អាជីវកម្មនេះបាននាំមកនូវផលប៉ះពាល់សង្គមជាវិជ្ជមានសម្រាប់តំបន់ នៅពេលដែលវាបន្តរីកចម្រើន។

2. អនុញ្ញាតឱ្យអ្នកចូលរួមមើលវីដេអូដែលបានរាយបញ្ជី (ខ្លះ បើមិនទាំងអស់)៖រឿងរ៉ាវរបស់ A. Malala – BBC News

https://www.youtube.com/watch?v=FnloKzEAX7o

B. ជ័យលាភីណូបែល Satyarthi លើពលកម្មកុមារ – CNN News

https://edition.cnn.com/videos/tv/2015/08/04/exp-gps-0802-satyarthi-child-labor.cnn

គ. របៀបដែល AP រកឃើញទាសភាពសម្ងាត់នៅពីក្រោយអាហារសមុទ្រ ក្នុងផ្សារទំនើបរបស់អ្នក។

https://www.youtube.com/watch?v=JQroCVs01SI

D. ជួបជាមួយពលរដ្ឋសកល៖ បទសម្ភាសន៍ជាមួយ Choco Togo

www.gcedonlinecampus.org

3. ផ្តួចផ្តើមការពិភាក្សាដោយផ្តល់សំណួរខាងក្រោមដល់សិក្ខាកាម៖

A. តើអ្នកគិតថាទាំងនេះជាពលរដ្ឋសកលទេ? បើមែន តើអ្វីធ្វើឱ្យអ្នកគិតបែបនេះ? បើមិនដូច្នេះទេ តើអ្នកមានហេតុផលអ្វី?

ខ. ឆ្លុះបញ្ចាំងពីរឿងរ៉ាវដែលបានចែករំលែក តើអ្វីជាលក្ខណៈពិសេស ឬតម្លៃរបស់ពលរដ្ឋសកល?

ជំពូកទី២

អ្វីទៅជាGCED ?

ខ្លឹមសារមេរៀន

រយៈពេល	១២០នាទី
វត្ថុបំណង	· ដើម្បីយល់ពីពាក្យដែលទាក់ទងនឹង GCED · ដើម្បីយល់ពីគោលដៅរបស់ GCED ហើយគិតអំពីមូលហេតុដែលអ្នកសិក្សាត្រូវដឹងអំពី GCED ·ដើម្បីពិនិត្យមើលសំណួរដែលលើកឡើងជាញឹកញាប់ដោយអ្នកអប់រំជាច្រើនទាក់ទងនឹង GCED និងចម្លើយចំពោះសំណួរទាំងនេះ

តើនរណាជាពលរដ្ឋសកល?

អ្វីដែលត្រូវធ្វើ៖ ប្រើឧបករណ៍ជំនួយដែលមើលឃើញ (ឧ. ស្លាយ PowerPoint និងវីដេអូ) ដើម្បីជួយពន្យល់អំពីបញ្ញត្តិ។

ពាក្យ 'ពលរដ្ឋសកល' និង 'ភាពជាពលរដ្ឋសកល' នៅតែជាប្រធានបទដែលត្រូវពិភាក្សា។ អ្នកប្រាជ្ញ និងអ្នកអនុវត្តក្នុងវិស័យផ្សេងៗបានពិភាក្សាយ៉ាងទូលំទូលាយ និងរិះគន់លក្ខខណ្ឌទាំងនេះ។ ជាញឹកញាប់សញ្ញាណនៃ'ភាពជាពលរដ្ឋសកល' មានភាពខុសប្លែកគ្នាក្នុងចំណោមបុគ្គល និងស្ថាប័ននានា ដោយសារប្រវត្តិសង្គម វប្បធម៌ និងនយោបាយចម្រុះរបស់ពួកគេ ព្រមទាំងអាទិភាពផ្សេងៗគ្នារបស់ពួកគេ។ ការរួមបញ្ចូលគ្នារវាងពាក្យ 'សកល' និង 'ភាពជាពលរដ្ឋ' មើលពីដំបូងហាក់ដូចជាផ្ទុយគ្នា។ នៅពេលដែលគេនិយាយថា "សញ្ជាតិ" វាជាធម្មតាមានន័យថាជាពលរដ្ឋនៃប្រទេសមួយ។ម្យ៉ាងវិញទៀត 'សកល' បង្ហាញថាគ្មានព្រំដែនទឹកដីទេ។ ដូច្នេះ តើភាពជាពលរដ្ឋសកលមានន័យថាសមាជិកភាពចំពោះរដ្ឋាភិបាលពិភពលោកជាក់លាក់មួយ ហើយផ្តល់សិទ្ធិឱ្យបុគ្គលដែលមានឋានៈស្របច្បាប់ដែរឬទេ? ឬជំនួសសញ្ជាតិ?

ភាពជាពលរដ្ឋសកលជាមនុស្សជាតិទូទៅ

គំនិតនៃសញ្ជាតិបានផ្លាស់ប្តូរតាមពេលវេលា។ មានពេលមួយក្នុងអតីតកាលដែលមានតែបុរសប៉ុណ្ណោះត្រូវបានគេចាត់ទុកជាពលរដ្ឋ។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ ជាមួយនឹងការអភិវឌ្ឍន៍នៃសិទ្ធិស៊ីវិល

នយោបាយ និងសង្គម គំនិតដែលរួមបញ្ចូលកាន់តែច្រើននៃសញ្ជាតិបានលេចឡើង និងត្រូវបានទទួលយក។ ជាងនេះទៅទៀត នៅក្នុងពិភពលោកដែលមានទំនាក់ទំនងគ្នា និងទាក់ទងគ្នាយ៉ាងខ្លាំងនេះ សហគមន៍សកលលោកអំពាវនាវឱ្យមានសញ្ជាតិដែលហួសពីព្រំដែនជាតិ។ ដូច្នេះតើអ្វីទៅជា 'ភាពជាពលរដ្ឋសកល'? តើវាផ្តល់អ្វីមួយដល់អ្នករាល់គ្នាដែលរស់នៅក្នុងពិភពសាកលភាវូបនីយកម្មនេះទេ? ឬវាជាអ្វីដែលយើងទទួលបានតាមរយៈបទពិសោធន៍?

រហូតមកដល់បច្ចុប្បន្ន វាត្រូវបានគេយល់យ៉ាងទូលំទូលាយថា ភាពជាពលរដ្ឋសកល គឺមានន័យថាជាកម្មសិទ្ធិរបស់សហគមន៍សកលលោក និងមនុស្សជាតិទូទៅ ជាជាងស្ថានភាពផ្លូវច្បាប់។ នេះមានន័យថា ភាពជាពលរដ្ឋសកលមិនបោះបង់ ឬធ្វើឱ្យខូចដល់សញ្ជាតិជាតិនោះទេគឺគ្រាន់តែជាការពង្រីកការទទួលខុសត្រូវរបស់ពលរដ្ឋលើសពីព្រំដែនជាតិទៅដល់សហគមន៍ពិភពលោកប៉ុណ្ណោះ។ វាបន្ថែមតម្លៃដល់ភាពជាពលរដ្ឋរបស់ខ្លួនឯង ព្រោះវាពង្រីកការចូលរួមរបស់ពួកគេនៅក្នុងសង្គមកាន់តែធំ ដោយធ្វើសកម្មភាពលើសពីសហគមន៍តូចៗ។

ពលរដ្ឋសកល៖ ទស្សនៈផ្សេងៗ

អង្គការជាច្រើនក៏ផ្សព្វផ្សាយពីបញ្ញត្តិនៃ 'ពលរដ្ឋសកល' តាមវិធីផ្សេងៗ។ ទោះបីជាមិនមានការឯកភាពជាសកលលើនិយមន័យនៃ 'ពលរដ្ឋសកល' ក៏ដោយ វាមានលក្ខណៈពិសេសសំខាន់ៗមួយចំនួននៃអត្ថន័យនៃការក្លាយជាពលរដ្ឋសកល។ នេះគឺជានិយមន័យមួយចំនួននៃ 'ពលរដ្ឋសកល' ដែលបង្ហាញដោយស្ថាប័នអន្តរជាតិផ្សេងៗ៖

ពលរដ្ឋសកល...

Oxfam 3	U.S. Fund for UNICEF 4
· យល់ដឹងអំពីពិភពលោកកាន់តែទូលំទូលាយ និងដឹងពីតួនាទីរបស់គាត់ក្នុងនាមជាពលរដ្ឋពិភពលោក · គោរព និងឲ្យតម្លៃលើភាពចម្រុះ	· គឺជាមនុស្សម្នាក់ដែលយល់ពីទំនាក់ទំនងគ្នាទៅវិញទៅមកនៃពិភពលោក · គោរព និងឲ្យតម្លៃលើភាពចម្រុះ

· មានការយល់ដឹងអំពីរបៀបដែលពិភពលោកដំណើរការ · ប្តេជ្ញាចិត្តយ៉ាងខ្លាំងចំពោះយុត្តិធម៌សង្គម ·ចូលរួមក្នុងសហគមន៍នៅកម្រិតជាច្រើនពីមូលដ្ឋានដល់ពិភពលោក · ធ្វើការជាមួយអ្នកដទៃដើម្បីធ្វើឱ្យពិភពលោកកាន់តែមានសមធម៌ និងនិរន្តរភាព · ទទួលខុសត្រូវចំពោះសកម្មភាពរបស់គាត់។	·មានសមត្ថភាពក្នុងការប្រឈមមុខនឹងភាពអយុត្តិធម៌ · ធ្វើសកម្មភាពតាមមធ្យោបាយដែលខ្លួនយល់ឃើញថាមានភាពត្រឹមត្រូវ

The Brookings Institution[5]	គំនិតផ្តួចផ្តើមរបស់ពលរដ្ឋសកល[6]
[ជាភ្នាក់ងារ] នៃការផ្លាស់ប្តូរជាវិជ្ជមានរយៈពេលវែងនៅក្នុងជីវិតរបស់ពួកគេផ្ទាល់ និងនៅក្នុងជីវិតរបស់មនុស្សក្នុងសហគមន៍តូចធំជាងសហគមន៍របស់ពួកគេ (ជាមួយសហគមន៍បរិស្ថានផងដែរ)	គឺជាមនុស្សម្នាក់ដែលកំណត់ថាជាផ្នែកមួយនៃសហគមន៍ពិភពលោកកំពុងរីកចម្រើន ហើយសកម្មភាពរបស់ពួកគេរួមចំណែកដល់ការកសាងតម្លៃ និងការអនុវត្តរបស់សហគមន៍នេះ

[3] កម្មវិធីអភិវឌ្ឍន៍អប់រំអុកស្វាម៖ ការអប់រំសម្រាប់ភាពជាពលរដ្ឋសកល: ការណែនាំសម្រាប់សាលារៀន។ Oxfam GB ឆ្នាំ ២០០៦។

[4]បង្រៀន UNICEF ។ ភាពជាពលរដ្ឋសកល៖ ការណែនាំរបស់អ្នកអប់រំនៅវិទ្យាល័យ (ថ្នាក់ទី ៩-១២)។ ឆ្នាំ ២០១៣ ។

[5]មជ្ឈមណ្ឌលសម្រាប់ការអប់រំសកលនៅ Brookings។ ការវាស់វែងការអប់រំភាពជាពលរដ្ឋសកល។ ការប្រមូលផ្តុំការអនុវត្ត និងឧបករណ៍។ PDF ឆ្នាំ ២០១៧។

Center for Universal Education at Brookings. Measuring Global Citizenship Education A Collection of Practices and Tools. PDF. ២០១៧.

6 គំនិតផ្តួចផ្តើមភាពជាពលរដ្ឋសកល។ "ការកសាងសហគមន៍ពិភពលោកប្រកបដោយនិរន្តរភាពសម្រាប់ទាំងអស់គ្នា "http://www.theglobalcitizensinitiative។ org/

ប្រសិនបើយើងសង្ខេបពាក្យគន្លឹះពីមនុស្ស និងស្ថាប័នផ្សេងៗគ្នា វានឹងមើលទៅដូចនេះ៖

ការគិត	ការធ្វើសកម្មភាព	គោលបំណង
·ចំណេះដឹងអំពីពិភពលោកកាន់តែទូលំទូលាយ ·ស្វែងយល់ពីរបៀបដែលពិភពលោកដំណើរការ ·ស្វែងយល់ពីការទំនាក់ទំនងគ្នាទៅវិញទៅមក ·កំណត់អត្តសញ្ញាណជាមួយសហគមន៍ពិភពលោក	· ទទួលខុសត្រូវចំពោះសកម្មភាពរបស់ខ្លួន។ · ចូលរួមក្នុងសហគមន៍	· ប្រកួតប្រជែងភាពអយុត្តិធម៌/ងប់ងល់នឹងយុត្តិធម៌សង្គម · ការគោរព និងឱ្យតម្លៃភាពចម្រុះ · ធ្វើឱ្យពិភពលោកកាន់តែមានសមធម៌ និងនិរន្តរភាព

អង្គការយូណេស្កូចាត់ទុកពលរដ្ឋសកលថាជាមនុស្សម្នាក់ដែល "គិត និងធ្វើសកម្មភាពដើម្បីពិភពលោកកាន់តែយុត្តិធម៌ សន្តិភាព និងនិរន្តរភាព"។

តើភាពជាពលរដ្ឋសកលជាអ្វី?

រហូតមកដល់ពេលនេះ ការឯកភាពគ្នាទាក់ទងនឹងនិយមន័យនៃភាពជាពលរដ្ឋសកល និងពលរដ្ឋសកលមិនទាន់ត្រូវបានសម្រេចនៅឡើយទេ។ បើទោះបីជាវាជាប្រធានបទដែលមានការបកស្រាយយ៉ាងទូលំទូលាយដោយផ្អែកលើបរិបទក៏ដោយ ក៏ភាពជាពលរដ្ឋសកល ត្រូវបានគេសង្ខេបដូចខាងក្រោម៖

ភាពជាពលរដ្ឋសកលគឺជាអារម្មណ៍នៃកម្មសិទ្ធិ និងការទទួលខុសត្រូវចំពោះសហគមន៍ពិភពលោកលើភាពយុត្តិធម៌ សន្តិភាព និងនិរន្តរភាព។ វាគឺជាវិធីនៃការយល់ដឹងមួយ ជាការធ្វើសកម្មភាព និងជាទំនាក់ទំនងរវាងអ្នកណាម្នាក់ទៅអ្នកណាម្នាក់ទៀតដោយឈរលើគុណតម្លៃសកលនិងការគោរពភាពផ្សេងៗគ្នា។

ជំពូកទី២

អ្វីទៅជាGCED ?

ខ្លឹមសារមេរៀន

បញ្ញត្តិនៃGCED

អ្វីដែលត្រូវធ្វើ៖ ប្រើឧបករណ៍ជំនួយដែលអាចមើលឃើញ (ឧ. ស្លាយ PowerPoint វីដេអូ) ដើម្បីជួយពន្យល់ពីបញ្ញត្តិ។

តើការអប់រំភាពជាពលរដ្ឋសកល (GCED) ជាអ្វី?

ដូចដែលយើងបានសិក្សារួចហើយនៅក្នុងម៉ូឌុលមុន ការអប់រំភាពជាពលរដ្ឋសកល (GCED) គឺជាការអប់រំនាំឱ្យមានការផ្លាស់ប្តូរជាវិជ្ជមាន អាចអភិវឌ្ឍចំណេះដឹង ជំនាញ គុណតម្លៃ និងអាកប្បកិរិយាដែលសិស្សត្រូវការដើម្បីបង្កើតពិភពលោកមួយកាន់តែមានភាពយុត្តិធម៌ សន្តិភាព និងនិរន្តរភាព។ វាផ្អែកលើគោលការណ៍សកលនៃសិទ្ធិមនុស្ស សមភាពយេនឌ័រ ការមិនរើសអើង អហិង្សា និងការគោរពគ្នា។

វិមាត្របញ្ញត្តិគន្លឹះនៃGCED

GCED មានវិមាត្របញ្ញត្តិគន្លឹះចំនួនបីដែលវាសមញ្ញទៅនឹងនិយមន័យផ្សេងៗ និងបកស្រាយពីការអប់រំភាពជាពលរដ្ឋសកល។ វិមាត្របញ្ញត្តិទាំងនោះផ្អែកលើទិដ្ឋភាពនៃដែនទាំងបីក្នុងការរៀនសូត្ររួមមាន៖ ទិដ្ឋភាពចំណេះដឹង ទិដ្ឋភាពចិត្តសង្គម និងទិដ្ឋភាពអាកប្បកិរិយា។

វិមាត្រនៃGCED

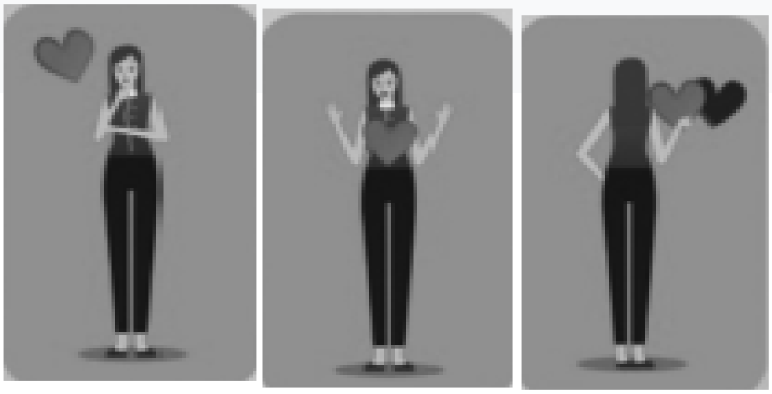

ទិដ្ឋភាពចំណេះដឹង ទិដ្ឋភាពចិត្តសង្គម ទិដ្ឋភាពអាកប្បកិរិយា

ទិដ្ឋភាពមិនមែនជាចំណេះដឹង ដូចជាទិដ្ឋភាពចិត្តសង្គម និងទិដ្ឋភាពអាកប្បកិរិយា មានសារៈសំខាន់ដូចគ្នាទៅនឹងទិដ្ឋភាពចំណេះដឹង ដែលរួមបញ្ចូលទាំងការទទួលបានចំណេះដឹងអំពីទំនាក់ទំនងគ្នាទៅវិញទៅមកនៃបញ្ហាក្នុងស្រុក ជាតិ តំបន់ និងសកលលោក និងជំនាញការគិតស៊ីជម្រៅផងដែរ។ តួនាទីនៃការអប់រំគឺលែងនិយាយតែពីការរៀនសូត្រអំពីចំណេះដឹងហើយ ប៉ុន្តែនិយាយអំពីការរៀនសូត្រអំពីអ្វីដែលមិនមែនជាចំណេះដឹងដូចជាគុណតម្លៃ អាកប្បកិរិយា ទិដ្ឋភាពសង្គម និងសមត្ថភាពចិត្តចលករ និងសកម្មភាពសម្រាប់ការផ្លាស់ប្តូរជាវិជ្ជមាន។ តាមរយៈការសិក្សាដែលមិនមែនផ្អែកតែទៅលើចំណេះដឹង អ្នកសិក្សាអាចផ្លាស់ប្តូរសង្គម និងរស់នៅជាមួយអ្នកដទៃដោយការគោរព និងការយល់ដឹងគ្នាទៅវិញទៅមក។

GCED រួមបញ្ចូលវិមាត្របញ្ញត្តិគន្លឹះទាំងបី

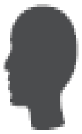	ចំណេះដឹង	ដើម្បីទទួលបានចំណេះដឹង យល់ និងគិតបានស៊ីជម្រៅអំពីបញ្ហាសកលតំបន់ ប្រទេស មូលដ្ឋាន និងអំពីទំនាក់ទំនងគ្នាទៅវិញទៅមក ភាពអាស្រ័យគ្នាទៅវិញទៅមកនៃប្រទេស និងប្រជាជនផ្សេងៗគ្នា។
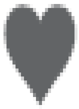	ចិត្តចលករសង្គម	ដើម្បីឱ្យមានការគិតថាមនុស្សម្នាក់ៗជាកម្មសិទ្ធិរបស់មនុស្សទូទៅ ដែលត្រូវចែករំលែកគុណតម្លៃ ការទទួលខុសត្រូវ សមានចិត្ត សាមគ្គីភាព និងគោរពចំពោះភាពខុសគ្នា និងចម្រុះគ្នា។
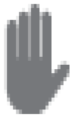	អកប្បកិរិយា	ដើម្បីធ្វើសកម្មភាពប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព និងទំនួលខុសត្រូវនៅកម្រិតមូលដ្ឋាន ជាតិ និងអន្តរជាតិ ដើម្បីពិភពលោកកាន់តែមានសន្តិភាព និងនិរន្តរភាព។

GCED គឺរៀនដើម្បីមានចំណេះដឹង រៀនដើម្បីមានចំណេះធ្វើ រៀនដើម្បីស្គាល់ខ្លួនឯង និងរៀនដើម្បីរស់នៅជាមួយគ្នា

វិមាត្របីមានទំនាក់ទំនងគ្នានៅក្នុងលំនាំនៃការរៀនហើយគួរតែត្រូវបានយល់ថាជាដំណើរការសិក្សាដ៏ល្អមួយ។ វាត្រូវគ្នាទៅនឹងសសរស្តម្ភទាំងបួននៃការរៀនដែលបានពិពណ៌នានៅក្នុងអង្គការយូណេស្កូឆ្នាំ ១៩៩៨ ដែលមាន៖(១) រៀនដើម្បីមានចំណេះដឹង (២) រៀនដើម្បីមានចំណេះធ្វើ (៣) ដើម្បីស្គាល់ខ្លួនឯង (៤) រៀនដើម្បីរស់នៅជាមួយគ្នា។ ទោះបីជាគោលការណ៍ទាំងអស់មានសារៈសំខាន់ក្នុងការសម្រេច

បាននូវគោលដៅជាមូលដ្ឋាននៃការអប់រំក៏ដោយ ក៏'ការរៀនរស់នៅជាមួយគ្នា' គឺមានសារៈសំខាន់និងពាក់ព័ន្ធខ្លាំងណាស់នៅក្នុងយុគសម័យសកលភាវូបនីយកម្មបច្ចុប្បន្ន។

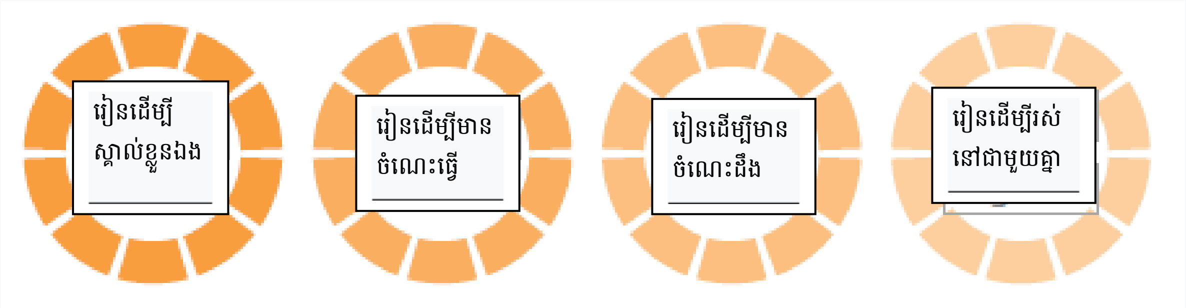

ជំពូកទី២

អ្វីទៅជាGCED ?

ខ្លឹមសារមេរៀន

- រៀនដើម្បីមានចំណេះដឹង៖ ផ្តល់ឧបករណ៍ចំណេះដឹងដែលត្រូវការ ដើម្បីយល់កាន់តែច្បាស់អំពីពិភពលោក និងភាពស្មុគស្មាញរបស់វា ព្រមទាំងផ្តល់នូវមូលដ្ឋានគ្រឹះសមស្រប និងគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់ការរៀនសូត្រនាពេលអនាគត។
- រៀនដើម្បីមានចំណេះធ្វើ៖ ផ្តល់ជំនាញដែលអាចឱ្យបុគ្គលម្នាក់ៗចូលរួមក្នុងសេដ្ឋកិច្ច និងសង្គមពិភពលោកប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព
- រៀនដើម្បីស្គាល់ខ្លួនឯង៖ ផ្តល់នូវជំនាញវិភាគខ្លួនឯង និងសង្គម ដើម្បីឱ្យបុគ្គលម្នាក់ៗអាចអភិវឌ្ឍសមត្ថភាពពេញលេញរបស់ពួកគេ ដើម្បីក្លាយជាមនុស្សសកល។
- រៀនដើម្បីរស់នៅជាមួយគ្នា៖បង្ហាញបុគ្គលម្នាក់ៗអំពីគុណតម្លៃដែលបង្កប់ក្នុងសិទ្ធិមនុស្ស គោលការណ៍ប្រជាធិបតេយ្យ ការយល់ដឹង និងការគោរពវប្បធម៌ចម្រុះ និងសន្តិភាពនៅគ្រប់កម្រិតនៃសង្គម និងទំនាក់ទំនងមនុស្ស ដើម្បីឱ្យបុគ្គល និងសង្គមរស់នៅដោយសន្តិភាព និងសុខដុមរមនា។

តើអ្វីជាគោលបំណងរបស់ GCED សម្រាប់អ្នកសិក្សា?

ចំណេះដឹង	ចិត្តចលករសង្គម	អកប្បកិរិយា
·អភិវឌ្ឍការយល់ដឹងអំពីរចនាសម្ព័ន្ធអភិបាលកិច្ចសកល សិទ្ធិ ទំនួលខុសត្រូវ បញ្ហាសកល ការតភ្ជាប់រវាងប្រព័ន្ធ ដំណើរការ សកល ជាតិ និងមូលដ្ឋាន។ · អភិវឌ្ឍ និងអនុវត្តជំនាញសំខាន់ៗសម្រាប់អក្ខរកម្មពលរដ ដូចជាការសើប	· ទទួលស្គាល់ និងពេញចិត្តចំពោះអត្តសញ្ញាណជាច្រើនផ្សេងៗគ្នា ឧ. វប្បធម៌ ភាសា សាសនា យេនឌ័រ និងមនុស្សទូទៅ។ អភិវឌ្ឍជំនាញសម្រាប់ការរស់នៅក្នុងពិភពលោកដែលកាន់តែសម្បូរបែប ·អភិវឌ្ឍឥរិយាបទថៃទាំនិង	· ចូលរួម និងរួមចំណែកដល់បញ្ហាសកលសហសម័យនៅកម្រិតមូលដ្ឋាន កម្រិតជាតិ និងកម្រិតសកលលោក ក្នុងនាមជាអ្នកជូនដំណឹង ចូលរួម ទទួលខុសត្រូវ និងភាពឆ្លើយតបដល់ពលរដ្ឋពិភពលោក។

ពលរដ្ឋ ដូចជាការអង្កេតបច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មាន ចំណេះដឹងផ្នែកប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយ ការគិតបែបស៊ីជម្រៅ ការសម្រេចចិត្ត ការដោះស្រាយបញ្ហា ការចរចា ការកសាងសន្តិភាព និងការទទួលខុសត្រូវផ្ទាល់ខ្លួន និងសង្គម។ ·ទទួលស្គាល់ និងពិនិត្យមើលជំនឿ និងគុណតម្លៃ និងរបៀបដែលវាមានឥទ្ធិពលលើការសម្រេចចិត្តខាងនយោបាយ និងសង្គម ការយល់ឃើញអំពីយុត្តិធម៌សង្គម និងការចូលរួមរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ។	មានសមានចិត្តចំពោះអ្នកដទៃនិងបរិស្ថាន។ គោរពភាពចម្រុះ អភិវឌ្ឍគុណតម្លៃនៃភាពថ្លៃថ្នូរ យុត្តិធម៌សង្គម និងជំនាញក្នុងការវិភាគស៊ីជម្រៅទៅលើវិសមភាពយេនឌ័រ ស្ថានភាពសេដ្ឋកិច្ចសង្គម វប្បធម៌ សាសនា អាយុនិងបញ្ហាផ្សេងៗទៀត	

សកម្មភាព៖ FAQ ស្តីពី GCED

អ្វីដែលត្រូវធ្វើ៖

1. មុនពេលធ្វើសកម្មភាព សូមសរសេរសំណួរ GCED ខាងក្រោមនៅលើក្រដាសផ្ទាំងធំនីមួយៗ (ទំហំផ្ទាំងរូបភាព) ហើយភ្ជាប់វាទៅនឹងជញ្ជាំង។ ផ្តល់សន្លឹកផុសអ៊ីតគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់បិទលើក្រដាសផ្ទាំងធំនីមួយៗ។

Q1.	Q2.	Q3.
តើGCEDបង្រៀនតែអំពីពិភពលោកឬ?	ដើម្បីបង្រៀន GCED តើគ្រូបង្រៀនត្រូវមានចំណេះដឹងអំពីប្រធានបទពាក់ព័ន្ធទាំងអស់ ដូចជាសកលភាវូបនីយកម្ម សិទ្ធិមនុស្ស និងសន្តិភាពដែរឬទេ?	តើ GCED មានប្រយោជន៍ដល់ប្រជាជនមកពីប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍន៍ដែរឬទេ?

Q4.	Q5.	Q6.	Q7.
តើ GCED ពិបាកពេកសម្រាប់សិស្សវ័យក្មេងដែរឬទេ? តើ GCED អាចត្រូវបានបង្រៀននៅគ្រប់កម្រិតសិស្សដែរឬទេ?	តើ GCED មានការប្រកួតប្រជែងជាមួយចលនាអប់រំផ្សេងទៀត ដូចជាការអប់រំពហុវប្បធម៌ ការអប់រំសិទ្ធិមនុស្ស និងការអប់រំសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍប្រកបដោយចីរភាពដែរឬទេ?	តើសកម្មភាពផ្លាស់ប្តូរអន្តរជាតិជាផ្នែកសំខាន់នៃ GCED ដែរឬទេ?	តើកម្មវិធីសិក្សាត្រូវបានរៀបចំរួចហើយនៅក្នុងសាលារៀន ដូច្នេះមិនមានពេលសម្រាប់បង្រៀន GCED ទេ។ ទោះជាយ៉ាងនេះក៏ដោយ តើយើងនៅតែអាចបង្រៀន GCED យ៉ាងដូចម្តេច?

2. ឲ្យសិក្ខាកាមដើរជុំវិញថ្នាក់រៀន ហើយផ្តល់ពេលគ្រប់គ្រាន់ដើម្បីគិតអំពីសំណួរទាំងនេះ។
3. ឱ្យសិក្ខាកាមសរសេរចម្លើយនៃសំណួរ និងគំនិតរបស់ពួកគេដោយសេរីនៅលើក្រដាស់សន្លឹកផុសអ៊ីត ហើយបិទវានៅលើផ្ទាំងរូបភាពនីមួយៗ។ ឱ្យពួកគេដឹងថាពួកគេមិនចាំបាច់ឆ្លើយសំណួរទាំងអស់នោះទេ។ ពួកគេអាចជ្រើសរើសសំណួរ 3-4 ដែលពួកគេចាប់អារម្មណ៍។
4. បន្ទាប់ពីអ្នកចូលរួមបានបញ្ចប់ការបិទក្រដាស់ផុសអ៊ីត នៅលើផ្ទាំងរូបភាពហើយ ឱ្យពួកគេទៅកាន់ទីតាំងរូបភាពនោះ ហើយអានសំណួរ និងពិភាក្សាអំពីចម្លើយជាមួយសិក្ខាកាមផ្សេងទៀត។

លំដាប់នៃការពិនិត្យផ្ទាំងផុសស្ទ័រមិនជាបញ្ហានោះទេ ប្រសិនបើសិក្ខាកាមអាចផ្លាស់ទីដោយស្រួលនៅជុំវិញការតាំងផុសស្ទ័រនោះ។ ឱ្យសិក្ខាកាមពិភាក្សាចម្លើយ និងការយល់ឃើញរបស់គេតាមសំណួរដែលគេចាប់អារម្មណ៍។ ក្នុងអំឡុងពេលធ្វើសកម្មភាពនេះ គ្រូឧទ្ទេសគួរតែបដិសេធមិនផ្តល់ចម្លើយត្រឹមត្រូវដល់សិក្ខាកាម។ ប៉ុន្តែឱ្យពួកគេចែករំលែកគំនិត និងយោបល់របស់ពួកគេដោយសេរី។

5. បន្ទាប់ពីសិក្ខាកាមបានបញ្ចប់សំណួរទាំងអស់រួចហើយ ប្រាប់ពួកគេឱ្យត្រឡប់ទៅរកកន្លែងអង្គុយរបស់ពួកគេ។ ចែកឯកសារដល់ពួកគេអំពីការឆ្លើយតបខាងក្រោម ហើយផ្តល់ពេលគ្រប់គ្រាន់ដល់ពួកគេដើម្បីអានឯកសារនោះ។ បន្ទាប់ពីពួកគេអានចប់ហើយ ប្រសិនបើនរណាម្នាក់ចង់ចែករំលែកអ្វីមួយជាមួយក្រុម សូមឱ្យគាត់ចែករំលែក។ បន្ទាប់មក អនុញ្ញាតឱ្យអ្នកដទៃសួរសំណួរគាត់ និងចែករំលែកគំនិតរបស់ពួកគេអំពីអ្វីដែលបានចែករំលែកនោះ។

ជំពូកទី២

អ្វីទៅជាGCED

ខ្លឹមសារមេរៀន

សំណួរទី ១

តើGCED បង្រៀន តែអំពីពិភព

GCED មិនពាក់ព័ន្ធតែនឹងចំណេះដឹងពិភពលោកនោះទេ។ ប៉ុន្តែតាមពិតវាមានសារសំខាន់ដែលត្រូវដឹងអំពីពិភពលោក និងបញ្ហាដែលយើងកំពុងជួបប្រទះ។ ការចាប់អារម្មណ៍ និងការសិក្សាអំពីអ្វីដែលនឹងកើតឡើងជុំវិញពិភពលោក ជុំវិញប្រទេស ជុំវិញសហគមន៍ និងជុំវិញវប្បធម៌ចម្រុះនានាគឺមានសារៈសំខាន់ណាស់ ព្រោះវាជំរុញឱ្យអ្នកសិក្សាមានសមត្ថភាពវិភាគបានស៊ីជម្រៅលើបាតុភូតសកល ហើយនាំពួកគេឱ្យមានការយល់ដឹងទូលំទូលាយអំពីភាពអាស្រ័យគ្នា និងភាពប្រទាក់ក្រឡាគ្នាទៅវិញទៅមក។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ GCED មិនគ្រាន់តែជាការទទួលបានចំណេះដឹង (សមត្ថភាពចំណេះដឹង) ប៉ុណ្ណោះទេ។ ប៉ុន្តែចិត្តចលករសង្គមក៏មានសារៈសំខាន់ដូចគ្នាដែរ ដែលអ្នកសិក្សាគួរតែអាចបញ្ចូលឱ្យមានគុណតម្លៃសកលមានចិត្តសាមគ្គីភាពជាមួយអ្នកដទៃទាំងក្នុងមូលដ្ឋាននិងក្នុងប្រទេស ។ ជាងនេះទៅទៀត សមត្ថភាពនៃអាកប្បកិរិយាដែលអាចឱ្យអ្នកសិក្សាមានទំនួលខុសត្រូវ និងចូលរួមកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងរួមគ្នាក្នុងការដោះស្រាយបញ្ហាគួរតែត្រូវបានគូសបញ្ជាក់។

លើសពីនេះ GCED មិនត្រឹមតែដោះស្រាយបញ្ហាសកលប៉ុណ្ណោះទេ។ តែវាមានសារៈសំខាន់សម្រាប់អ្នកសិក្សាដើម្បីយល់ថាសង្គមរបស់យើងមានទំនាក់ទំនងគ្នាទៅវិញទៅមកនៅលើកម្រិតជាច្រើន។ ជីវិតប្រចាំថ្ងៃរបស់យើងប៉ះពាល់ដល់ពិភពលោកទាំងមូលព្រោះបញ្ហានៃប្រទេសមួយវាមិនមែនមានផលប៉ះពាល់តែក្នុងដែនសមត្ថកិច្ចរបស់ប្រទេសនោះតែឯងនោះទេ។ ដូច្នេះ GCED ត្រូវលើកទឹកចិត្តឱ្យអ្នកសិក្សាគិតដោយឯករាជ្យ សម្របខ្លួនទៅនឹងជីវិតរស់នៅរបស់ពួកគេ និងលើកទឹកចិត្តឱ្យចូលរួមដោយផ្ទាល់។ វាក៏គួរតែជំរុញឱ្យពួកគេដោះស្រាយបញ្ហាដែលប៉ះពាល់ដល់សហគមន៍រៀងៗខ្លួន ដែលផលប៉ះពាល់នេះក៏អាចប៉ះពាល់ដល់ជីវិតរបស់ពួកគេ។

សំណួរទី ២

ដើម្បីបង្រៀនGCED តើគ្រូបង្រៀនត្រូវមានចំណេះដឹងអំពីប្រធានបទពាក់ព័ន្ធទាំងអស់ ដូចជាសកលភាវូបនីយកម្ម សិទ្ធិមនុស្ស និងសន្តិភាពដែរឬទេ?

វាមិនអាចទៅរួចទេដែលគ្រូបង្រៀនត្រូវមានចំណេះដឹងអំពីមេរៀន និងប្រធានបទទាំងអស់ដែលទាក់ទងនឹង GCED។ តែទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ គ្រូម្នាក់យ៉ាងហោចណាស់គួរមានការយល់ដឹងអំពីបញ្ញត្តិនេះដែរដើម្បីបង្រៀនGCEDទៅមានអត្ថន័យត្រឹមត្រូវ។

វាជាការល្អដែលគ្រូបង្រៀនត្រូវដឹង និងមានកង្វល់អំពីបញ្ហានៅក្នុងសហគមន៍ និងពិភពលោក ហើយស្វែងយល់ពីបញ្ហាទាំងនោះរួមគ្នាជាមួយសិស្ស ជាជាងការចែកចាយចំណេះដឹងទៅដល់សិស្ស។ ដោយសារគោលការណ៍សិក្សា GCED គឺជាការសន្ទនា និងការស្រាវជ្រាវ ដូច្នេះគ្រូបង្រៀនត្រូវតែក្លាយទៅជាអ្នកសម្របសម្រួល និង ជាអ្នកផ្តល់ចំណេះដឹងតិចជាង តាមរយៈការរៀបចំសកម្មភាពលើកទឹកចិត្តដល់ការសិក្សាបែបសិស្សមជ្ឈមណ្ឌល និងការសិក្សាបែបសហការ។ តាមទស្សនៈនៃការរៀនពេញមួយជីវិត គ្រូបង្រៀនក៏ត្រូវខិតខំប្រឹងប្រែងឱ្យបានល្អក្នុងការរៀន និងលើកកម្ពស់សមត្ថភាពសិក្សារបស់សិស្សផងដែរ។

សំណួរទី ៣

តើ GCED មានគោលបំណងជួយប្រជាជនក្នុងភាពក្រីក្រទេ?

GCED លើកទឹកចិត្តអ្នកសិក្សាចាត់ទុកខ្លួនឯង និងអ្នកដទៃជាសមាជិកនៃគ្រួសារមនុស្សជាតិតែមួយ ដោយបំផុសគំនិតពួកគេឱ្យមានអារម្មណ៍សាមគ្គីភាពជាមួយសហគមន៍ពិភពលោកទាំងមូល។ អារម្មណ៍នៃកម្មសិទ្ធិសហគមន៍នេះគួរតែជំរុញអ្នកសិក្សាឱ្យផ្ដោតទៅលើបញ្ហាប្រឈម និងឧបសគ្គទាំងឡាយ ចំពោះគុណតម្លៃសកលដូចជាសិទ្ធិមនុស្ស យុត្តិធម៌សង្គម សមភាព ការគោរពភាពចម្រុះជាតិសាសន៍និងវប្បធម៌ និងសន្តិភាព មិនត្រឹមតែនៅក្នុងសហគមន៍និងប្រទេសរៀងៗខ្លួនប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែក៏មាននៅក្នុងផ្នែកផ្សេងទៀតនៃពិភពលោកផងដែរ។

ជាឧទាហរណ៍ សាលារៀននៅក្នុងប្រទេសអភិវឌ្ឍន៍បង្កើតឱកាសសម្រាប់សិស្សឱ្យចូលរួមសកម្មភាពសប្បុរសធម៌ និងកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងសង្គ្រោះដើម្បីជួយប្រជាជនដែលជួបការលំបាកក្នុងប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍន៍។ ប្រភេទនៃការចូលរួមដែលផ្ដោតលើសិស្សអាចជំរុញអាកប្បកិរិយាជំរុញពួកគេឱ្យចូលរួមក្នុងការដោះស្រាយបញ្ហាសកល។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ យើងគួរតែប្រុងប្រយ័ត្នចំពោះការឱ្យសិស្សអនុវត្តសកម្មភាពសប្បុរសធម៌បែបនេះ ព្រោះវាអាចពង្រឹងភាពមិនច្បាស់លាស់របស់ពួកគេចំពោះមនុស្សមកពីផ្នែកផ្សេងៗនៃពិភពលោកដោយអចេតនា។ ជាឧទាហរណ៍ ការបរិច្ចាគនាំឱ្យមានការយល់ខុសអំពីអ្នកទទួល ហើយប្រហែលជាធ្វើឱ្យអ្នកសិក្សាមានអារម្មណ៍ខ្លួនគេជាអ្នកអស្ចារ្យ។ ដូច្នេះ សកម្មភាពសប្បុរសធម៌គួរតែត្រូវបានរៀបចំឡើងយ៉ាងប្រុងប្រយ័ត្ន ជាមួយនឹងសារច្បាស់លាស់ថា សកម្មភាពទាំងនេះកើតចេញពីទំនួលខុសត្រូវរួម និងក្នុងនាមជាមនុស្សជាតិ ជាជាងការអាណិតអាសូរធម្មតាចំពោះប្រជាជនក្នុងភាពក្រីក្រ ឬក្នុងស្ថានភាពលំបាក។

យើងក៏ត្រូវដឹងដែរថា ជំនាញត្រិះរិះពិចារណារបស់អ្នកសិក្សានៅមានកម្រិត នៅពេលដែលពួកគេមានបញ្ហាស្មុគស្មាញខ្លាំងពេក។ ឧទាហរណ៍ មនុស្សមួយចំនួនសម្រួលបញ្ហានៃភាពក្រីក្រដោយចាត់ទុកវាជាបញ្ហាបុគ្គល ឬជាបញ្ហាប្រទេសជាជាងបញ្ហាសង្គម នយោបាយ ប្រវត្តិសាស្ត្រ និងវប្បធម៌ដែលទាក់ទងគ្នាទៅវិញទៅមក។ ម្យ៉ាងទៀត យើងមិនគួរមើលរំលងការពិតដែលថាបញ្ហាសមភាព និងភាពក្រីក្រ ជាពិសេសបញ្ហាដែលកើតឡើងដោយសាកលភាវូបនីយកម្ម ដែលមានមិនត្រឹមតែនៅក្នុងប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍន៍ប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែនៅក្នុងប្រទេសអភិវឌ្ឍន៍ក៏មានផងដែរ។ ម្យ៉ាងវិញទៀត និស្សិតត្រូវបានលើកទឹកចិត្តឱ្យចងចាំថា ប្រជាជនមកពីប្រទេសមិនទាន់អភិវឌ្ឍន៍ ក៏ដូចគ្នានឹងពលរដ្ឋពិភពលោកដែលមានសិទ្ធិ និងកាតព្វកិច្ចដូចគ្នាទៅនឹងមនុស្សគ្រប់រូបដែរ។

សំណួរទី ៤

GCED គឺពិបាកពេក សម្រាប់សិស្សវ័យក្មេង។ តើ GCED អាចត្រូវបាន បង្រៀននៅគ្រប់កម្រិត នៃអ្នកសិក្សាដែរឬទេ?

ការបង្រៀនចំណេះដឹងលំបាក និងស្មុគ្រស្មាញរបស់ពិភពលោកមិនមែនជាគោលដៅ GCED នោះទេ។ គោលដៅចម្បងរបស់ GCED គឺលើកកម្ពស់សមត្ថភាពចំណេះដឹង ចិត្តចលករសង្គម និងអាកប្បកិរិយា ដូច្នេះវាមានសារៈសំខាន់ណាស់ក្នុងការបង្រៀន GCED ដល់សិស្សានុសិស្សហើយវាជាពេលវេលាដ៏សំខាន់មួយ ក្នុងការលត់ដំអាកប្បកិរិយា និងលើកកម្ពស់គុណតម្លៃរបស់ពួកគេ។ គ្រូបង្រៀនគួរជ្រើសរើសប្រធានបទ និងមុខវិជ្ជា ដោយកំណត់គោលបំណងសិក្សាដែលសមស្របទៅនឹងអាយុរបស់សិស្ស។ វិធីនេះ GCED នៅតែអាចត្រូវបានបង្រៀនដល់អ្នកសិក្សាវ័យក្មេង។

មធ្យោបាយមួយគឺត្រូវរកប្រធានបទដែលត្រូវទៅនឹងអាយុរបស់សិស្ស។ ឧទាហរណ៍ ប្រសិនបើប្រធានបទនិយាយអំពីការគោរពវប្បធម៌ចម្រុះ សិស្សសាលាបឋមសិក្សាកម្រិតទាបក៏អាចទទួលស្គាល់ភាពខុសគ្នានោះបានដែរ។ ទោះជាយ៉ាងណាក្តី ពួកគេគួរតែត្រូវបានបង្រៀនថាមនុស្សទាំងអស់មានសិទ្ធិ និងទំនួលខុសត្រូវដូចៗគ្នា។ ប្រធានបទនេះដែរ សិស្សសាលាបឋមសិក្សាកម្រិតខ្ពស់ហើយមានបទពិសោធន៍អាចមានការរើសអើង។ សិស្សអនុវិទ្យាល័យអាចបង្រៀនអំពីជម្លោះ (នៅកម្រិតមូលដ្ឋាន និងសកល) ក្នុងស្ថានភាពចម្រុះ និងពហុនិយមបាន ហើយអ្វីដែលសំខាន់គឺបង្រៀនពួកគេឱ្យចេះដោះស្រាយបញ្ហា ឬកាត់បន្ថយបញ្ហាបាន។ សម្រាប់សិស្សវិទ្យាល័យ ពួកគេអាចត្រូវបានបង្រៀនឱ្យយល់ផ្សេងៗគ្នា និងមានទស្សនៈផ្សេងៗគ្នាអំពីបញ្ហាសកលដ៏ស្មុគស្មាញ ដែលឆ្លងកាត់ព្រំដែននៃសហគមន៍មូលដ្ឋានរៀងៗខ្លួន ក៏ដូចជាវិធីដោះស្រាយបញ្ហាទាំងនោះ។

សំណួរទី ៥

តើ GCED មានការប្រកួតប្រជែងជាមួយចលនាអប់រំផ្សេងទៀត ដូចជាការអប់រំពហុវប្បធម៌ ការអប់រំសិទ្ធិមនុស្ស និងការអប់រំសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍប្រកបដោយចីរភាពដែរឬទេ?

គ្មានចលនាអប់រំដូចជាការអប់រំសិទ្ធិមនុស្ស ការអប់រំសន្តិភាព ការអប់រំសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍប្រកបដោយចីរភាព និងការអប់រំពហុវប្បធម៌ ត្រូវបានផ្សព្វផ្សាយនៅក្នុងរង្វង់ស្ថាប័នអប់រំផ្សេងៗតាមតម្រូវការនៃពេលវេលាដែលពួកគេបានលើកឡើងនោះទេ។ ទោះបីជាពួកគេទាំងអស់មានឈ្មោះផ្សេងគ្នាក៏ដោយ ក៏តម្លៃ និងបញ្ហាដែលត្រូវបានគូសបញ្ជាក់ដោយចលនាអប់រំទាំងនេះមានទំនាក់ទំនងយ៉ាងជិតស្និទ្ធ។

ពួកគេក៏មានគោលដៅរួមគ្នាក្នុងការធ្វើឱ្យសង្គមមានសន្តិភាព យុត្តិធម៌ និងអធ្យាស្រ័យគ្នាជាងមុន។ ម៉្យាងវិញទៀត បើទោះបីជាពួកគេមានចំណងជើងខុសគ្នាក៏ដោយ គោលបំណង ខ្លឹមសារ និងគុណតម្លៃដែលពួកគេបានគូសបញ្ជាក់គឺស្រដៀងគ្នាខ្លាំងណាស់។ ដូច្នេះ វាមិនត្រូវបានផ្ដល់អនុសាសន៍ឱ្យមើលចលនាអប់រំទាំងនេះ និង GCED ថាមានលក្ខណៈផ្ដាច់មុខ ឬផ្ទុយគ្នានោះទេ។ GCED ត្រូវបានគេមើលឃើញយ៉ាងល្អបំផុតថាជាគោលគំនិតរួមដែលទទួលយកចលនាអប់រំទាំងអស់នេះ។

សំណួរទី ៦

តើសកម្មភាពផ្លាស់ប្ដូរអន្តរជាតិជាផ្នែកសំខាន់នៃ GCED ដែរឬទេ?

ការផ្លាស់ប្ដូរអន្តរជាតិ និងសកម្មភាពស្រដៀងគ្នាគឺជាឧបករណ៍អប់រំដ៏ល្អដើម្បីបង្រៀន GCED ។ សិស្សអាចស្វែងយល់អំពីប្រទេស និងសង្គមផ្សេងទៀត រៀនពីរបៀបគោរពវប្បធម៌ផ្សេងទៀតតាមរយៈបទពិសោធន៍ និងដឹងថាមនុស្សមកពីប្រទេសផ្សេងទៀតគឺជាសមាជិកនៃមនុស្សជាតិទូទៅមួយ។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ GCED មិនត្រឹមតែជាការទទួលបានបទពិសោធន៍នៅបរទេស ឬបង្កើតទំនាក់ទំនងជាមួយប្រទេសផ្សេងទៀត និងប្រជាជនរបស់ពួកគេប៉ុណ្ណោះទេ។

ផ្ទុយទៅវិញ GCED ក៏លើកទឹកចិត្តសិស្សឱ្យរៀនពីរបៀបមើលហួសពីព្រំដែនជាតិ និងរបៀបប្រាស្រ័យទាក់ទងគ្នាដោយសន្តិវិធី និងរស់នៅជាមួយមនុស្សផ្សេងទៀត។ ដូច្នេះ ការឱបក្រសោប និងគោរពភាពចម្រុះនៅក្នុងសហគមន៍ និងប្រទេសផ្ទាល់ខ្លួនក៏ជាធាតុសំខាន់នៃ GCED ផងដែរ។ ដើម្បីឱ្យសកម្មភាពផ្លាស់ប្តូរអន្តរជាតិក្លាយជា GCED ក្រៅពីការរៀនវិធីដើម្បីទទួលបានបទពិសោធន៍ពីវប្បធម៌ផ្សេងទៀត និងការប្រាស្រ័យទាក់ទងជាមួយអ្នកដទៃ ការជួបជាមួយ "អ្នកដទៃ" គួរតែជាឱកាសសម្រាប់អ្នកសិក្សាដើម្បីឆ្លុះបញ្ចាំងពីខ្លួនឯង។ ដូច្នេះ វាមានសារៈសំខាន់ជាពិសេសក្នុងការលុបចោលទស្សនៈផ្ទាល់ខ្លួនរបស់បុគ្គល ចំពោះវប្បធម៌ផ្សេងទៀត តាមរយៈបទពិសោធន៍នេះ។ បើមិនដូច្នោះទេ ការជួបជាមួយ "អ្នកដទៃ" អាចពង្រឹងទស្សនៈទាំងនោះ ឬខ្វះការទទួលស្គាល់អត្តិភាព "អ្នកដទៃ" ដែលផ្ទុយពីគោលបំណង និងគុណតម្លៃរបស់ GCED ។

GCED នៅក្នុងប្រទេសជាច្រើនត្រូវបានបញ្ជ្រាបចូលទៅក្នុងមុខវិជ្ជាដែលពាក់ព័ន្ធ ឬត្រូវបានគេចាត់ទុកថាជាមេរៀនមួយជាជាងចាត់ទុកថាជាមុខវិជ្ជាមួយ។ ជាញឹកញយមេរៀន GCED ត្រូវបានបង្កប់នៅក្នុងមុខវិជ្ជាការសិក្សាសង្គម ដើម្បីពង្រីកចំណេះដឹងសិស្សអំពីបាតុភូតសង្គម និងបញ្ហាសកល។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ GCED អាចត្រូវបានបញ្ចូលទៅក្នុងមុខវិជ្ជាជាច្រើនដូចជា មុខវិជ្ជាភាសា គណិតវិទ្យា សិល្បៈ វិទ្យាសាស្ត្រ និងមុខវិជ្ជាជាច្រើនទៀត។ តាមរយៈការយល់ដឹងពីស្នាដៃអក្សរសាស្ត្រ និងស្នាដៃសិល្បៈចម្រុះ សិស្សអាចរៀនពីគុណតម្លៃសកល និងរបៀបគោរពចំពោះភាពចម្រុះទាំងនោះ។ លើសពីនេះ តាមរយៈការស្វែងរកការពិតតាមបែបវិទ្យាសាស្ត្រ និងច្បាប់ជាលេខ អ្នកសិក្សាអាចយល់យ៉ាងទូលំទូលាយអំពីពិភពលោកដ៏ស្មុគស្មាញ និងពិនិត្យមើលការពិតរបស់វា។

GCED អាច និងគួរតែត្រូវបានចែកចាយតាមរយៈវិធីសាស្ត្រ និងឧបករណ៍បង្រៀនភាគច្រើន។ ដោយសង្កត់ធ្ងន់លើសារៈសំខាន់នៃដំណើរការសិក្សាដែលជួយសម្រួលដល់ការចូលរួម និងការសន្ទនារបស់សិស្ស សកម្មភាពជាច្រើនអាចត្រូវបានរៀបចំឡើង។ សកម្មភាពក្លឹប សកម្មភាពក្រៅកម្មវិធីសិក្សា និងសូម្បីតែសេវាសហគមន៍ក៏អាចបម្រើជាកន្លែងដ៏អស្ចារ្យសម្រាប់ GCEDផងដែរ។ ជាងនេះទៅទៀត សូមក្រើនរំលឹកថា វិធីសាស្ត្រជាប្រព័ន្ធមានសារៈសំខាន់ណាស់ក្នុងទម្រង់នៃសកម្មភាព GCED ណាក៏ដោយ។

កំណាត់ចំណាំរបស់គ្រូខ្ទេស

ចម្លើយដែលបង្ហាញក្នុងផ្នែកនេះផ្តល់តែចម្លើយនោះទេ។ យើងសូមណែនាំគ្រូឧទ្ទេសឱ្យជួយសម្រួលដល់ការពិភាក្សាក្នុងចំណោមសិក្ខាកាម ជាជាងការផ្តល់ 'ចម្លើយត្រឹមត្រូវ' ទៅដល់ពួកគេ។

ការឆ្លុះបញ្ចាំងនិងការសង្ខេប

រយៈពេល	៣០នាទី
វត្ថុបំណង	ដើម្បីចែករំលែកនូវអ្វីដែលពួកគេបានរៀននៅក្នុងមេរៀននេះ និងអ្វីដែលពួកគេសង្ឃឹមថានឹងរៀននៅក្នុងមេរៀនបន្ទាប់

សកម្មភាព៖ ចែករំលែកគំនិតនិងការយល់ឃើញ

តើនរណាជាពលរដ្ឋសកល?

ជំហាន៖

4. ឱ្យសិក្ខាកាមអង្គុយជារង្វង់មួយ (ប្រសិនបើវាមិនងាយស្រួលក្នុងការរៀបចំកៅអីឡើងវិញទេ សុំឱ្យសិក្ខាកាមផ្លាស់ប្តូរទីតាំងអង្គុយរបស់ពួកគេបន្តិចដើម្បីឱ្យពួកគេមើលឃើញគ្នាទៅវិញទៅមក)។
5. ឱ្យសិក្ខាកាមគិតអំពីអ្វីថ្មីដែលពួកគេបានរៀន អ្វីដែលពួកគេចាប់អារម្មណ៍បំផុត និងអ្វីដែលពួកគេចេះច្បាស់ហើយចង់រៀនបន្ថែម។ ណែនាំពួកគេ ដូចជាឱ្យមើលផ្ទាំងរូបភាពដែលពួកគេបានធ្វើពីមុនក្នុងអំឡុងពេលរៀន។
6. បន្ទាប់មក ឱ្យពួកគេចែករំលែកគំនិតផ្ទាល់ខ្លួនរបស់ពួកគេអំពីសំណួរដែលចាប់ផ្តើមពីអ្នកដែលមានបំណងចង់ស្ម័គ្រចិត្ត។

កំណាត់ចំណាំរបស់គ្រូឧទ្ទេស

ដោយសារសកម្មភាពនេះធ្វើបានល្អបំផុតហើយ ប្រសិនបើសិក្ខាកាមភាគច្រើន ឬទាំងអស់ចែករំលែកគំនិត និងការយល់ឃើញរបស់ពួកគេ យើងសូមផ្ដល់អនុសាសន៍ ឱ្យពួកគេអង្គុយជារង្វង់មួយតាមដែលអាចធ្វើបាន ហើយប្រាកដថាពួកគេមានអារម្មណ៍សុខស្រួល។ កៅអីដែលរៀបចំជារង្វង់អាចលើកកម្ពស់សហគមន៍ និងលើកទឹកចិត្តសិក្ខាកាមទាំងអស់ឱ្យចូលរួមក្នុងការសន្ទនា។ ការរៀបចំកន្លែងអង្គុយបែបនេះធ្វើឱ្យមនុស្សគ្រប់រូបចូលរួមនៅក្នុងក្រុម លើកទឹកចិត្តមនុស្សឱ្យនិយាយដោយស្រួលៗចំពោះគ្នាទៅវិញទៅមក ទំនាក់ទំនងភ្នែក និងបង្កើតអារម្មណ៍សមភាពក្នុងក្រុម។

ទិដ្ឋភាពសំខាន់នៃសិក្ខាសាលា GCED គឺការចូលរួមយ៉ាងសកម្មរបស់សិក្ខាកាម។ ដូច្នេះ វាមានសារៈសំខាន់ណាស់សម្រាប់សិក្ខាកាមចែករំលែកជាមួយមនុស្សគ្រប់គ្នានៅក្នុងក្រុមអំពីអ្វីដែលពួកគេគិត ឬមានអារម្មណ៍បន្ទាប់ពីវគ្គ។ ដោយសារសិក្ខាកាមមួយចំនួនប្រហែលជាស្ទាក់ស្ទើរក្នុងការនិយាយនៅចំពោះមុខមនុស្សជាច្រើន អ្នកសម្របសម្រួលគួរតែបង្កើតបរិយាកាសមួយដែលពួកគេអាចនិយាយ ឬបញ្ចេញមតិដោយសេរីក្នុងទម្រង់ផ្សេងៗបាន។ គ្រូឧទ្ទេសត្រូវបានផ្ដល់អនុសាសន៍ឱ្យទទួលយកមតិរបស់សិក្ខាកាម ហើយឆ្លើយតបទៅពួកគេក្នុងលក្ខណៈវិជ្ជមាន និងប្រកបដោយការគិត ដូច្នេះពួកគេអាចមានអារម្មណ៍ថាមតិរបស់ពួកគេត្រូវបានទទួលយក និងត្រូវបានគេយកចិត្តទុកដាក់យ៉ាងខ្លាំង។ ដូចគ្នានេះផងដែរ គ្រូឧទ្ទេសគួរតែព្យាយាមផ្ដល់ឱកាសឱ្យស្មើៗគ្នាក្នុងការចែករំលែក ក្នុងចំណោមអ្នកចូលរួម និងធ្វើអន្តរាគមន៍នៅពេលដែលការពិភាក្សាត្រូវបានគ្របដណ្ដប់ដោយអ្នកចូលរួមពីរបីនាក់។

ជំពូក ៣

GCED: បង្រៀនពីអ្វី?

ជំពូក ៣

អ្វីដែលត្រូវបង្រៀន GCED?

ទិដ្ឋភាពរួម	ជំពូកនេះមានគោលបំណងជួយសិក្ខាកាមឱ្យយល់កាន់តែស៊ីជម្រៅទៅលើវិមាត្របញ្ញត្តិគោលរបស់GCED ដោយបង្ហាញពីមេរៀន និងប្រធានបទ។ ជំពូកនេះ ភាគច្រើនផ្អែកលើគោលការណ៍ណែនាំរបស់អង្គការយូណេស្កូលើការបង្រៀន GCED ដែលមានចំណងជើងថា 'GCED: មេរៀន និងគោលបំណងនៃការរៀន (TLOs)។ គោលបំណងនៃការរៀនបានចង្អុលបង្ហាញនូវមេរៀនចំនួនប្រាំបួន រួមជាមួយនឹងគោលបំណងសិក្សាដែលសមស្របតាមអាយុ និងប្រធានបទសំខាន់ៗដែលអ្នកអប់រំអាចយកធ្វើជាឯកសារយោងនៅពេលបញ្ចូល GCED ទៅក្នុងមុខវិជ្ជា និងសកម្មភាពសិក្សារបស់ពួកគេ។
មេរៀន	1. ប្រធានបទនៃ GCED 2. ខ្លឹមសារនៃការសិក្សា GCED ដោយផ្អែកលើគោលការណ៍ណែនាំរបស់អង្គការយូណេស្កូ
លទ្ធផលរំពឹងទុក	1. មានការយល់ដឹងលើប្រធានបទស្នូលនៃ GCED 2. កំណត់ប្រធានបទសំខាន់ៗ និងគោលបំណងសិក្សាដែលសមស្របតាមអាយុរបស់ GCED 3. បកបកស្រាយពីបញ្ញត្តិ និងគុណតម្លៃរបស់ GCED ឱ្យទៅជាប្រធានបទជាក់លាក់ និងខ្លឹមសារមេរៀន
ដំណើរការបង្រៀន	1. ការចាប់ផ្ដើម / លំនឹងថ្នាក់ (30 នាទី) • [សកម្មភាព] "វប្បធម៌សន្តិភាព" និង GCED 2. ខ្លឹមសារមេរៀន (70 នាទី) • ប្រធានបទមេរៀន GCED • ខ្លឹមសារមេរៀន GCED 3. ការឆ្លុះបញ្ចាំង/សង្ខេប (20 នាទី) • ផ្លាស់ប្ដូរការយល់ឃើញរបស់អ្នកសម្រាប់ GCED
ឯកសារយោង	អង្គការយូណេស្កូ៖ ការអប់រំជាពលរដ្ឋសកល៖ ចំណងជើងមេរៀន និងវត្ថុបំណងសិក្សា ឆ្នាំ 2015 ។

ជំពូកទី៣

GCED បង្រៀនពីអ្វី?

សេចក្តីផ្តើម

រយៈពេល	៣០នាទី
វត្ថុបំណង	· បំផុសគំនិតទាក់ទងនឹងប្រធានបទ GCED · យល់ថាប្រធានបទមានទំនាក់ទំនងគ្នាទៅវិញទៅមក

សកម្មភាព៖ វប្បធម៌សន្តិភាព និងGCED

ជំហាន

1. ចាប់ផ្តើមសកម្មភាពដោយសង្ខេបខ្លឹមសារដែលបានរៀននៅក្នុងជំពូកមុន។ អានបញ្ញត្តិGCED ដោយសង្ខេប រួចគូសបញ្ជាក់ថា GCED ផ្តល់នូវចំណេះដឹង ជំនាញ គុណតម្លៃ និងអាកប្បកិរិយាចាំបាច់ដល់អ្នកសិក្សា ដើម្បីឱ្យពិភពលោកកាន់តែមានយុត្តិធម៌ សន្តិភាព និរន្តរភាពជាមួយនឹង "វប្បធម៌សន្តិភាព"។
2. ឱ្យសិក្ខាកាមចូលរួមមតិយោបល់ស្តីពីយុត្តិធម៌ សន្តិភាព និងរបៀបជំរុញ "វប្បធម៌សន្តិភាព" នៅក្នុងសហគមន៍។
3. បង្ហាញមតិលើកឡើងមួយចំនួនអំពីសន្តិភាពនៅលើអេក្រង់ (អ្នកអាចយោងទៅលើសម្រង់ខាងក្រោមជាឧទាហរណ៍)៖

> ប្រសិនបើយើងគ្មានសន្តិភាពទេ គឺដោយសារតែយើងភ្លេចថាយើងពឹងអាស្រ័យគ្នាទៅវិញទៅមក» (Mother Teresa)។
>
> “យើងមិនអាចមានសន្តិភាពជាមួយពិភពខាងក្រៅបាននោះទេ ប្រសិនបើយើងមិនបង្កើតសន្តិភាពជាមួយគ្នាយើងបាននោះ” (ដាឡៃឡាម៉ា)។
>
> «បើអ្នកចង់បានសន្តិភាព អ្នកមិនត្រូវនិយាយជាមួយមិត្តភក្តិរបស់អ្នកទេ។ អ្នកត្រូវនិយាយជាមួយសត្រូវរបស់អ្នក” (Desmond Tutu)។

"សន្តិភាពមិនមែនជាទំនាក់ទំនងរបស់ប្រទេសជាតិនោះទេ។ វាជាលក្ខខណ្ឌដែលនាំមកនូវព្រលឹងស្ងប់ស្ងាត់។ សន្តិភាពមិនមែនគ្រាន់តែគ្មានសង្គ្រាមទេ។ វាក៏ជាស្ថានភាពនៃចិត្ត»ផងដែរ (Jawaharlal Nehru)

«សន្តិភាពសំខាន់ជាងយុត្តិធម៌ ហើយសន្តិភាពមិនត្រូវបានបង្កើតឡើងដើម្បីយុត្តិធម៌ទេ ប៉ុន្តែយុត្តិធម៌ដើម្បីសន្តិភាព» (ម៉ាទីន លូធើ)។

«មនុស្សជាតិត្រូវតែចាំថាសន្តិភាពមិនមែនជាអំណោយរបស់ព្រះដល់សត្វលោកនោះទេ វាគឺជាអំណោយរបស់យើងដល់គ្នាទៅវិញទៅមក» (Elie Wiesel)។

4. ទុកពេលឱ្យសិក្ខាកាមអាន និងគិតអំពីមតិយោបល់។ ឱ្យសិក្ខាកាមពិភាក្សាគំនិតសន្តិភាព របៀបដែលពួកគេយល់ឃើញ និងអ្វីដែលពួកគេអាចធ្វើឱ្យសម្រេចបាន។

5. ចែកជូនឯកសារ "Manifesto 2000 វប្បធម៌សន្តិភាពនិងគ្មានអំពើហឹង្សា" ដូចដែលបានបង្ហាញខាងក្រោម។ ទុកពេលបីនាទីដើម្បីអាន។ នៅពេលពួកគេអានតាមរយៈការដកស្រង់ សូមឱ្យពួកគេរកមើលប្រធានបទដែលទាក់ទងនឹង GCED ដូចជា ភាពចម្រុះនៃវប្បធម៌ សិទ្ធិមនុស្ស និងលទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យ។

Manifesto 2000 សម្រាប់វប្បធម៌សន្តិភាព និងអហិង្សា

ឆ្នាំ 2000 ជាឆ្នាំនៃការចាប់ផ្តើមថ្មីសម្រាប់យើងទាំងអស់គ្នា។ បើយើងរួមគ្នា យើងអាចប្រែក្លាយវប្បធម៌សង្គ្រាម និងអំពើហិង្សាទៅជាវប្បធម៌សន្តិភាព និងអហិង្សា។ សម្រេចទិសដៅនេះបានទាមទារឱ្យមានការចូលរួមពីមនុស្សគ្រប់គ្នា ហើយផ្តល់ឱ្យយុវជន និងមនុស្សជំនាន់ក្រោយនូវគុណតម្លៃដែលអាចបំផុសគំនិតពួកគេឱ្យបង្កើតពិភពនៃសេចក្តីថ្លៃថ្នូរ និងភាពសុខដុមរមនា ពិភពនៃយុត្តិធម៌ សាមគ្គីភាព សេរីភាព និងវិបុលភាព។ វប្បធម៌សន្តិភាពធ្វើឱ្យមានការអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយចីរភាព ការការពារបរិស្ថាន និងការក្លាយខ្លួនជាមនុស្សជាតិម្នាក់ៗ។

ដោយទទួលស្គាល់នូវចំណែកនៃទំនួលខុសត្រូវរបស់ខ្ញុំសម្រាប់អនាគតរបស់មនុស្សជាតិ ជាពិសេសសម្រាប់កូនៗសព្វថ្ងៃ និងមនុស្សជំនាន់ក្រោយ ខ្ញុំសន្យា - ក្នុងជីវិតប្រចាំថ្ងៃរបស់ខ្ញុំ ក្នុងគ្រួសារខ្ញុំ ការងាររបស់ខ្ញុំ សហគមន៍របស់ខ្ញុំ ប្រទេសរបស់ខ្ញុំ និងតំបន់របស់ខ្ញុំ"ផងដែរ។

ជំពូកទី៣

GCED បង្រៀនពីអ្វី?

សេចក្ដីផ្ដើម

1. គោរពជីវិត និងសេចក្ដីថ្លៃថ្នូររបស់មនុស្សគ្រប់រូបដោយគ្មានការរើសអើង។
2. អនុវត្តសកម្មភាពអហឹង្សា បដិសេធអំពើហឹង្សាគ្រប់ទម្រង់ទាំង៖ ផ្លូវកាយ ផ្លូវភេទ ផ្លូវចិត្ត សេដ្ឋកិច្ច និងសង្គម ជាពិសេសចំពោះជនក្រីក្រ និងងាយរងគ្រោះបំផុត ដូចជាកុមារ និងមនុស្សវ័យជំទង់។
3. ចែករំលែកពេលវេលា និងធនធានសម្ភារៈរបស់ខ្ញុំក្នុងស្មារតីសប្បុរសធម៌ ដើម្បីបញ្ចប់ការមិនរាប់បញ្ចូល ភាពអយុត្តិធម៌ និងការគៀបសង្កត់ផ្នែកនយោបាយ និងសេដ្ឋកិច្ច។
4. ការពារសេរីភាពនៃការបញ្ចេញមតិ និងភាពចម្រុះនៃវប្បធម៌ ដោយផ្ដល់ចំណូលចិត្តជានិច្ចចំពោះការសន្ទនា និងការស្ដាប់ ជាជាងការនិយមជ្រុល ការបរិហារកេរ្តិ៍ និងការបដិសេធរបស់អ្នកដទៃ។
5. លើកកម្ពស់អាកប្បកិរិយាអ្នកប្រើប្រាស់ដែលមានទំនួលខុសត្រូវ និងអនុវត្តការអភិវឌ្ឍដែលគោរពគ្រប់ទម្រង់នៃជីវិត និងរក្សាតុល្យភាពនៃធម្មជាតិនៅលើភពផែនដី។
6. ចូលរួមចំណែកក្នុងការអភិវឌ្ឍសហគមន៍របស់ខ្ញុំ ដោយមានការចូលរួមយ៉ាងពេញទំហឹងពីស្ត្រី និងការគោរពគោលការណ៍លទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យ ដើម្បីបង្កើតនូវទម្រង់សាមគ្គីភាពថ្មី។
7. ខណៈពេលដែលអ្នកចូលរួមកំពុងអាន manifesto សូមគូរបណ្ដាញពីងពាងនៅលើក្ដារដូចបានបង្ហាញខាងក្រោម។
8. សុំឱ្យសិក្ខាកាមម្នាក់ៗចែករំលែកប្រធានបទដែលពួកគេបានរកឃើញនៅក្នុង manifesto ហើយឱ្យពួកគេសរសេរវានៅលើបណ្ដាញពីងពាង។ សូមមើលឧទាហរណ៍ខាងក្រោម។

ការអប់រំនាពលរដ្ឋសកល

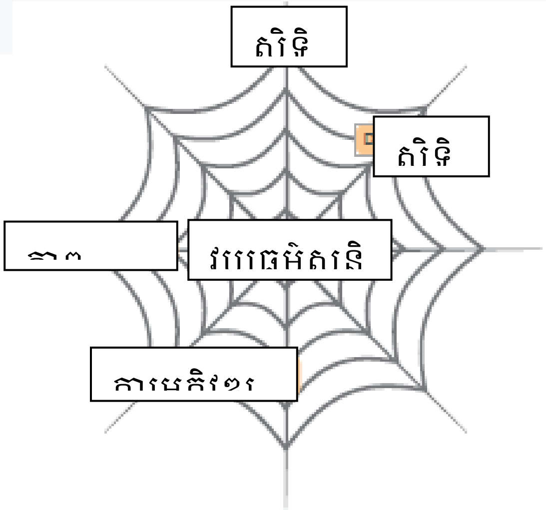

ខ្លឹមសារមេរៀន

រយៈពេល	៦០-១២០ នាទី
វត្ថុបំណង	· ទទួលបានការយល់ដឹងអំពីប្រធានបទស្នូលនៃ GCED · កំណត់ប្រធានបទសំខាន់ៗ និងគោលបំណងសិក្សាតាមអាយុរបស់ GCED · យល់ពីរបៀបកំណត់វត្ថុបំណងជាក់លាក់ដែលទាក់ទងទៅនឹងប្រធានបទដែលត្រូវបង្រៀន និងអាយុរបស់អ្នករៀន

ប្រធានបទនៃ GCED

អ្វីដែលត្រូវធ្វើ៖

1. ចាប់ផ្តើមមេរៀនដោយការពិភាក្សាទៅលើមេរៀនមុន។
2. បង្ហាញចំណងជើងដែលទាក់ទងនឹង GCED យ៉ាងលម្អិតដោយប្រើឧបករណ៍ជំនួយដែលមើលឃើញ (ឧ. ឯកសារបទបង្ហាញ វីដេអូ) ដើម្បីជួយពន្យល់ពីគោលគំនិត។

GCED ជាប់ទាក់ទងនឹងភាពស្មុគស្មាញ ភាពប្រទាក់ក្រឡាគ្នា និងភាពពឹងពាក់គ្នាទៅវិញទៅមកនៃបញ្ហាក្នុងស្រុក និងពិភពលោក ព្រមទាំងវិធីដោះស្រាយបញ្ហាទាំងនេះ តាមរយៈសកម្មភាពរួមនៅកម្រិតមូលដ្ឋាន កម្រិតជាតិ និងកម្រិតអន្តរជាតិ។ សំខាន់ជាងនេះទៅទៀត វាជាវិធីសាស្ត្រអប់រំមួយដែលនាំឱ្យមានការផ្លាស់ប្តូរ។ GCED លើកកម្ពស់គុណតម្លៃជាច្រើនដូចជា៖ យុត្តិធម៌ ការគោរពភាពចម្រុះ និងសាមគ្គីភាពសម្រាប់មនុស្សជាតិ។ លើកទឹកចិត្តអ្នកសិក្សាឱ្យក្លាយជាពលរដ្ឋសកម្មដើម្បីបង្កើតពិភពលោកកាន់តែមានភាពយុត្តិធម៌ សន្តិភាព និងនិរន្តរភាពសម្រាប់ទាំងអស់គ្នា។ ហេតុដូច្នេះហើយ ប្រធានបទខាងក្រោមត្រូវបានកំណត់ថាជាផ្នែកស្នូលនៃការបង្រៀន GCEDរួមមាន៖ សិទ្ធិមនុស្ស សន្តិភាព និងជម្លោះ ការគោរពភាពចម្រុះ សកលភាវូបនីយកម្ម និងការអភិវឌ្ឍប្រកបដោយចីរភាព។

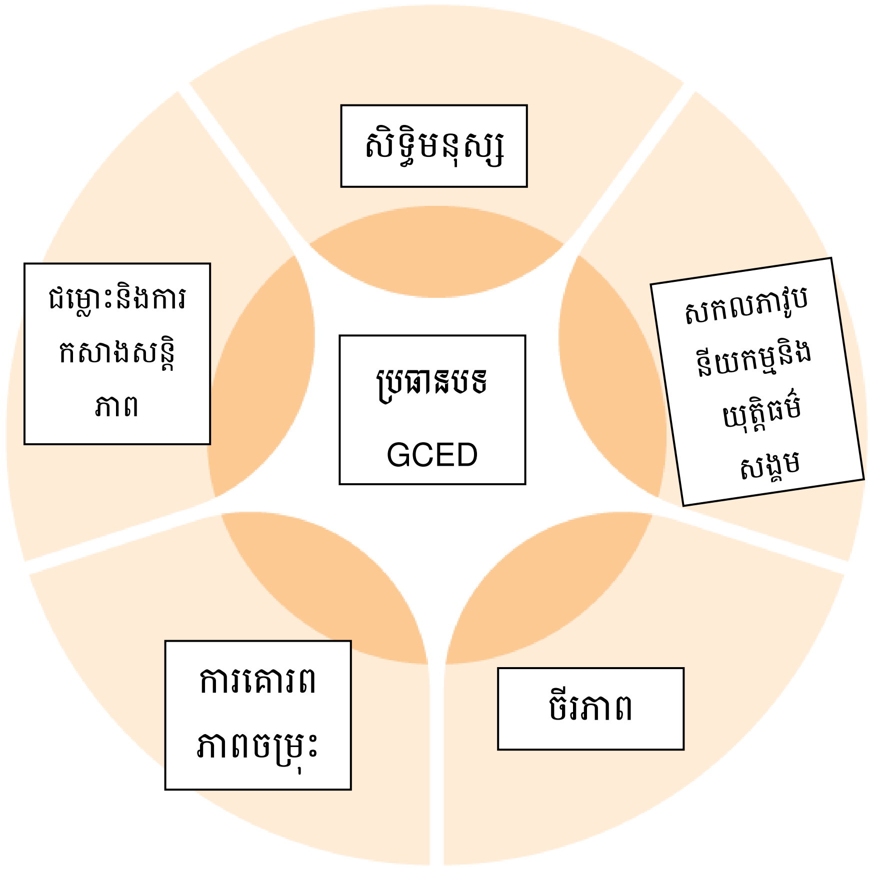

កំណត់សម្គាល់សម្រាប់គ្រូឧទ្ទេស

សូមកត់ចំណាំថា គ្រូបង្រៀនមិនចាំបាច់តែអ្នកជំនាញលើប្រធានបទខ្លះឬទាំងអស់នោះទេ។ វាមិនអាចទៅរួចទេដែលគ្រូបង្រៀនមានចំណេះដឹងទាក់ទងទៅនឹងប្រធានបទការលើកកម្ពស់ភាពជាពលរដ្ឋសកល។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ គ្រូបង្រៀនត្រូវបានលើកទឹកចិត្តយ៉ាងហោចណាស់ត្រូវមានការយល់ដឹងពីបញ្ញត្តិទាំងនេះ ហើយមានចំណាប់អារម្មណ៍ខ្លាំងលើបញ្ហាដែលកំពុងកើតឡើងនៅកម្រិតមូលដ្ឋាន និងពិភពលោក។ អ្នកអប់រំមិនគួរគ្រាន់តែបញ្ជូនព័ត៌មានអំពីប្រធានបទ និងប្រធានបទទាក់ទងនឹង GCED ដល់សិស្សនោះទេ។ ផ្ទុយទៅវិញ ពួកគេត្រូវតែដើរតួនាទីជាអ្នកសម្របសម្រួលដោយស្មើភាពគ្នា តាមរយៈការលើកកម្ពស់ការចូលរួមរៀនក្នុងចំណោមអ្នកសិក្សា ដោយផ្អែកលើការសន្ទនា និងការសាកសួរឥតឈប់ឈរ។

ខ្លឹមសារមេរៀន

ជំពូកទី៣
GCED បង្រៀនពីអ្វី?

សិទ្ធិមនុស្ស

អ្នកសិក្សាទាំងអស់យល់ថា សិទ្ធិមនុស្ស គឺជាសិទ្ធិសម្រាប់មនុស្សគ្រប់រូប មិនថាយើងជានរណា ជាតិសាសន៍អ្វី ភេទអ្វី ជនជាតិអ្វី ពណ៌សម្បុរ សាសនា ភាសា ឬស្ថានភាពផ្សេងទៀតរបស់យើងបែបណានោះទេ។ «យើងទាំងអស់គ្នាមានសិទ្ធិស្មើគ្នា ដោយគ្មានការរើសអើង។ សិទ្ធិទាំងនេះសុទ្ធតែមានទំនាក់ទំនងគ្នាទៅវិញទៅមក អាស្រ័យគ្នាទៅវិញទៅមក និងមិនអាចបំបែកបាន❼។ សិទ្ធិមនុស្សត្រូវបានចែងនៅក្នុងសេចក្តីប្រកាសជាសកលស្តីពីសិទ្ធិមនុស្ស (UDHR) ហើយត្រូវបានលើកឡើងនៅក្នុងអនុសញ្ញា សន្ធិសញ្ញា និងសេចក្តីប្រកាសអន្តរជាតិផ្សេងៗ លើកឡើងនៅក្នុងធម្មនុញ្ញតំបន់ ក៏ដូចជានៅក្នុងរដ្ឋធម្មនុញ្ញ និងច្បាប់ជាតិ។ ក្រៅពីឧបករណ៍ច្បាប់ទាំងនេះ សិទ្ធិមនុស្ស បង្ហាញនូវអ្វីម្យ៉ាងអំពីលក្ខណៈបុគ្គល។ ពួកគេក៏ផ្តល់នូវមូលដ្ឋានគ្រឹះសម្រាប់ការការពារសិទ្ធិជាមូលដ្ឋានបំផុតនៃសិទ្ធិទាំងអស់ដែរគឺសិទ្ធិក្នុងការធ្វើជាមនុស្ស។ តាមរយៈការបង្រៀនសិទ្ធិមនុស្ស សិស្សទទួលបានការយល់ដឹងអំពីសិទ្ធិ និងសេរីភាពជាមូលដ្ឋាន ដែលធានាការគោរពសិទ្ធិរបស់មនុស្សគ្រប់រូប។

ជម្លោះ និងការកសាងសន្តិភាព

អ្នកសិក្សាទទួលបានការយល់ដឹងអំពីទម្រង់ផ្សេងៗនៃវិសមភាព និងអំពើហិង្សានៅកម្រិតមូលដ្ឋាន និងសកលលោក រួមជាមួយនឹងមូលហេតុ ផលប៉ះពាល់ និងកត្តាអាស្រ័យគ្នាទៅវិញទៅមកផ្សេងទៀត។ គ្រូបង្រៀនអាចណែនាំពួកគេអំពីបញ្ហាផ្សេងៗ រួមមាន ភាពក្រីក្រ ការរើសអើង ការជិះជាន់ អសមភាពយេនឌ័រ ជម្លោះជនជាតិ/សាសនា វិបត្តិជនភៀសខ្លួន ការធ្វើចំណាកស្រុក ជម្លោះប្រដាប់អាវុធ ការរិចរិលបរិស្ថាន ការបដិសេធឬការរំលោភសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងនយោបាយ។ ការបង្រៀនបញ្ហាទាំងនេះអាចលើកទឹកចិត្តអ្នកសិក្សាឱ្យគិតអំពីបញ្ហាក្នុងជីវិតពិតនៅក្នុងបរិបទរបស់គេ។ អ្នកសិក្សាគួរត្រូវបានណែនាំឱ្យទទួលស្គាល់ភាពជាប់ទាក់ទងគ្នានៃបញ្ហា យល់ដឹងពីផលប៉ះពាល់ និងមូលហេតុដែលនៅពីក្រោយពួកគេ និងឱ្យតម្លៃលើសារៈសំខាន់នៃសន្តិភាព។

ការគោរពចំពោះនាពចម្រុះ

អ្នកសិក្សាទទួលបានការយល់ដឹងអំពីទម្រង់ផ្សេងៗនៃវិសមភាព និងអំពើហឹង្សានៅកម្រិតមូលដ្ឋាន និងសកលលោក រួមជាមួយនឹងបុព្វហេតុ ផលប៉ះពាល់ និងកត្តាដែលអាស្រ័យគ្នាទៅវិញទៅមក។ គ្រូបង្រៀនអាចណែនាំពួកគេអំពីបញ្ហាផ្សេងៗរួមមាន ភាពក្រីក្រ ការរើសអើង ការគៀបសង្កត់ វិសមភាពយេនឌ័រ ជម្លោះជនជាតិ/សាសនា វិបត្តិជនភៀសខ្លួន ការធ្វើចំណាកស្រុក ជម្លោះប្រដាប់អាវុធ ការរិចរិលបរិស្ថាន ការបដិសេធ/ការរំលោភសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងនយោបាយ។ ការបង្រៀនបញ្ហាទាំងនេះអាចលើកទឹកចិត្តអ្នកសិក្សាឱ្យគិតអំពីបញ្ហាក្នុងជីវិតពិតនៅក្នុងបរិបទរបស់ពួកគេ។ អ្នកសិក្សាគួរត្រូវបានណែនាំឱ្យទទួលស្គាល់ភាពជាប់ទាក់ទងគ្នានៃបញ្ហា យល់ដឹងពីផលប៉ះពាល់ និងមូលហេតុដែលនៅពីក្រោយពួកគេ និងឱ្យតម្លៃលើសារៈសំខាន់នៃសន្តិភាព។

សកលភាវូបនីយកម្ម និងយុត្តិធម៌សង្គម

អ្នកសិក្សាស្វែងយល់ពីទិដ្ឋភាពជាច្រើននៃ 'សកលភាវូបនីយកម្ម' រួមទាំងការបង្កើនការពឹងពាក់គ្នាទៅវិញទៅមកក្នុងចំណោមប្រទេស ប្រជាជននិងបញ្ហាអេកូឡូស៊ី ការកើនឡើងយ៉ាងឆាប់រហ័សនៃការផ្លាស់ប្តូរសង្គម វប្បធម៌និងបច្ចេកវិទ្យាឆ្លងដែន ការរីករាលដាលទូទាំងពិភពលោកនៃបទដ្ឋាននិងតម្លៃក្នុងស្រុក។ ពួកគេក៏ទទួលបានផងដែរនូវការយល់ដឹងអំពីបញ្ហា និងមូលហេតុដែលនាំឱ្យមានការគំរាមកំហែងពិភពលោករបស់យើងនាពេលបច្ចុប្បន្ន និងផលប៉ះពាល់របស់វាទៅលើសង្គម និងសហគមន៍មូលដ្ឋាន។ ការឆ្លើយតបផ្សេងៗទៅនឹងសកលភាវូបនីយកម្មក៏គួរតែសិក្សាផងដែរ ដោយរួមបញ្ចូលទាំងពីសង្គមស៊ីវិល និងអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល។

និរន្តរភាព

ក្រោមប្រធានបទនៃនិរន្តរភាពឬចីរភាព អ្នកសិក្សាត្រូវបានណែនាំអំពីបញ្ហាប្រឈមសកលក្នុងផ្នែកសេដ្ឋកិច្ច បរិស្ថាន ធនធានធម្មជាតិ ជីវចម្រុះ ការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ វប្បធម៌ និងនយោបាយ។ តាមរយៈការសិក្សាអំពីបញ្ហាទាំងនេះ អ្នកសិក្សាអាចយល់បានកាន់តែច្រើនអំពីគោលការណ៍នៃការអភិវឌ្ឍប្រកបដោយនិរន្តរភាព និងឆ្លុះបញ្ចាំងពីបញ្ហានៅក្នុងជីវិតពិត ដោយបំផុសគំនិតខ្លួនឯងឱ្យស្វែងរកដំណោះស្រាយសម្រាប់បញ្ហាសេដ្ឋកិច្ច នយោបាយ បរិស្ថាន សង្គម និងវប្បធម៌។

ជំពូកទី៣

GCED បង្រៀនពីអ្វី?

ខ្លឹមសារមេរៀន

ខ្លឹមសារមេរៀន GCED

អ្វីដែលត្រូវធ្វើ៖

1. ទាញយកឯកសារ "ការអប់រំពលរដ្ឋសកលៈ មេរៀន និងវត្ថុបំណងនៃមេរៀន (TLOs)"។
2. ប្រើប្រាស់ឧបករណ៍មើលឃើញដែលពាក់ព័ន្ធ (ឧ. ឯកសារបទបង្ហាញ វីដេអូ ទំព័រពីការបោះពុម្ពផ្សាយ) ដើម្បីជួយពន្យល់ពីគោលគំនិត។

មេរៀនរបស់អង្គការយូណេស្កូ (TLOs) និងវត្ថុបំណងនៃមេរៀន

យើងបានរៀនរួចមកហើយអំពីអ្វីដែលហៅថា GCED ហេតុអ្វី និងតាមរបៀបណាដែលវាអាចក្លាយជារបៀបវារៈសកល ហើយតើវាមានសញ្ញាណខុសគ្នាបែបណាក្នុងបរិបទផ្សេងគ្នា។ ផ្អែកលើចំណេះដឹងរបស់អ្នកអំពីអ្វីជា GCED ហើយអ្វីជាគោលបំណងរបស់វានោះ នៅក្នុងមេរៀននេះនឹងណែនាំអំពីមេរៀន និងចំណុចដែលត្រូវបង្រៀន GCED ទៅដល់អ្នកសិក្សា។ បញ្ជីមេរៀន និងវត្ថុបំណងមេរៀនដែលសមស្របទៅអាយុរបស់អ្នកសិក្សាត្រូវបានផ្ដល់ជូនដើម្បីជួយអ្នកអភិវឌ្ឍមេរៀនស្ដីពី GCED និងអាចយកទៅបង្រៀននៅក្នុងថ្នាក់បាន។

ក្នុងគោលដៅនេះ 'ការអប់រំពលរដ្ឋសកលរបស់អង្គការយូណេស្កូ៖ មេរៀន និងវត្ថុបំណងនៃការរៀន (TLOs)' ត្រូវបានប្រើយកមកប្រើប្រាស់ជាឯកសារយោងក្នុងគោលដៅចង្អុលបង្ហាញដល់អ្នកអប់រំ អ្នកអភិវឌ្ឍន៍កម្មវិធីសិក្សា គ្រូឧទ្ទេស ក៏ដូចជាអ្នកធ្វើគោលនយោបាយផងដែរ។ TLOs មានគោលបំណងផ្ដល់នូវក្របខ័ណ្ឌសម្រាប់ GCED ក្នុងការកំណត់ការងារអប់រំ និងក្នុងការកំណត់បរិបទផ្សេងៗនៃការអប់រំ។ TLOs ត្រូវបានបង្កើតឡើងដើម្បីណែនាំអ្នកអប់រំដោយស្នើឡើងដូចខាងក្រោម៖

• មេរៀនធំៗចំនួនប្រាំបួន ផ្អែកលើគុណតម្លៃគន្លឹះបីសម្រាប់អ្នករៀនរួមមាន៖ - ចំណេះដឹង ចិត្តចលករសង្គម និងអាកប្បកិរិយា

• វត្ថុបំណងនៃការសិក្សាផ្អែកលើអាយុរបស់សិស្ស និងប្រធានបទសំខាន់ៗ

កំណត់សម្គាល់សម្រាប់គ្រូឧទ្ទេស

អ្នកអាចទាញយកឯកសារស្ដីពី "ការអប់រំភាពជាពលរដ្ឋសកល៖ ចំណងជើងមេរៀន និងវត្ថុបំណង (TLOs)" ពីតំណខាងក្រោម៖

https://www.gcedclearinghouse.org/resources/global-citizenship-education-topics-and-learning-objectives?language=en

សូមអាននិងផ្សាំខ្លួនឯងចំពោះឯកសារបោះពុម្ពផ្សេងៗមុនពេលអ្នករៀបចំនិងធ្វើការបណ្ដុះបណ្ដាលនៅក្នុងសិក្ខាសាលា

ការអប់រំនាពជាពលរដ្ឋសកល		
វិមាត្រនៃការរៀនសូត្រ		
ចំណេះដឹង	ចិត្តចលករសង្គម	អកប្បកិរិយា
លទ្ធផលសិក្សារំពឹងទុកសំខាន់ៗ		
• អ្នកសិក្សាទទួលបានចំណេះដឹង និងយល់ដឹងអំពីបញ្ហាមូលដ្ឋាន បញ្ហាជាតិ បញ្ហាអន្តរជាតិ ភាពជាប់ទាក់ទងគ្នា ភាពអាស្រ័យគ្នាទៅវិញទៅមកនៃប្រទេស និងប្រជាជនមកពីតំបន់ផ្សេងៗគ្នា • សិស្សអភិវឌ្ឍជំនាញសម្រាប់ការគិត និងការវិភាគ	• អ្នកសិក្សាទទួលបានបទពិសោធន៍និងមានអារម្មណ៍ថាខ្លួនជាកម្មសិទ្ធិរបស់មនុស្សទូទៅដែលត្រូវតែចែករំលែកគុណតម្លៃ និងទំនួលខុសត្រូវ ដោយផ្អែកលើសិទ្ធិមនុស្ស • សិស្សបង្កើតអាកប្បកិរិយានៃការយល់ចិត្ត សាមគ្គីភាព និងការគោរពចំពោះភាពខុសគ្នា និងភាពចម្រុះ	• អ្នកសិក្សាធ្វើសកម្មភាពប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព និងទំនួលខុសត្រូវនៅកម្រិតមូលដ្ឋាន ថ្នាក់ជាតិ និងពិភពលោក ដើម្បីពិភពលោកកាន់តែមានសន្តិភាព និងនិរន្តរភាព • សិស្សបង្កើនការលើកទឹកចិត្ត និងមានឆន្ទៈក្នុងការធ្វើសកម្មភាពចាំបាច់

គុណសម្បត្តិសំខាន់ៗរបស់អ្នកសិក្សា

ចំណេះដឹងជ្រៅជ្រះ

• ដឹងបញ្ហាក្នុងស្រុក បញ្ហាប្រទេសជាតិ បញ្ហាសកល ប្រព័ន្ធអភិបាលកិច្ច និងរចនាសម្ព័ន្ធ
• យល់ដឹងពីភាពអាស្រ័យគ្នាទៅវិញទៅមក និងការតភ្ជាប់គ្នានៃកង្វល់សកល និងតំបន់
• អភិវឌ្ឍជំនាញសម្រាប់ការរុករក និងការវិភាគ

ទំនាក់ទំនងសង្គមនិងគោលគំនិតរួម

• ដឹងបញ្ហាក្នុងស្រុក បញ្ហាប្រទេសជាតិ បញ្ហាសកល ប្រព័ន្ធអភិបាលកិច្ច និងរចនាសម្ព័ន្ធ
• យល់ដឹងពីភាពអាស្រ័យគ្នាទៅវិញទៅមក និងការតភ្ជាប់គ្នានៃកង្វល់សកល និងតំបន់
• អភិវឌ្ឍជំនាញសម្រាប់ការរុករក និងការវិភាគ

មានទំនួលខុសត្រូវប្រកបដោយសីលធម៌ និងមានការចូលរួម

• បង្កើតជំនាញ គុណតម្លៃ ជំនឿ និងឥរិយាបទសមរម្យ
• បង្ហាញពីទំនួលខុសត្រូវសម្រាប់ខ្លួនឯងផ្ទាល់ សម្រាប់សង្គម និងពិភពលោកដែលមានសន្តិភាពនិងនិរន្តរភាព
• បង្កើនការលើកទឹកចិត្ត និងឆន្ទៈក្នុងការថែរក្សាប្រយោជន៍រួម

មេរៀន

1. ប្រព័ន្ធ និងរចនាសម្ព័ន្ធថ្នាក់ស្រុក ថ្នាក់ជាតិ និងសកលលោក
2. បញ្ហាដែលប៉ះពាល់ដល់អន្តរកម្ម និងការតភ្ជាប់នៃសហគមន៍នៅកម្រិតមូលដ្ឋាន កម្រិតថ្នាក់ជាតិ និងពិភពលោក
3. ការសន្មត់មូលដ្ឋាន និង

4. កម្រិតផ្សេងគ្នានៃអត្តសញ្ញាណ
5. មនុស្សក្នុងសហគមន៍ផ្សេងគ្នានិងរបៀបដែលពួកគេទំនាក់ទំនងគ្នា។
6. ភាពខុសគ្នា និងការគោរពភាពផ្សេងគ្នា

7. សកម្មភាពដែលអាចធ្វើជាបុគ្គល និងធ្វើជាក្រុម
8. អាកប្បកិរិយាប្រកបដោយក្រមសីលធម៌
9. ការចូលរួម និងការធ្វើសកម្មភាព

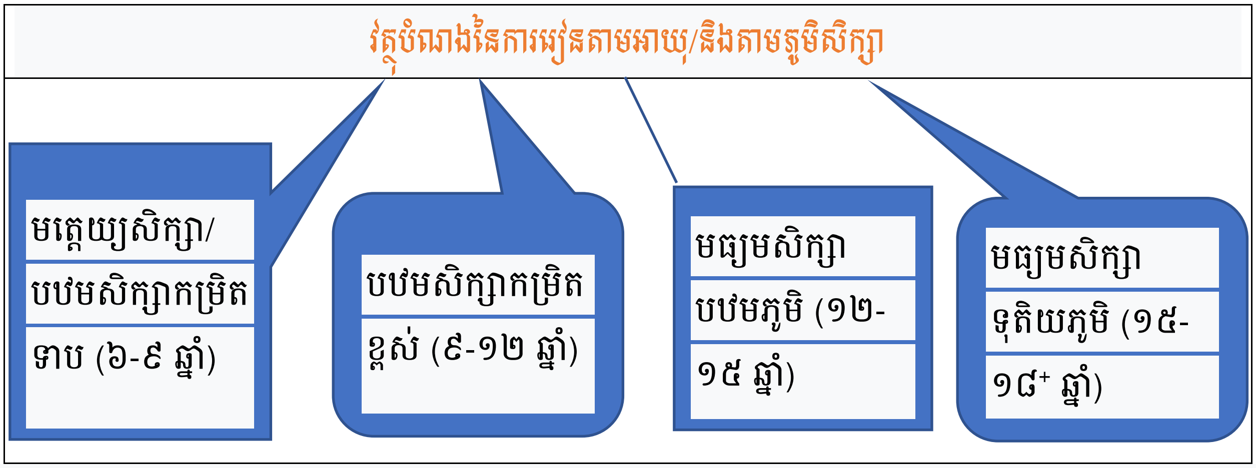

ប្រភព៖ http://unesdoc.unesco.org/images/0023/002329/232993e.pdf

ជំពូកទី៣

GCED បង្រៀនពីអ្វី?

ខ្លឹមសារមេរៀន

វិមាត្ររបស់ GCED

GCED ផ្អែកលើវិមាត្រនៃការរៀនចំនួនបី - គឺចំណេះដឹង ចិត្តចលករសង្គម និងអាកប្បកិរិយា។

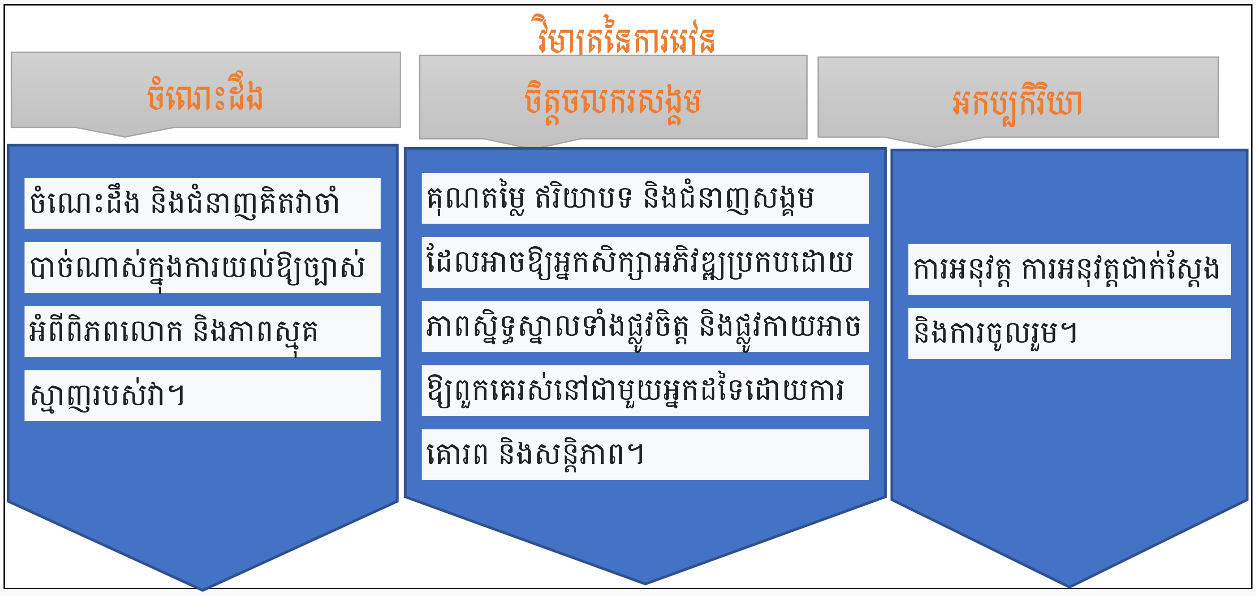

មេរៀននៃ GCED

យោងតាម វត្ថុបំណងនៃការរៀន (TLOs) មេរៀន GCED ចំនួនប្រាំបួនត្រូវបានស្នើឡើងផ្អែកលើគុណសម្បត្តិរបស់អ្នកសិក្សាដែលឆ្លើយតបទៅនឹងវិមាត្រនៃការរៀនចំនួនបី។ មេរៀនទាំងប្រាំបួននោះមានបីសម្រាប់គុណសម្បត្តិរបស់អ្នកសិក្សាម្នាក់ៗដែលត្រូវបានបង្ហាញខាងក្រោម៖

	ចំណេះដឹង	✓ ប្រព័ន្ធមូលដ្ឋាន ប្រព័ន្ធថ្នាក់ជាតិ និងប្រព័ន្ធអន្តរជាតិ ✓ បញ្ហាដែលប៉ះពាល់ដល់អន្តរកម្មនិងការផ្សារភ្ជាប់សហគមន៍នៅមូលដ្ឋាន នៅកម្រិតថ្នាក់ជាតិ និងកម្រិតអន្តរជាតិ ✓ ការសន្មត់ជាមូលដ្ឋាន និងសក្តានុពលប្រកបដោយថាមពល
	ចិត្តចលករសង្គម	✓ កម្រិតខុសៗគ្នានៃអត្តសញ្ញាណ ✓ កម្មសិទ្ធិរបស់មនុស្សក្នុងសហគមន៍ផ្សេងៗគ្នា និងវិធីដែលសហគមន៍នេះមានទំនាក់ទំនងគ្នា ✓ ការទទួលស្គាល់ភាពខុសគ្នា និងការគោរពភាពចម្រុះនៃវប្បធម៌
	អកប្បកិរិយា	✓ សកម្មភាពដែលអាចធ្វើជាបុគ្គល និងធ្វើជាសមូហភាព ✓ អាកប្បកិរិយាទទួលខុសត្រូវប្រកបដោយក្រមសីលធម៌ ✓ គៀរគរឱ្យចូលរួមនិងធ្វើសកម្មភាព

TLOs (មេរៀននិងវត្ថុបំណងនៃការរៀន) បង្ហាញពីរបៀបណែនាំដែលអាចប្រើសម្រាប់អ្នករៀនដែលក្រុមអាយុផ្សេងៗគ្នា។ អ្នកអាចមើលឯកសារយោងទស្សនាវដ្តីបោះពុម្ព ឬឧបសម្ព័ន្ធ៣។

កំណត់ចំណាំសម្រាប់គ្រូខ្មែរ

អ្នកអប់រំអាចឆ្លុះពីរបៀបដែលមេរៀន GCED ត្រូវបានយកទៅបង្រៀនដល់អ្នករៀនដែលមានក្រុមអាយុផ្សេងៗគ្នា។ តាមពិត មេរៀនទាំងនេះ ហាក់ដូចជាមានការលំបាកក្នុងការបង្រៀនដល់សិស្សវ័យក្មេង ពោលគឺ សិស្សមត្តេយ្យសិក្សា ឬសិស្សបឋមសិក្សា។ ដូច្នេះ ត្រូវជួយពួកគេដោះស្រាយកង្វល់នេះតាមរយៈការលើកទឹកចិត្តឱ្យអាន TLOs ដែលបោះពុម្ពដោយអង្គការយូណេស្កូសម្រាប់វត្ថុបំណងនៃការរៀនដ៏ជាក់លាក់ ក៏ដូចជាអានអត្ថបទដែលពាក់ព័ន្ធទៅនឹងក្រុមអាយុ ឬកម្រិតនៃការអប់រំផ្សេងៗគ្នា។ សូមមើលឧបសម្ព័ន្ធសម្រាប់ព័ត៌មានបន្ថែមអំពីវត្ថុបំណងនៃការសិក្សាដែលពាក់ព័ន្ធនឹងប្រធានបទនីមួយៗនៃប្រធានបទទាំងប្រាំបួន។

ការឆ្លុះបញ្ចាំងនិងការសង្ខេប

រយៈពេល	២០នាទី
វត្ថុបំណងនៃមេរៀន	· អនុញ្ញាតឱ្យសិក្ខាកាមរំលឹកឡើងវិញនូវការយល់ដឹងរបស់ពួកគេស្ដីអំពី GCED ពីមុនរហូតមកដល់ពេលនេះ · កំណត់បញ្ហាប្រឈម និងយុទ្ធសាស្ត្រក្នុងការផ្ដល់ GCED នៅក្នុងបរិបទរបស់ពួកគេ។

សកម្មភាព៖ ផ្លាស់ប្ដូរក្ដីស្រមៃរបស់អ្នកសម្រាប់ការអប់រំ GCED

អ្វីដែលត្រូវធ្វើ៖

1. រៀបចំសន្លឹកក្រដាសធំមួយ (ឬ flipchart) ដែលមានរូបភាពរង្វង់ពហុស្រទាប់ដូចខាងក្រោម ហើយបិទវានៅលើជញ្ជាំងដើម្បីឱ្យអ្នកគ្រប់គ្នាអាចមើលឃើញ។

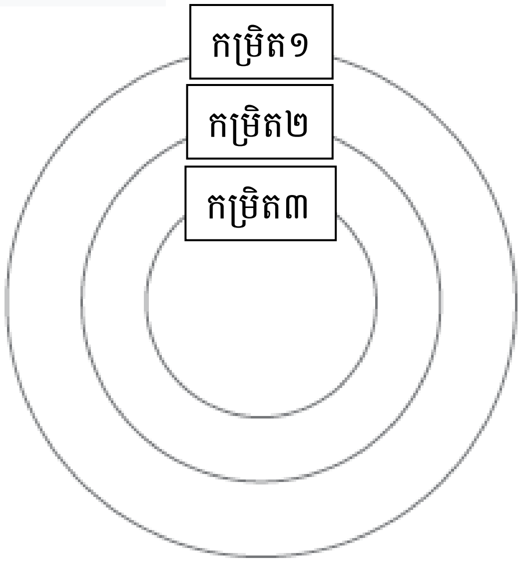

2. ឱ្យសិក្ខាកាមឆ្លុះបញ្ចាំងអំពីអ្វីដែលពួកគេបានរៀននៅក្នុងមេរៀននេះពីរបីនាទី ហើយរាយចំណុចសំខាន់ៗពីមេរៀនដោយសរសេរវានៅលើសន្លឹកផុសអ៊ីត រួចបិទវានៅលើក្រដាស (ស្រទាប់ទី 1) ហើយឱ្យសិក្ខាកាមអានចំណុចផ្សេងដោយសង្ខេប។
3. បន្ទាប់មក ឱ្យពួកគេពិនិត្យមើលរបៀបបង្រៀនផ្ទាល់ខ្លួន (ឬបរិបទអប់រំផ្សេងទៀតដែលពួកគេមាន) និងកំណត់បញ្ហាឬចំណុចប្រឈមសម្រាប់ធ្វើការផ្លាស់ប្ដូរ ដើម្បីបង្រៀន GCED ។ សរសេរវានៅលើក្រដាស់ផុសអ៊ីត ហើយបិទវានៅលើក្រដាស (ស្រទាប់ទី 2)។

4. ចុងក្រោយ ឱ្យសិក្ខាកាមកំណត់យុទ្ធសាស្ត្រដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហាប្រឈមរបស់ពួកគេ ឬអ្នកដទៃ ហើយសរសេរវានៅលើក្រដាសផុសអ៊ីតដែលនឹងត្រូវបិតនៅលើក្រដាស (ស្រទាប់ទី 3)។
5. ឱ្យសិក្ខាកាមដើរមើលចម្លើយអ្នកដទៃហើយឆ្លុះបញ្ចាំងពីការផ្លាស់ប្តូរដែលសិក្ខាកាមម្នាក់ៗស្រមៃឃើញសម្រាប់ការបង្រៀនរបស់គាត់ទៅលើមេរៀន GCED ។
6. ហៅអ្នកដែលចង់ចែករំលែកពីការឆ្លុះបញ្ចាំងរបស់ពួកគេជាមួយអ្នកដទៃ។

កំណាត់ចំណាំរបស់គ្រូខ្ទេស

សកម្មភាពនេះមានគោលបំណងឱ្យសិក្ខាកាមឆ្លុះបញ្ចាំងពីមេរៀន និងធ្វើបរិបទនីកម្មទៅលើវា។ ប្រសិនបើអាចធ្វើបាន សូមផ្តល់ពេលវេលាគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់សិក្ខាកាមគិត ធ្វើដូច្នេះពួកគេអាចភ្ជាប់មេរៀននៃវគ្គនេះជាមួយនឹងបរិបទនៃការបង្រៀនរបស់ពួកគេផ្ទាល់។ ការចែករំលែកការយល់ដឹង និងគំនិតតាមរយៈការកត់ត្រាជាលាយលក្ខណ៍អក្សរអាចជួយសម្រួលដល់ការចូលរួមជាក្រុមកាន់តែស្មើភាព និងទូលំទូលាយ ជាពិសេសសម្រាប់អ្នកដែលអាចមានអារម្មណ៍ស្រួលក្នុងការបញ្ចេញគំនិតរបស់ពួកគេតាមរយៈវិធីសាស្ត្រនេះ។ ក្នុងពេលជាមួយគ្នានេះ ការបិទស្ទិកឃ័រនៅលើក្រដាសផ្ទាំងធំ អាចអនុញ្ញាតឱ្យមានការចូលរួមរៀនយ៉ាងមានប្រសិទ្ធភាពអំពីគំនិតរបស់អ្នកដទៃ។ សិក្ខាកាមក៏អាចទទួលបានគំនិត និងការយល់ដឹងពីកំណត់ត្រានេះ ដែលនាំឱ្យពួកគេអាចពង្រឹងការយល់ដឹងកាន់តែស៊ីជម្រៅ និងទូលំទូលាយអំពីប្រធានបទ។ អ្នកសម្របសម្រួលអាចជ្រើសរើសកំណត់ត្រាមួយចំនួនដើម្បីរំលេច និងចែករំលែកដោយសង្ខេបដោយមិនបង្ហាញឱ្យឃើញថាតើនរណាជាអ្នកសរសេរវា។ ការធ្វើដូច្នេះ អាចជាច្រកដ៏មានប្រសិទ្ធភាពសម្រាប់កិច្ចពិភាក្សា។

ជំពូកទី៤៖

របៀបបង្រៀន ភាពជាពលរដ្ឋសកល
(GCED)

របៀបបង្រៀន គោពជាពលរដ្ឋសកល (GCED)

ទិដ្ឋភាពរួម	ជំពូកនេះពិភាក្សាអំពីគរុកោសល្យ និងយុទ្ធសាស្ត្រក្នុងការបង្រៀន GCED។ ផ្អែកលើការសិក្សាទ្រឹស្តីនៃការប្រែប្រួល (បរិវត្តកម្ម) និងគោលការណ៍គ្រឹះផ្អែកគរុកោសល្យនៃ GCED មានការបង្ហាញពីវិធីផ្សេងគ្នានៃការបង្រៀន និងការលើកឡើងពីសារសំខាន់នៃ GCED។ វិធីសាស្ត្រមួយចំនួនដែលបានបង្ហាញនៅទីនេះ រួមមានការណែនាំអំពីរបៀបអនុវត្តGCEDនៅក្នុងស្ថានភាពនៃការរៀនសូត្រផ្សេងៗ។
មេរៀន	1. ការបង្រៀន GCED ដើម្បីផ្លាស់ប្តូរ៖ គោលការណ៍គរុកោសល្យនៃ GCED 2. របៀបបង្រៀន GCED ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព៖ យុទ្ធសាស្ត្រ និងវិធីសាស្ត្រក្នុងការបង្រៀន
លទ្ធផលសិក្សា	1. ស្វែងយល់ពីគោលការណ៍គរុកោសល្យទាំងប្រាំមួយរបស់ GCED 2. កំណត់យុទ្ធសាស្ត្រ និងវិធីសាស្ត្រក្នុងការបង្រៀន
លំដាប់លំដោយនៃមេរៀន	1. ចាប់ផ្តើមថ្នាក់ (20 នាទី) ✓ [សកម្មភាព] ពិនិត្យមើល GCED ក្នុងការធ្វើសកម្មភាព! 2. ខ្លឹមសារនៃការសិក្សា (80 នាទី) ✓ គោលការណ៍គរុកោសល្យនៃ GCED ✓ យុទ្ធសាស្ត្រ និងវិធីសាស្ត្រក្នុងការបង្រៀន 3. ការឆ្លុះបញ្ចាំង/សង្ខេប (20 នាទី) ✓ [សកម្មភាព] ការចែករំលែកការគិត និងគំនិត
ឯកសារយោង	APCEIU. Global Citizenship Education: A Guide for Policymakers. 2017.

ការចាប់ផ្តើមថ្នាក់

រយៈពេល	២០នាទី
វត្ថុបំណង	បំផុសគំនិតលើផ្នែកគរុកោសល្យ និងវិធីសាស្ត្របង្រៀន GCED

សកម្មភាព៖ Watch GCED in Action!

១. ការចាក់វីដេអូអំពីសិក្ខាសាលាបណ្តុះបណ្តាល ឬការបង្ហាញរូបភាពដែលបានថតទុកក្នុងអំឡុងពេលសិក្ខាសាលារបស់ APCEIU ស្តីពី GCED។

គំរូ		
វីដេអូ	15th Asia-Pacific Training Workshop on EIU	https://www.youtube.com/watch?v=Vq6Buvphsyk
	16th Asia-Pacific Training Workshop on EIU	https://www.youtube.com/watch?v=u_t1vun67Ks
	17th Asia-Pacific Training Workshop on EIU	https://www.youtube.com/watch?v=BddqpN4vZ00
រូបភាព		

នៅក្នុងរូបភាពខាងលើ សិក្ខាកាមមានចំណាប់អារម្មណ៍ទៅលើវិធីសាស្រ្តផ្សេងៗដែលគ្រូបង្រៀន និងអ្នកសម្របសម្រួល ដឹកនាំនិងគ្រប់គ្រងដំណើរការសិក្ខាសាលា។

ក. តើអ្នកសម្របសម្រួល និងសិក្ខាកាមកំពុងធ្វើអ្វីនៅក្នុងវីដេអូឃ្លីប?

សិល្បៈ, ការសម្តែងជាតួ ...។ល។

art-making, role-playing, etc.

ប្រើប្រាស់ឧបករណ៍មើលស្តាប់ ដូចជា វីដេអូ, រូបថត, និងតន្ត្រី

having group discussions, brainstorming, thought-sharing, debates, etc.

ចម្លើយគំរូ

ការពិភាក្សាក្រុម, ការបង្កើតគំនិត, ការចែករំលែកគំនិត, ការជជែកដេញដោលគ្នា...។ល។

using audiovisual tools such as videos, photos, and music

ដឹកនាំបទពិសោធន៍ផ្ទាល់ ដូចជា ការធ្វើដំណើរទៅទីប្រជុំជន, ការធ្វើអន្តរកម្មដោយផ្ទាល់ជាមួយអ្នកស្រុក។ល។

Conducting hands-on experiences such as field trips, firsthand interactions with the locals,

ខ. ការគិតអំពីតួនាទីរបស់គ្រូ/អ្នកសម្របសម្រួល និងអ្នកសិក្សា

តើយុទ្ធសាស្រ្ត និងវិធីសាស្រ្តបង្រៀនបែបណាត្រូវបានអនុវត្តក្នុងវីដេអូ? អ្នកអាចប្រើតារាងខាងក្រោមដើម្បីណែនាំការពិភាក្សាក្នុងចំណោមអ្នកចូលរួម។

តួនាទី និងយុទ្ធសាស្រ្តដែលត្រូវបានប្រើ៖		
គ្រូ/អ្នកសម្របសម្រួល	**អ្នកសិក្សា**	**វិធីសាស្រ្ត និងយុទ្ធសាស្រ្ត**
ឧ.	ឧ. - ការចូលរួមយ៉ាងយកចិត្តទុកដាក់ជាមួយសិស្ស និង	ឧ. - ការប្រើប្រាស់ឧបករណ៍ច្នៃប្រឌិត និងវិធីសាស្រ្តផ្សេង

- ការដើរជុំវិញ ការសម្រប សម្រួល/ណែនាំអ្នកចូលរួម ពេញមួយសកម្មភាព។ - ការស្តាប់សិស្សដោយយក ចិត្តទុកដាក់ ដោយប្រើ ប្រាស់ទំនាក់ទំនងភ្នែក, - ការសម្របសម្រួល សកម្មភាពជាមួយសិស្ស (ការសម្របសម្រួលរួមគ្នា) - ការធ្វើការរួមគ្នាជាមួយ សិស្ស	អ្នកបង្ហាត់បង្រៀន/អ្នក សម្របសម្រួល។ - ការចូលរួមយ៉ាងសកម្ម និង បញ្ចេញមតិយោបល់របស់ ពួកគេដោយសេរី - ការធ្វើការជាក្រុម ដោយ សហការគ្នាទៅវិញទៅមក - ការជំរុញពួកគេអោយយក ចិត្តទុកដាក់ក្នុងការសិក្សា	។ដូចជាការរាំ ហ្គេម និងការ បំផុសគំនិត - ការប្រើប្រាស់កន្លែងដែល មានសុវត្ថិភាព ការចូលរួម និងបើកចំហសម្រាប់ការ ចែករំលែកគំនិត - ការប្រើសេណារីយ៉ូ និង ស្ថានភាពជីវិតពិត - ការចូលរួមក្នុងការសន្ទនា ជាមួយសិស្ស

រយៈពេល	៣០នាទី
វត្ថុបំណង	- ទទួលបានការយល់ដឹងអំពីគោលការណ៍គរុកោសល្យរបស់ GCED។ - ណែនាំពីតួនាទីរបស់គ្រូបង្រៀនក្នុងការជំរុញបរិយាកាសប្រកបដោយសហ ប្រតិបត្តិការ, សន្តិភាព, និងប្រជាធិបតេយ្យនៅក្នុងថ្នាក់រៀន។ - ស្វែងយល់ពីវិធីទំនាក់ទំនង និងការពិភាក្សាដែលជួយបណ្តុះវប្បធម៌សន្តិភាព។

គោលការណ៍គរុកោសល្យនៃភាពជាពលរដ្ឋសកល GCED

អ្វីដែលត្រូវធ្វើ៖

ប្រើឧបករណ៍ជំនួយដែលអាចមើលឃើញ (ឧ. ស្លាយ PowerPoint វីដេអូ រូបភាព និងដ្យាក្រាម) ដើម្បីជួយពន្យល់ពីគោលគំនិតដល់អ្នកសិក្សា។

ការសម្រេចបាននូវគោលដៅរបស់ GCED តម្រូវឱ្យមានការប្រើប្រាស់វិធីសាស្រ្តផ្លាស់ប្តូរប្រែប្រួលបត់បែន និងវិធីសាស្ត្ររួម (a transformative and holistic approach) ក្នុងការបង្រៀន។ GCED ផ្តល់ឱ្យអ្នកសិក្សានូវអាកប្បកិរិយាប្រកបដោយការទទួលខុសត្រូវ ដើម្បីបង្កើតអនាគតប្រកបដោយសន្តិភាព យុត្តិធម៌ និងនិរន្តរភាពសម្រាប់ទាំងអស់គ្នា។ ដើម្បីសម្រេចបានចំណុចនេះ បំណិនក្នុងការគិតត្រិះរិះពិចារណា ការសម្រេចចិត្ត និងការទទួលខុសត្រូវ ក៏គួរត្រូវបានយកមកបង្រៀនផងដែរ។ ដូច្នេះការ

បង្រៀន GCED ទាមទារឱ្យមានគរុកោសល្យ និងការផ្លាស់ប្តូរប្រែប្រួលនិងបត់បែន ដែលមិនត្រឹមតែពង្រីកចំណេះដឹងរបស់សិស្សអំពីកិច្ចការសកល និងបញ្ហាប្រឈមប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែថែមទាំងអភិវឌ្ឍជំនាញ និងគុណតម្លៃដែលចាំបាច់ដើម្បីធ្វើឱ្យពិភពលោកក្លាយជាកន្លែងប្រសើរជាងមុន។ GCED មានគោលការណ៍គរុកោសល្យចំនួនប្រាំមួយ ដែលរួមមានការប្រែប្រួលពីការបង្រៀនសាមញ្ញធម្មតាមួយទៅជាការបង្រៀនដែលមានភាពប្រែប្រួល បត់បែន និងផ្លាស់ប្តូរ។

គោលការណ៍គរុកោសល្យទី១៖ ការសន្ទនា និងការចូលរួម

GCED អាចដំណើរការបានល្អបំផុត នៅក្នុងបរិយាកាសដែលផ្តោតលើសិស្ស (សិស្សមជ្ឈមណ្ឌល) ដោយសិស្សនិងគ្រូ អាចពិភាក្សាបញ្ហា និងរៀនអ្វីៗជាច្រើនទៀតជាមួយគ្នាបាន។ ទំនាក់ទំនងរវាងគ្រូ និងសិស្សនៅក្នុងថ្នាក់រៀនភាគច្រើន គឺផ្តោតលើគ្រូមជ្ឈមណ្ឌល ដោយគេយល់ឃើញថាគ្រូបង្រៀនជាប្រភពនៃចំណេះដឹង ជាអ្នកបញ្ជូនចំណេះដឹងរបស់ពួកគេទៅឱ្យអ្នកសិក្សា ហើយសិស្សជាធម្មតាមិនត្រូវបានផ្តល់ឱកាសច្រើនក្នុងការពិភាក្សា និងចែករំលែកនូវអ្វីដែលពួកគេបានរៀននោះទេ។ ដើម្បីក្លាយជាពលរដ្ឋសកម្ម អ្នកសិក្សាមិនគួរនៅអសកម្មទៀតទេ (ឬគ្រាន់តែស្រូបយកចំណេះដឹងពីគ្រូប៉ុណ្ណោះទេ) ប៉ុន្តែត្រូវជំនួសមកវិញគឺជាអ្នកចូលរួមយ៉ាងសកម្មក្នុងដំណើរការសិក្សា។ ដើម្បីសម្រេចបាននូវចំណុចនេះ គ្រូបង្រៀនគួរចូលរួមសន្ទនាជាមួយអ្នកសិក្សា និងលើកទឹកចិត្តពួកគេឱ្យចូលរួមក្នុងការសន្ទនាជាមួយគ្នាទៅវិញទៅមក។ ការសន្ទនាជំរុញឱ្យសិស្សចែករំលែកគំនិតរបស់ពួកគេ លើកសំណួរ ស្តាប់គ្នាទៅវិញទៅមក និងឆ្លុះបញ្ចាំងពីទស្សនៈថ្មីៗជាច្រើនដែលពួកគេបានរៀន។ ការលើកទឹកចិត្តសិស្សឱ្យចូលរួមយ៉ាងសកម្មក្នុងដំណើរការសិក្សា និងការសន្ទនាជាមួយគ្រូនិងសិស្ស ធ្វើឱ្យពួកគេទទួលបានឱកាសច្រើនក្នុងការធ្វើសកម្មភាពលើបញ្ហាជាច្រើនដែលពួកគេរៀននៅក្នុងថ្នាក់រៀន។

កំណត់សម្គាល់សម្រាប់គ្រូឧទ្ទេស

មេរៀននេះ ត្រូវបានរៀបចំឡើងក្នុងគោលបំណងឱ្យសិក្ខាកាមបំផុសគំនិតជាមុនអំពីគរុកោសល្យ និងវិធីសាស្ត្រនៃការបង្រៀនផ្សេងៗគ្នា ចំពោះ GCED។ វាក៏ជាគំនិតល្អផងដែរក្នុងការភ្ជាប់មេរៀននេះជាមួយនឹងមេរៀនមុនៗលើខ្លឹមសារសិក្សា GCED ដោយសង្កត់ធ្ងន់លើសារៈសំខាន់នៃ "របៀប" នៅពេលបង្រៀន GCED ដល់អ្នកសិក្សា។

គ្រូមជ្ឈមណ្ឌល គ្រូបង្រៀនគឺជាអ្នកជំនាញ ហើយ**សិស្សគឺជាអ្នករៀនអសកម្ម**	**សិស្សមជ្ឈមណ្ឌល** គ្រូបង្រៀន និងសិស្ស គឺជាដៃគូ៖ ជាអ្នកបង្កើតរួមគ្នា និងជាអ្នករៀនរួមគ្នា

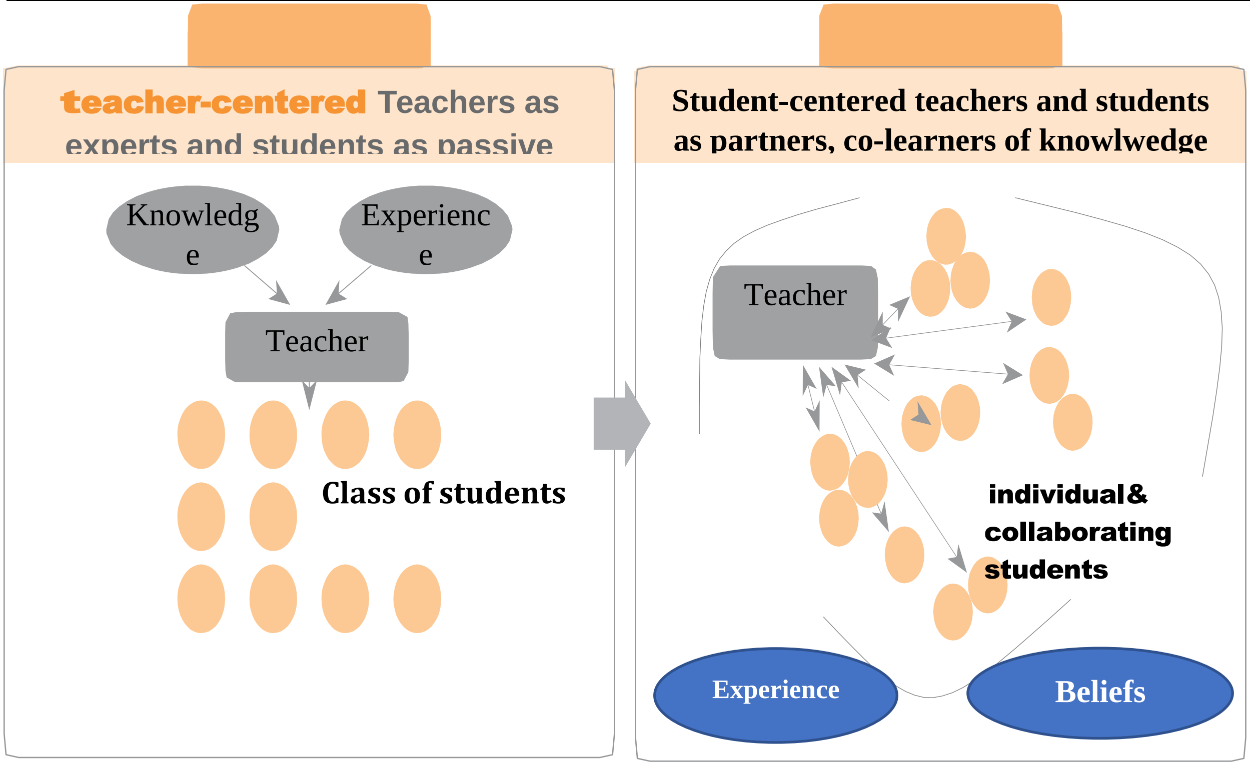

គោលការណ៍គរុកោសល្យទី២៖ មុខវិជ្ជារួម និងអន្តរមុខវិជ្ជា

ការអប់រំគួរតែត្រូវបានរៀបចំឡើងឱ្យពាក់ព័ន្ធទៅនឹងជីវិតប្រចាំថ្ងៃរបស់អ្នកសិក្សា ដោយប្រើសេណារីយ៉ូ និងបញ្ហាក្នុងជីវិតពិត ជាឧទាហរណ៍នៅពេលបង្រៀនប្រធានបទជាក់លាក់។ អ្នកសិក្សាត្រូវដឹងអំពីរូបភាពធំ (ពោលគឺគោលគំនិតសំខាន់) ដែលមនុស្ស និងបរិស្ថានមានទំនាក់ទំនងគ្នាទៅវិញទៅមក។ ដូច្នេះ GCED ទាមទារការរៀនសូត្រ ឬសិក្សាបញ្ហាពីជ្រុងផ្សេងៗគ្នាជាច្រើន (អន្តរកម្មសិក្សា) ដោយប្រើវិធីផ្សេងៗនៃការរៀន។ ជារួម វិធីដ៏ល្អមួយដើម្បីរៀន គឺតាមរយៈការចូលរួមរបស់សហគមន៍ឱ្យកាន់តែមានភាពទូលំទូលាយ – ការរៀនពីបញ្ហា និងប្រធានបទផ្សេងៗដែលហួសពីខ្លឹមសារគ្របដណ្ដប់នៅក្នុងថ្នាក់រៀន។ តាមរយៈការអញ្ជើញអ្នកសិក្សាឱ្យធ្វើអន្តរកម្ម និងពិភាក្សាជាមួយមនុស្សមកពីមជ្ឈដ្ឋានផ្សេងៗគ្នានៅក្នុងសហគមន៍មូលដ្ឋាន ពួកគេត្រូវបានលើកទឹកចិត្តឱ្យស្វែងយល់ យល់ និងគោរពទស្សនៈចម្រុះ។ គ្រូដែលដើរតួនាទីជាអ្នកសម្របសម្រួល អាចបង្កើតវិធីផ្សេងៗឱ្យអ្នកសិក្សាយល់ពីរបៀបខុសគ្នានៃបញ្ហា ភាពទាក់ទងគ្នាទៅវិញទៅមកនៃរឿងរ៉ាវផ្សេងៗ និងពង្រីកទស្សនៈរបស់ពួកគេក្នុងការយល់ដឹងអំពីពិភពលោកដែលពួកគេរស់នៅ។

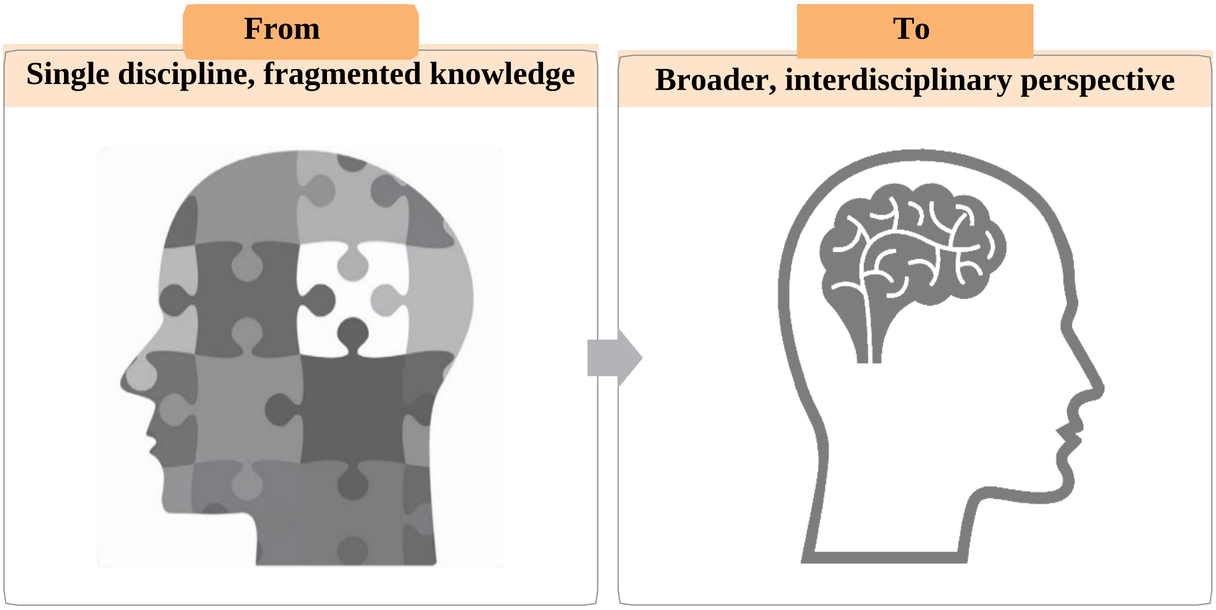

គោលការណ៍គរុកោសល្យទី៣៖ ពហុម៉ូឌុល

គ្រូគួរចូលរួមជាមួយសិស្ស - ទាំងចិត្ត បេះដូង និងរាងកាយ - ដូច្នេះវាជាការសំខាន់ណាស់ក្នុងការប្រើយុទ្ធសាស្ត្រសិក្សាផ្សេងៗគ្នាដែលពាក់ព័ន្ធនឹងអារម្មណ៍ ដូចជា ការមើលឃើញ (sight) សំឡេង (sound) ក្លិន (smell) រសជាតិ (taste) និងការប៉ះ (touch) នៅពេលបង្រៀន។ ទម្រង់នៃការរៀនប្រកបដោយភាពច្នៃប្រឌិតទាំងនេះរួមមាន ការជជែកដេញដោល ល្ខោន ការក្លែងធ្វើ សិល្បៈ ការសម្តែងតួ និងការនិទានរឿង។ បច្ចេកទេសទាំងនេះ ជំរុញឱ្យសិស្សយល់ដឹងនូវអ្វីដែលពួកគេបានរៀន តាមរយៈការចូលរួមនៅក្នុងកម្រិតសិក្សាជាច្រើន - ការយល់ដឹង សង្គម - អារម្មណ៍ និងអាកប្បកិរិយា។

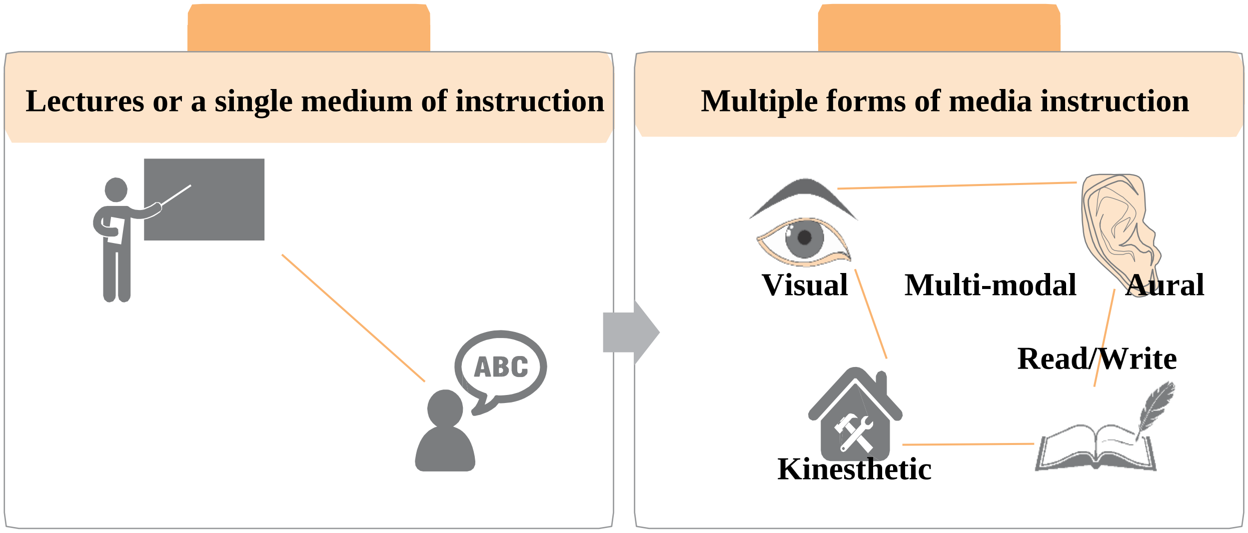

គោលការណ៍គរុកោសល្យទី៤៖ ការបង្កើតតម្លៃ

គ្រូបង្រៀនមិនត្រឹមតែផ្តោតលើការបង្រៀនការពិត ចំណេះដឹង និងព័ត៌មានថ្មីៗដល់អ្នកសិក្សាប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែថែមទាំងជួយពួកគេឱ្យអភិវឌ្ឍតម្លៃដូចជា ការយល់ចិត្ត យុត្តិធម៌ ការអាណិតអាសូរ ការគោរព និងការអហិង្សា។ ក្នុងនាមជាអ្នកសម្របសម្រួល គ្រូបង្រៀនក៏គួរតែអាចបង្រៀនសិស្សពីរបៀបពិនិត្យមើលតម្លៃ និងគោលការណ៍របស់ពួកគេ របៀបវាយតម្លៃការរំពឹងទុក និងសកម្មភាពរបស់ពួកគេ និងរបៀបបង្កើតគុណតម្លៃ និងទម្លាប់ល្អ។ អ្នកសិក្សាអាចប្រើប្រាស់ចំណេះដឹងដែលពួកគេបានរៀននៅក្នុងថ្នាក់សម្រាប់ជាប្រយោជន៍រួមតែប៉ុណ្ណោះ ប្រសិនបើពួកគេមានតម្លៃ អាកប្បកិរិយា និងផ្នត់គំនិតត្រឹមត្រូវដូចដែលបានផ្សព្វផ្សាយដោយ GCED។

From

Knowledge and information only

To

Internalizing fundamental values such as justice, respect, and human dignity by learning about issues

គោលការណ៍អប់រំទី៥៖ សារៈសំខាន់នៃការពង្រឹងអំណាច/ឥទ្ធិពល

អ្នកសិក្សាមិនគួរគ្រាន់តែដឹងអំពីពិភពលោកប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែក៏អាចឆ្លើយតបបានប្រកបដោយការត្រិះរិះពិចារណាចំពោះបញ្ហាប្រឈមក្នុងតំបន់ និងពិភពលោកតាមរយៈការធ្វើសកម្មភាពផងដែរ។ កាលណាពួកគេចូលរួមកាន់តែច្រើននៅក្នុងចលនា និងការខិតខំប្រឹងប្រែងដែលស្វែងរកការដោះស្រាយបញ្ហាដូចជាការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និងការជួញដូរមនុស្ស ពួកគេកាន់តែយល់ដឹងអំពីមូលហេតុដូចជាវិសមភាព និងអយុត្តិធម៌។ ចំណេះដឹងបន្ថែមអំពីបញ្ហាទាំងនេះគួរតែជំរុញអ្នកសិក្សាឱ្យក្លាយជាភ្នាក់ងារនៃការ

ផ្លាស់ប្ដូរជាវិជ្ជមាន ដោយប្រើប្រាស់ចំណេះដឹង ជំនាញ និងតម្លៃរបស់ពួកគេ ដើម្បីដើរតួនាទីយ៉ាងសកម្ម ក្នុងការផ្លាស់ប្ដូរសហគមន៍មូលដ្ឋាន និងពិភពលោករបស់ពួកគេ។

From	To
ផ្ដោតលើការរៀនសូត្រ អំពីការពិត/ចំណេះដឹង (ការយល់ដឹង) Focusing on learning about facts/knowledge (Cognitive)	ទទួលខុសត្រូវ និងធ្វើសកម្មភាពដើម្បីនាំមកនូវការផ្លាស់ប្ដូរ (ការយល់ដឹង សង្គម-អារម្មណ៍ និងអាកប្បកិរិយា) Taking responsibility and action to bring about change (Cognitive, Socio-emotional, and Behavioral)

គោលការណ៍គរុកោសល្យទី៦៖
អាចអនុវត្តបាន និងមានភាពពាក់ព័ន្ធគ្នា (ទាំងក្នុងស្រុក និងជាសកល)

GCED លើកកម្ពស់ការរៀនសូត្រដែលបណ្ដុះមនសិការកាន់តែច្រើនអំពីបញ្ហាជីវិតពិត។ វាផ្ដល់ឱ្យសិស្សនូវគំនិតដែលពាក់ព័ន្ធ និងវិធីដែលអាចអនុវត្តបាន ក្នុងការយល់ដឹងពីផលប៉ះពាល់នៅកម្រិតមូលដ្ឋានដែលអាចមានឥទ្ធិពលដល់កម្រិតសកល។ដើម្បីឱ្យអ្នកសិក្សាក្លាយជាភ្នាក់ងារនៃការផ្លាស់ប្ដូរប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពនាពេលអនាគត ខ្លឹមសារនៃការសិក្សាគួរតែផ្អែកលើបញ្ហាជីវិតពិត និងបទពិសោធន៍ផ្ទាល់។ ចំណេះដឹងពាក់ព័ន្ធ និងជំនាញអនុវត្តជាក់ស្ដែង ផ្ដល់ឱ្យអ្នកសិក្សាអនុវត្តនូវអ្វីដែលពួកគេបានរៀនក្នុងជីវិតប្រចាំថ្ងៃរបស់ពួកគេ។

From	To
Textbook-based facts and information only	**Including real-life issues, community-based learning, PBL (Project-based learning), etc.**

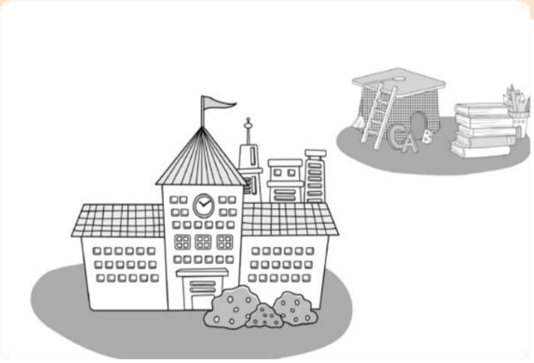

វិធីសាស្ត្រ និងយុទ្ធសាស្ត្រនៃការបង្រៀន

អ្វីដែលត្រូវធ្វើ៖

ប្រើជំនួយដែលអាចមើលឃើញ (ឧ. ស្លាយ PowerPoint វីដេអូ ឬរូបភាព) ដើម្បីជួយពន្យល់ពីគោលគំនិតដល់អ្នកចូលរួម។ ត្រូវបញ្ចូលរូបភាព និងដ្យាក្រាមក្នុងការពន្យល់អំពីយុទ្ធសាស្ត្រ។

នៅក្នុងមេរៀនមុន យើងបានរៀនអំពីគោលការណ៍គរុកោសល្យរបស់ GCED។ គោលការណ៍ទាំងនេះបានណែនាំដល់អ្នកអប់រំក្នុងការអនុវត្តការបង្រៀន GCED ដើម្បីបំពេញបាននូវគោលដៅជាមូលដ្ឋាននៃ GCED ដែលជាគំនិតផ្តួចផ្តើមនៃការអប់រំផ្លាស់ប្តូរ។ គ្រូបង្រៀនអាចយោងទៅលើគោលការណ៍ទាំងនេះនៅពេលរៀបចំមេរៀន ហើយអនុវត្តវានៅក្នុងការបង្រៀនជាក់ស្តែង។

នៅក្នុងមេរៀននេះ យើងនឹងរៀនអំពីវិធីសាស្ត្រ និងយុទ្ធសាស្ត្រគរុកោសល្យដែលមានមូលដ្ឋានលើគោលការណ៍គរុកោសល្យរបស់ GCED។ វិធីសាស្ត្រ និងយុទ្ធសាស្ត្រទាំងនេះ ជំរុញដំណើរការសិក្សាដែលមានការចូលរួមកាន់តែច្រើនពីសិស្ស។ វិធីសាស្ត្រ និងយុទ្ធសាស្ត្រទាំងនេះ មានប្រយោជន៍មិនត្រឹមតែសម្រាប់ការបង្រៀនក្នុងថ្នាក់ប៉ុណ្ណោះទេ ថែមទាំងនៅក្នុងកន្លែងអប់រំផ្សេងទៀត ដូចជាសកម្មភាពក្រៅកម្មវិធីសិក្សាជាដើម។

វិធីសាស្ត្រដែលអ្នកនឹងរៀននៅក្នុងមេរៀននេះ គ្រាន់តែជាឧទាហរណ៍មួយចំនួននៃវិធីសាស្ត្រផ្សេងគ្នាជាច្រើនដែលមាននៅក្នុងដំណើរការនៃការសិក្សាប្រកបដោយការផ្លាស់ប្តូរ។ គ្រូអាចយោងទៅលើបញ្ជីវិធីសាស្ត្រក្នុងទំព័រក្រោយៗទៀត ហើយជ្រើសរើសវិធីដែលសមស្របបំផុតចំពោះការបង្រៀន ឬកែប្រែការបង្រៀនរបស់ពួកគេប្រសិនបើចាំបាច់។ វិធីសាស្ត្រទាំងនេះអាចត្រូវបានចាត់ទុកជាឯកសារយោងអំពីរបៀបបញ្ចូលតម្លៃ GCED ទៅក្នុងការបង្រៀន។

ដូចដែលបានរៀបរាប់ខាងលើ គ្រូបង្រៀនតែងតែផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់បន្ថែមទៀតលើខ្លឹមសារនៃការសិក្សា ឬ 'អ្វីដែលត្រូវបង្រៀន ព្រមទាំងគិតពិចារណា និងធ្វើសកម្មភាពប្រកបដោយទំនួលខុសត្រូវ។ គ្រូបង្រៀនគួរចងចាំថាដំណើរការសិក្សារបស់សិស្សមានបីកម្រិត - ការយល់ដឹងសង្គម - អារម្មណ៍ និងអាកប្បកិរិយា - ហើយអ្នកសិក្សាម្នាក់ៗចាប់បានឬទទួលបាននូវព័ត៌មានថ្មីខុសៗគ្នា។ ជាឧទាហរណ៍ ខណៈពេលដែលអ្នកសិក្សាខ្លះរៀនយ៉ាងឆាប់រហ័សដោយការអានអត្ថបទ ឬមើលរូបភាព សិស្សផ្សេង

ទៀតរៀនបានល្អបំផុតនៅពេលពួកគេប្រើដៃ ឬរាងកាយទាំងមូលរបស់ពួកគេ។ និយាយឱ្យសាមញ្ញ វិធីសាស្ត្របង្រៀនអាចធ្វើឱ្យមានភាពខុសគ្នាយ៉ាងខ្លាំងនៅក្នុងបទពិសោធន៍សិក្សារបស់សិស្ស។

ដើម្បីឱ្យមានការផ្លាស់ប្តូរ វិធីសាស្ត្របង្រៀនគួរតែលើសពីការទន្ទេញចាំដដែលៗ និងការដោះស្រាយបញ្ហាសាមញ្ញ។ ផ្ទុយទៅវិញ ពួកគេគួរតែផ្តល់វេទិកា ឬកន្លែងសម្រាប់រៀន និងអនុវត្តពីរបៀបសហការជាមួយអ្នកដទៃ និងធ្វើសកម្មភាពដោយមានការសាមគ្គី សហការជាមួយមនុស្សនៅខាងក្រៅថ្នាក់។ អ្នកសិក្សាក៏គួរត្រូវបានបង្រៀនពីរបៀបដើម្បីឆ្លុះបញ្ចាំងពីបទពិសោធន៍របស់ពួកគេ ពិនិត្យមើលឡើងវិញនូវទស្សនៈរបស់ពួកគេ និងអនុវត្តគំនិតដែលបានរៀនថ្មីៗក្នុងជីវិតប្រចាំថ្ងៃរបស់ពួកគេ។

ការផ្លាស់ប្តូរគរុកោសល្យដែលត្រូវការជាចាំបាច់នៅក្នុងការបង្រៀន GCED

From	To
ការបង្រៀនដើម្បីណែនាំពីគោលការណ៍ផ្សេងៗ	ការបង្រៀនដើម្បីធ្វើការផ្លាស់ប្តូរ
អ្នកសិក្សាគឺជាអ្នកទទួលនូវចំណេះដឹង	អ្នកសិក្សាគឺទាំងពីរជាអ្នកទទួល និងជាអ្នបង្កើតនូវចំណេះដឹងបន្ថែម
គ្រូបង្រៀនគឺជាមនុស្សដែលមានអំណាចក្នុងការផ្តល់នូវចំណេះដឹងប៉ុណ្ណោះ	គ្រូបង្រៀនគឺទាំងពីរជាបុគ្គលដែលមានអំណាចក្នុងការផ្តល់នូវចំណេះដឹង និងជាអ្នកសហសិក្សា
មុខវិជ្ជាឯកទេសតែមួយគត់	វិធីសាស្ត្រផ្សេងៗក្នុងការបង្រៀនអន្តរមុខវិជ្ជាដោយមានការសាកសួរ និងការស៊ើបសួរ
វិធីសាស្ត្រមធ្យមតែមួយគត់	Multi-media/វិធីសាស្ត្រពហុសញ្ញាណ
វប្បធម៌នៃការប្រកួតប្រជែង និងភាពជាបុគ្គល	វប្បធម៌នៃការសហការ បំណិនត្រិះរិះពិចារណារួមគ្នា និងការធ្វើសេចក្តីសម្រេចចិត្តដោយបានជូនដំណឹងជាមុន
ឧបករណ៍ក្នុងការវាយតម្លៃដើម្បីវាស់ស្ទង់ការពិត	ឧបករណ៍វាយតម្លៃដើម្បីវាស់ស្ទង់នូវចំនួនអ្នកយល់ពីការពិត និងស្ថានភាពជីវិតជាក់ស្តែង
វិធីសាស្ត្រផ្អែកលើចំណេះដឹង	វិធីសាស្ត្រផ្អែកលើការយល់ដឹង និងការមិនយល់ដឹង

គ្រូបង្រៀនគឺជាអ្នកសម្របសម្រួល

ដើម្បីបង្រៀន GCED ដល់អ្នកសិក្សាប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព និងជំរុញតម្លៃស្នូលរបស់ GCED ចូលទៅក្នុងផ្នត់គំនិតពួកគេ គ្រូបង្រៀនក៏គួរមានឆន្ទៈក្នុងការធ្វើខ្លួនឱ្យក្លាយជាអ្នកសម្របសម្រួលផងដែរ។ អ្នកសម្របសម្រួល ជួយអមដំណើរ និងណែនាំអ្នកសិក្សាក្នុងការសាកសួរ និងដោះស្រាយបញ្ហា ជាជាងគ្រាន់តែបញ្ជូន ឬផ្តល់ព័ត៌មាន។ ក្នុងនាមជាអ្នកសម្របសម្រួល គ្រូបង្រៀនគួរតែរៀបចំមេរៀនមួយ (ឬគម្រោង) ដោយមានលំហាត់ដាក់តាមលំដាប់លំដោយ ហើយតាមរយៈនោះសិស្សអភិវឌ្ឍការយល់ដឹងរបស់ពួកគេជាបន្តបន្ទាប់លើប្រធានបទ ហើយទីបំផុតក្លាយជាអ្នកឯករាជ្យនៅក្នុងដំណើរការសិក្សា។ គ្រូបង្រៀនដែលជាអ្នកសម្របសម្រួល ត្រូវផ្តល់ឱ្យអ្នកសិក្សាមានសេរីភាពក្នុងការសាកសួរវិធីនៃការគិត និងការសន្មត់ពីកម្រិតនៃការយល់ដឹងពីសង្គម ដោយលើកទឹកចិត្តឱ្យពួកគេទទួលខុសត្រូវចំពោះដំណើរការសិក្សារបស់ពួកគេផ្ទាល់។ គ្រូបង្រៀនក៏ដើរតួជាអ្នកតភ្ជាប់ ដែលអាចតភ្ជាប់អ្នកសិក្សា ទៅនឹងពិភពខាងក្រៅផងដែរ។ ជាងនេះទៅទៀត គ្រូបង្រៀនជាអ្នកសម្របសម្រួលដើរតួនាទីសមភាពជាងមុន មានការនិយាយ និងសន្ទនាជាមួយសិស្ស ចែករំលែកគោលដៅ និងការជឿជាក់របស់ពួកគេ និងគាំទ្រពួកគេនៅក្នុងការសម្រេចចិត្ត ឬធ្វើសកម្មភាព។

ការសិក្សាដែលមានការចូលរួម

ការរៀនដោយមានការចូលរួម គឺជាទម្រង់នៃការរៀនដែលផ្តោតលើដំណើរការ ដែលកើតឡើងនៅពេលដែលសិស្សធ្វើអន្តរកម្មនៅក្នុងការពិត/បរិស្ថានណាមួយ។ អ្នកសិក្សាត្រូវប្រឈមមុខនឹងបញ្ហាក្នុងជីវិតពិតដែលអាចភ្ជាប់ទៅនឹងចំណេះដឹង និងព័ត៌មានដែលពួកគេបានទទួលពីសៀវភៅសិក្សា ដែលធ្វើឱ្យខ្លឹមសារសិក្សាកាន់តែពាក់ព័ន្ធ។ ជាងនេះទៅទៀត ការសិក្សាដែលមានការចូលរួមនៅក្នុងថ្នាក់រៀនអាចពាក់ព័ន្ធនឹងទម្រង់ណាមួយនៃការវិភាគបញ្ហា ឬការដោះស្រាយបញ្ហា។ ដូច្នេះ ការប្រមូលទិន្នន័យ និងការវិភាគ ក៏ដូចជាទម្រង់ផ្សេងៗនៃការពិភាក្សាអាចត្រូវបានអនុវត្ត។ ការសិក្សាដែលមានការចូលរួម ក៏លើកទឹកចិត្តឱ្យមានការផ្សារភ្ជាប់គ្នារវាងការបង្រៀនក្នុងថ្នាក់ និងបទពិសោធន៍ក្រៅថ្នាក់ តាមរយៈគម្រោង ដំណើរកម្សាន្តទៅកាន់ទីកន្លែង និងទម្រង់ផ្សេងទៀតនៃបទពិសោធន៍ផ្ទាល់។ សរុបមក ការរៀនដោយមានការចូលរួមដើរតួជាវេទិកាដ៏មានប្រសិទ្ធភាពមួយសម្រាប់ការបញ្ចូលការសន្ទនា ការផ្លាស់ប្តូរគំនិត និងការអនុវត្តជាក់ស្តែង។ ការសិក្សានេះផ្តោតសំខាន់ទៅលើសិស្ស ដែលសកម្មភាពរួមមាន ការប្រាស្រ័យទាក់ទងដោយផ្ទាល់ជាមួយអ្នកដទៃ ការដោះស្រាយជាមួយនឹងឧបសគ្គនានា និងឱកាសដែលមិនអាចទាយទុកជាមុនបាន ដោយប្រើប្រាស់ចំណេះដឹងជាក់ស្តែងក្នុងការធ្វើសកម្មភាព។

ឧទាហរណ៍

ការសិក្សាតាមបែបគម្រោង

PBL (Project-based learning) អាចជាវិធីសាស្រ្តដ៏មានប្រសិទ្ធភាពមួយសម្រាប់ការបង្រៀន GCED ព្រោះវារួមបញ្ចូលការដឹង និងការអនុវត្តប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព។ គម្រោងក្លាយជាយាននៃការណែនាំ ដែលផ្តល់វេទិកាសម្រាប់សិស្សក្នុងការសហការ និងធ្វើការជាក្រុម។ សិស្សទទួលបាន និងអនុវត្តគំនិត និងជំនាញពីកម្មវិធីសិក្សាស្នូល ដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហាក្នុងពិភពពិត តាមរយៈដំណើរការនៃការដោះស្រាយបញ្ហាស៊ើបអង្កេត និងការច្នៃប្រឌិតប្រកបដោយភាពច្នៃប្រឌិត ដើម្បីបង្កើតលទ្ធផលដែលបង្កើតផលវិជ្ជមាន។

ភារកិច្ច PBL គួរតែព្យាយាមបញ្ចូលក្នុងថ្នាក់រៀន (ចំណេះដឹងស្តីពីគោលបំណង) និងបទពិសោធន៍ក្រៅថ្នាក់ (បទពិសោធន៍ប្រធានបទ) ដើម្បីផ្តល់ឱ្យសិស្សនូវឱកាសទទួលបានបទពិសោធន៍ដោយផ្ទាល់ និងសាកសួរអំពីស្ថានភាព/បញ្ហានៅក្នុងជីវិតពិតជាក់ស្តែង។ ការកំណត់នេះអនុញ្ញាតឱ្យសិស្សវិនិច្ឆ័យដោយខ្លួនឯងថាតើពួកគេអាចអនុវត្តគោលគំនិត និងជំនាញដែលពួកគេបានរៀននៅក្នុងថ្នាក់រៀន និងស្វែងរកដំណោះស្រាយប្រកបដោយភាពច្នៃប្រឌិត ប្រសិនបើពួកគេមិនអាចធ្វើដូច្នេះបាន។

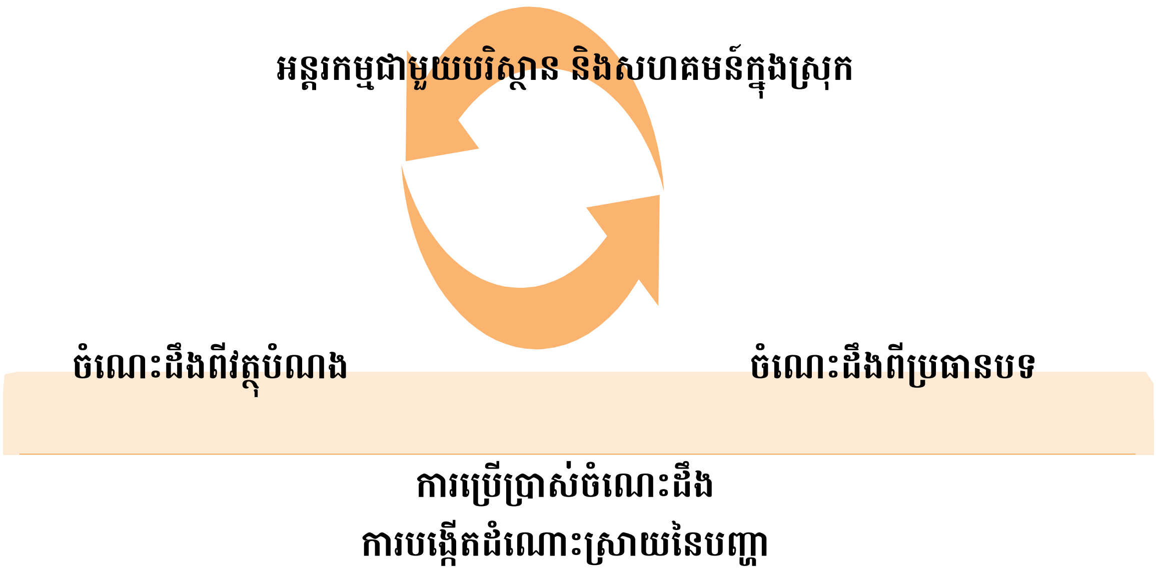

ដើម្បីធ្វើឱ្យថ្នាក់រៀនរបស់អ្នកក្លាយជាកន្លែងសម្រាប់ការផ្លាស់ប្តូរ 'ភាពច្នៃប្រឌិត' គួរតែជាបេះដូងនៃការបង្រៀន និងការរៀន។ ថ្នាក់រៀនអាចត្រូវបានផ្លាស់ប្តូរទៅជា 'សួនកុមារ' ឬ 'បន្ទប់ពិសោធន៍' សម្រាប់

សិស្សដើម្បីបញ្ចេញភាពច្នៃប្រឌិតរបស់ពួកគេ។ ការចូលរួមជាទាំងរូបកាយ ចិត្ត និងបេះដូង គឺត្រូវបាន ត្រូវបានបណ្តុះនៅក្នុងសិស្ស ក្នុងការសម្រេចបាននូវចំណេះដឹង ជំនាញ គុណតម្លៃ និងយុទ្ធសាស្ត្រដើម្បី អភិវឌ្ឍប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព។ ការចូលរួមព្រមគ្នានៃផ្នែករាងកាយ ការវិភាគ និងអារម្មណ៍របស់ មនុស្ស ជួយសម្រួលដល់ការច្នៃប្រឌិត ដែលអនុញ្ញាតឱ្យអ្នកសិក្សាស្វែងយល់ និងយល់ពីពិភពលោក បានកាន់តែប្រសើរឡើង។ ជាសកល និងក្នុងតំបន់ បញ្ហាប្រឈមទាមទារដំណោះស្រាយប្រកបដោយ ភាពច្នៃប្រឌិត ដោយផ្អែកលើការវិភាគពីបុព្វហេតុដែលនាំឱ្យកើតមានឡើងនូវបញ្ហាទាំងនោះ។

ហ្គេម និងការបង្រៀន

ហ្គេម និងសកម្មភាពដែលចូលរួម អាចជាឧបករណ៍ដ៏មានអានុភាពសម្រាប់ការសិក្សាដោយការចូលរួម ។ អ្នកសិក្សាត្រូវធ្វើការងារទៅតាមការណែនាំ តាមច្បាប់ និងតាមកិច្ចព្រមព្រៀងលក្ខណៈក្រុម ប៉ុន្តែក៏ត្រូវ មានតុល្យភាពជាមួយនឹងភាពសប្បាយ ឯកជនភាព និងភាពរីករាយផងដែរ។ ដោយសារពួកគេភ្ជាប់បេះ ដូង ចិត្ត និងរាងកាយក្នុងពេលតែមួយ នោះអ្នកសិក្សាអាចអភិវឌ្ឍជំនាញ គុណតម្លៃ និងអាកប្បកិរិយា ចាំបាច់ ដើម្បីរៀបចំពួកគេឱ្យត្រៀមខ្លួន និងបើកទូលាយក្នុងការទទួលបានធាតុចូល ឬចំណេះដឹងថ្មីៗ។

មានហ្គេមចំនួនបីប្រភេទដែលអ្នកអាចពិចារណា៖

Group dynamic Games ហ្គេមលេងជាក្រុម៖	Integrated arts-based Games ហ្គេមដែលផ្អែកលើសិល្បៈរួមបញ្ចូលគ្នា៖	Simulation Games ហ្គេមក្លែងធ្វើ៖
Icebreakers, energizers, team-building, etc.	Creative dramas, visual arts, creative sound & music, creative movement &dance, creative writing, etc.	Role play
អ្នកបំបែកទឹកកក អ្នកបង្កើតថាមពល ការកសាងក្រុម។ល។	ល្ខោនច្នៃប្រឌិត សិល្បៈដែលមើលឃើញ សំឡេងច្នៃប្រឌិត និងតន្ត្រី ចលនាច្នៃប្រឌិត និងរបាំ ការសរសេរប្រកបដោយភាពច្នៃប្រឌិត។ល។	ការសម្តែងតួ

គ្រូបង្រៀនមានសេរីភាពក្នុងការជ្រើសរើសហ្គេមដែលសាកសមនឹងទម្រង់នៃការបង្រៀនរបស់ពួកគេ។ ជាឧទាហរណ៍ អ្នកអាចលេងហ្គេម Icebreaking ខ្លីមួយ ដើម្បីចាប់ផ្តើមថ្នាក់រៀន។ ប្រើសិល្បៈ ឬរឿងល្ខោនប្រកបដោយភាពច្នៃប្រឌិតសម្រាប់ការបំផុសគំនិតសកម្មភាព។

ហ្គេមគួរតែផ្អែកលើគោលបំណងសិក្សាជាក់លាក់ ទាំងការយល់ដឹងនិងការមិនយល់ដឹង និងលើស្ថានភាពជាក់លាក់ ឬលក្ខណៈនៃថ្នាក់។ ហ្គេមគួរតែមានបង្កប់នូវភាពសប្បាយរីករាយ និងគួរឱ្យរំភើបសម្រាប់សិស្ស ហើយចំណុចសិក្សាសំខាន់ៗ គួរតែត្រូវបានពិចារណាយ៉ាងប្រុងប្រយ័ត្នមុនពេលដំណើរការហ្គេម។ គ្រូបង្រៀនត្រូវចងចាំថាហ្គេមគួរតែត្រូវបានប្រើជាឧបករណ៍ដើម្បីជំរុញគុណតម្លៃ និងជំនាញការគិតពិចារណាក្នុងអ្នកសិក្សា។

រយៈពេល	២០នាទី
វត្ថុបំណង	- ដើម្បីសំយោគនូវអ្វីដែលពួកគេបានរៀន និងបទពិសោធន៍ក្នុងសម័យប្រជុំ។ - ដើម្បីឱ្យអ្នកចូលរួមចែករំលែកបទពិសោធន៍ មតិកែលម្អ និងសំណួររបស់ពួកគេ។

សកម្មភាព៖	**ការចែករំលែកគំនិត និងការគិតផ្សេងៗ**

ជំហាន៖

១. ឱ្យអ្នកចូលរួមអង្គុយជារង្វង់មួយមុនពេលចាប់ផ្តើមសកម្មភាព។

២. សង្ខេបខ្លឹមសារមេរៀន។ សង្កត់ធ្ងន់លើការពិតដែលថាប្រសិទ្ធភាពនៃការបង្រៀនខ្លឹមសារ GCED និងការជំរុញតម្លៃ GCED អាស្រ័យលើយុទ្ធសាស្ត្រ និងវិធីសាស្ត្រនៃការបង្រៀន។ ធ្វើឱ្យពួកគេរំលឹកឡើងវិញនូវសារៈសំខាន់ និងផលប៉ះពាល់នៃការចូលរួម និងការស្វែងរកដោយខ្លួនឯងនៅក្នុងថ្នាក់។

៣. ស្តាប់សំណួរ យោបល់ និងមតិកែលម្អដែលអ្នកចូលរួមអាចមាន លើខ្លឹមសារដែលពួកគេបានរៀនក្នុងមេរៀន រួមទាំងបទពិសោធន៍ និងការចាប់អារម្មណ៍របស់ពួកគេ។ ក៏សុំឱ្យពួកគេចែករំលែកយោបល់អំពីរបៀបដែលពួកគេអាចកែលម្អការអនុវត្តក្នុងថ្នាក់។

៤. បញ្ចប់មេរៀនដោយសំឡេងទះដៃ និងពាក្យលើកទឹកចិត្ត។

កំណត់សម្គាល់សម្រាប់គ្រូឧទ្ទេស

វាមានប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់ក្នុងការប្រើឧទាហរណ៍ផ្សេងៗ ដែលបង្ហាញពីយុទ្ធសាស្ត្របង្រៀនខាងលើ ដើម្បីបង្កើនការយល់ដឹងរបស់អ្នកចូលរួមអំពីគោលគំនិត។ ត្រូវប្រាកដថាបញ្ចូលយុទ្ធសាស្ត្របង្រៀនទៅក្នុងមេរៀន ហើយបង្ហាញអ្នកចូលរួមពីរបៀបដែលសិក្ខាសាលាគួរតែត្រូវបានសម្របសម្រួល។

ជំពូកទី 5 នឹងផ្តល់ឱ្យអ្នកនូវឧទាហរណ៍ជាក់ស្តែងនៃថ្នាក់ GCED ដែលបានអនុវត្តនៅក្នុងថ្នាក់រៀនជុំវិញពិភពលោក! យើងនឹងឃើញពីរបៀបដែលវិធីសាស្ត្របង្រៀន និងវិធីសាស្ត្រផ្សេងគ្នាត្រូវបានដាក់បញ្ចូលទៅក្នុងថ្នាក់ទាំងនេះនៅក្នុងជំពូកបន្ទាប់។

នៅពេលផ្តល់មតិកែលម្អ សូមព្យាយាមផ្តោតលើសារៈសំខាន់នៃវប្បធម៌សន្ទនា ដែលជួយឱ្យដឹងពីតម្លៃនៃការគោរពគ្នាទៅវិញទៅមក។ ព្យាយាមធ្វើជាអ្នកគាំទ្រនៅពេលដែលអ្នកជួយសម្រួលដល់ការចែករំលែកការឆ្លុះបញ្ចាំងក្នុងចំណោមអ្នកចូលរួម!

ជំពូកទី៥៖

ការរៀបចំធ្វើសកម្មភាព

ការរៀបចំធ្វើសកម្មភាព

ទិដ្ឋភាពទូទៅ	ជំពូកនេះ មានគោលបំណងសង្ខេប និងរួមបញ្ចូលខ្លឹមសារដែលបានរៀននៅក្នុងជំពូកមុនៗ ដោយរកមើលករណីអំពីរបៀបដែលគោលគំនិត គោលការណ៍ គរុកោសល្យ និងយុទ្ធសាស្ត្របង្រៀនរបស់ GCED អាចត្រូវបានដាក់បញ្ចូលក្នុងការបង្រៀន។ អ្នកចូលរួមក៏នឹងមានភារកិច្ចបង្កើតផែនការសកម្មភាពដោយផ្អែកលើគំនិត និងមតិយោបល់ដែលពួកគេប្រមូលបានក្នុងអំឡុងពេលសិក្ខាសាលា។
មេរៀន	១. ករណីសិក្សា៖ ការអនុវត្តភាពជាពលរដ្ឋសកលគំរូ ២. ការអភិវឌ្ឍផែនការសកម្មភាព
លទ្ធផលសិក្សា	១. ការយល់ដឹងទូទៅនៃការអនុវត្តភាពជាពលរដ្ឋសកលនៅកម្រិតផ្សេងៗគ្នា ដោយធ្វើការវិភាគលើការអនុវត្តគំរូ ២. បង្កើតផែនការសកម្មភាព ដើម្បីធ្វើជាមគ្គុទ្ទេសក៍សម្រាប់ការអនុវត្ត GCED នាពេលអនាគតនៅក្នុងបរិបទមូលដ្ឋានរបស់អ្នកចូលរួម
លំដាប់លំដោយនៃមេរៀន	១. ចាប់ផ្តើមថ្នាក់/Warm-up (៣០ នាទី) - សង្ខេបមេរៀនមុនៗ៖ ល្បែងសំណួរខ្លីៗ ២. ខ្លឹមសារ (១២០ នាទី) - (ករណីសិក្សា)៖ ការបង្រៀនភាពជាពលរដ្ឋសកលនៅក្នុងថ្នាក់ - (ករណីសិក្សា)៖ សកម្មភាពភាពជាពលរដ្ឋសកល - (សកម្មភាព)៖ គោលការណ៍ណែនាំសម្រាប់ធ្វើសកម្មភាព - (សកម្មភាព)៖ ផែនការសកម្មភាពស្តីពីភាពជាពលរដ្ឋសកល ៣. ការឆ្លុះបញ្ចាំង/សង្ខេប (៣០នាទី) - ការឆ្លុះបញ្ចាំងចុងក្រោយ
ឯកសារយោង	APCEIU. "GCED in Practice." GCED OnlineCampus. www.gcedonlinecampus.org. APCEIU. "EIU Best Practices." http://apceiu.org/en/m411.php?pn=4&sn=1&sn2=1

ការចាប់ផ្តើមថ្នាក់

រយៈពេល	៣០នាទី
វត្ថុបំណង	រំលឹកឡើងវិញពីខ្លឹមសារនៃមេរៀនមុនៗ។

សកម្មភាព	សង្ខេបឡើងវិញពីមេរៀនមុនៗ៖ ល្បែងសំណួរខ្លីៗ

1. រៀបចំបញ្ជីសំណួរដោយផ្អែកលើមេរៀនមុនៗ។ សំណួរគួរតែមានគោលបំណងដើម្បីធ្វើឱ្យហ្គេមកាន់តែមានប្រសិទ្ធភាព។ អ្នកអាចយោងទៅលើសំណួរគំរូនៅក្នុងប្រអប់ខាងក្រោម។
2. សួរអ្នកគ្រប់គ្នាម្នាក់ម្តងៗដោយចាប់ផ្តើមពីជំពូកទី1។ លើកទឹកចិត្តអ្នកចូលរួមឱ្យឆ្លុះបញ្ចាំងពីមេរៀនមុនៗដោយចង្អុលប្រាប់ពីគោលគំនិត ឬគុណតម្លៃដែលគ្របដណ្តប់ ហើយផ្តល់ចម្លើយខ្លីៗ។ អនុញ្ញាតឱ្យអ្នកដទៃបន្ថែម ឬបង្ហាញមតិផ្សេងៗប្រសិនបើមាន។
3. សង្ខេបចម្លើយរបស់អ្នកចូលរួម ហើយសរសេរវានៅលើក្តារខៀនដើម្បីឱ្យអ្នកគ្រប់គ្នាអាចអានបាន។ តាមរយៈការធ្វើដូច្នេះ អ្នកចូលរួមនឹងអាចរំលឹកឡើងវិញនូវអ្វីដែលពួកគេបានរៀន។
4. បន្តទៅសំណួរបន្ទាប់រហូតដល់សំណួរទាំងអស់ត្រូវបានសួរ។ សួរអ្នកចូលរួមប្រសិនបើពួកគេចង់បន្ថែម។ ប្រសិនបើមាននរណាម្នាក់ដែលចង់សង្ខេបមេរៀនដោយប្រើការសង្ខេបជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ សូមឱ្យគាត់ធ្វើដូច្នេះក្នុងរយៈពេល 2-3 នាទី។
5. សូមអបអរសាទរអ្នកចូលរួមទាំងអស់ចំពោះការងាររួមរបស់ពួកគេ!

ជំពូកទី 1	- ហេតុអ្វីបានជាយើងត្រូវការ GCED? - ពិពណ៌នាអំពីការផ្លាស់ប្តូរនៅក្នុងរបៀបវារៈនៃការអប់រំសកល។ - តើគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយចីរភាពមួយណាទាក់ទងនឹងការអប់រំ? នៅក្នុងគោលដៅ SDG នោះ តើគោលដៅមួយណាដែលលើកឡើងយ៉ាងច្បាស់អំពីសារៈសំខាន់នៃភាពជាពលរដ្ឋសកល?
ជំពូក 2	- តើអ្វីជាសញ្ជាតិសកល? តើអ្នកណាជាពលរដ្ឋសកល? សូមផ្តល់ឧទាហរណ៍មួយដល់យើងអំពីពលរដ្ឋពិភពលោក។ - តើ GCED ជាអ្វី? តើទ្រឹស្តីការរៀនសូត្រមានមូលដ្ឋានលើអ្វី? - តើ GCED មានគោលបំណងដើម្បីសម្រេចបានអ្វីខ្លះ? - តើវិមាត្រគោលគំនិតទាំងបីរបស់ GCED មានអ្វីខ្លះ?

ជំពូកទី 3	- តើប្រធានបទ GCED ស្នូលមានអ្វីខ្លះ? - តើ GCED ត្រូវតែជាមុខវិជ្ជាឯករាជ្យទេ? ហេតុអ្វីឬហេតុអ្វីមិន? - តើ GCED ត្រូវផ្តល់បទពិសោធន៍អន្តរជាតិដល់អ្នកសិក្សារបស់ខ្លួនទេ? ហេតុអ្វីឬហេតុអ្វីមិន?
ជំពូកទី 4	- តើគោលការណ៍គរុកោសល្យរបស់ GCED មានអ្វីខ្លះ? - តើមានការផ្លាស់ប្តូរគរុកោសល្យអ្វីខ្លះនៅពេលបង្រៀនGCED? ផ្តល់ឧទាហរណ៍មួយ។ - ហេតុអ្វីបានជាវាសំខាន់សម្រាប់គ្រូបង្រៀនដើម្បីក្លាយជាអ្នកសម្របសម្រួល? - ហេតុអ្វីបានជាការច្នៃប្រឌិតគួរតែជាបេះដូងនៃការបង្រៀន GCED?

រយៈពេល	៣០នាទី
វត្ថុបំណង	- ទទួលបានការយល់ដឹងអំពីគោលការណ៍គរុកោសល្យរបស់ GCED - ណែនាំពីតួនាទីរបស់គ្រូបង្រៀនក្នុងការជំរុញបរិយាកាសសហប្រតិបត្តិការ សន្តិភាព និងប្រជាធិបតេយ្យនៅក្នុងថ្នាក់រៀន - ស្វែងយល់ពីវិធីទំនាក់ទំនង និងការពិភាក្សាដែលជួយបណ្តុះវប្បធម៌សន្តិភាព

ករណីសិក្សា៖ ការបង្រៀនភាពជាពលរដ្ឋសកលនៅក្នុងថ្នាក់រៀន

ជំហាន៖

១. មុននឹងបង្ហាញវីដេអូ ត្រូវឱ្យសិក្ខាកាមកត់ចំណាំពីធាតុផ្សំផ្សេងៗនៃមេរៀន ឬករណីសិក្សាដែលឆ្លុះបញ្ចាំងពីខ្លឹមសារនៃសិក្ខាសាលា ដូចដែលបានពិភាក្សាក្នុងពេលចាប់ផ្តើមថ្នាក់។

២. បង្ហាញវីដេអូនៃការអនុវត្តក្នុងថ្នាក់រៀនរបស់ GCED។

៣. ឱ្យអ្នកចូលរួមចែករំលែកនូវអ្វីដែលពួកគេបានសរសេរដូចដែលពួកគេបានឃើញវីដេអូ។

ករណីសិក្សាទី១៖
GCED នៅក្នុងថ្នាក់រៀនភាសាអង់គ្លេស (Mr. Ablamvi_Agboyibo, Togo)

ការរួមបញ្ចូល GCED ទៅក្នុងមុខវិជ្ជា (ភាសាអង់គ្លេស) នៅក្នុងថ្នាក់

លោក Ablamvi Agboyibo គ្រូបង្រៀនភាសាអង់គ្លេសមកពីសាលាវេយ្យាករណ៍ Hahoetoe ក្នុងតូហ្គោ ណែនាំគោលគំនិតសិទ្ធិមនុស្សដល់សិស្សរបស់គាត់ ដោយបញ្ចូលវាទៅក្នុងប្រធានបទ។ ដោយផ្តោតលើប្រធានបទ "ការធ្វើពហិការរថយន្តក្រុងនៅ Montgomery រដ្ឋ Alabama" គាត់បានសម្របសម្រួលការពិភាក្សាអំពីបញ្ហាសិទ្ធិមនុស្សដែលពាក់ព័ន្ធនឹងសិស្សរបស់គាត់។ សិស្សរបស់គាត់មិនត្រឹមតែរៀនបន្ថែមអំពីសិទ្ធិមនុស្សប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែពួកគេក៏បានអនុវត្តជំនាញនិយាយភាសាអង់គ្លេសរបស់ពួកគេផងដែរ។

http://www.gcedonlinecampus.org/mod/ubboard/article.php?id=10&bwid=203

ករណីសិក្សាទី២៖
GCED នៅក្នុងថ្នាក់រៀនវិទ្យាសាស្ត្រ (Mr. Sonam Gyeltshen, Bhutan)

ការរួមបញ្ចូល GCED ទៅក្នុងមុខវិជ្ជា (វិទ្យាសាស្ត្រ) ក្នុងថ្នាក់

លោក Sonam Gyeltshen គឺជាគ្រូបង្រៀនវិទ្យាសាស្ត្រនៅក្នុងភូមិដាច់ស្រយាលមួយក្នុងប្រទេស Bhutan។ ក្នុងអំឡុងពេលថ្នាក់វិទ្យាសាស្ត្រជាមួយសិស្សថ្នាក់ទី៧អំពីប្រភពថាមពល គាត់បានបង្រៀនពួកគេអំពីគំនិតនៃការអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយនិរន្តរភាព។ បន្ទាប់មកគាត់បានជំរុញសិស្សរបស់គាត់ឱ្យភ្ជាប់គំនិតនេះទៅនឹងជីវិតប្រចាំថ្ងៃរបស់ពួកគេ ដោយលើកទឹកចិត្តពួកគេឱ្យគិតពីរបៀបដែលពួកគេអាចចូលរួមក្នុងការនាំមកនូវការផ្លាស់ប្តូរនៅក្នុងសង្គមរបស់ពួកគេ។

http://www.gcedonlinecampus.org/mod/ubboard/article.php?id=10&bwid=201

ករណីសិក្សាទី៣៖ ថ្នាក់បង្រៀនពីសិទ្ធិមនុស្ស (MS. Won-Hyang Lee, Korea)

ការបង្រៀន GCED ជាមុខវិជ្ជាឯករាជ្យ

អ្នកស្រី Won-Hyang Lee គ្រូបង្រៀននៅសាលាបឋមសិក្សា Suwon Dongshin ប្រទេសកូរ៉េ បង្រៀនមេរៀនដល់សិស្សរបស់គាត់អំពីសិទ្ធិមនុស្ស ដោយផ្តោតលើការរៀនសូត្រពីបទពិសោធន៍ប្រកបដោយការច្នៃប្រឌិត។ នាងបានឱ្យសិស្សប្រើសកម្មភាពផ្សេងៗដូចជា ការមើលឃ្លីបវីដេអូ ការពិភាក្សា និងការបង្កើតសិប្បកម្ម។

http://www.gcedonlinecampus.org/mod/ubboard/article. php?id=10&bwid=202

ករណីសិក្សាទី៤៖
ការទទួលយកនិរន្តរភាព៖ អ្នកអាចធ្វើឱ្យមានភាពខុសគ្នា/ការផ្លាស់ប្តូរ (Mr. Rajesh Ram, New Zealand)

ការបង្រៀនផ្អែកលើគម្រោង ដោយផ្តោតលើការដោះស្រាយបញ្ហា និងបញ្ហាក្នុងតំបន់

លោក Rajesh Ram ដែលជាគ្រូបង្រៀននៅវិទ្យាស្ថានអប់រំក្នុងប្រទេសនូវែលសេឡង់ បានរចនាឡើងនូវកម្មវិធីដែលមិនត្រឹមតែបង្រៀនអំពីនិរន្តរភាពប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែថែមទាំងចូលរួមជាមួយសិស្សពីប្រវត្តិសេដ្ឋកិច្ចសង្គមដែលមានកម្រិតនៅទាបនៅឡើយ ដោយលើកទឹកចិត្តពួកគេឱ្យដឹងពីកន្លែងរបស់ពួកគេនៅក្នុងសង្គមពិភពលោក។

http://www.unescoapceiu.org/board/bbs/board.php?bo_table=m4112&wr_id=91

ករណីសិក្សា៖ សកម្មភាពនៃភាពជាពលរដ្ឋសកល

GCED អាចត្រូវបានអនុវត្តនៅកម្រិតផ្សេងៗ ដូចជាចាប់ពីកម្រិតស្ថាប័នរហូតដល់កម្រិតសហគមន៍/កម្រិតស្រុក។ នេះគឺជាឧទាហរណ៍មួយចំនួន ឬករណីសិក្សានៃការអនុវត្ត GCED នៅកម្រិតផ្សេងៗគ្នា រួមទាំងកម្មវិធីពង្រឹងសមត្ថភាពសម្រាប់អ្នកអប់រំក្រៅប្រព័ន្ធ ការបណ្តុះបណ្តាលគ្រូនៅថ្នាក់ស្រុក និងកម្មវិធីសិក្សាតាមអ៊ីនធឺណិតសម្រាប់គ្រូបង្រៀនបណ្តុះបណ្តាលដំបូង។

ករណីសិក្សាទី១៖ **កម្មវិធីកសាងសមត្ថភាពសម្រាប់ការអប់រំក្រៅប្រព័ន្ធ** (Ms. Nomsa Mpalami, Lesotho)
កម្រិតក្នុងតំបន់ ឬកម្រិតក្នុងប្រទេស
លោកស្រី Nomsa Mpalami មន្ត្រីអប់រំក្រៅប្រព័ន្ធនៃមជ្ឈមណ្ឌលបង្រៀនពីចម្ងាយ Lesotho បានអនុវត្តសិក្ខាសាលាមួយដើម្បីបន្តកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងរបស់នាងក្នុងការលើកទឹកចិត្តគ្រូបង្រៀនក្នុងវិស័យអប់រំក្រៅប្រព័ន្ធក្នុងការពង្រឹង និងបញ្ចូល GCED និងការអប់រំសន្តិភាពក្នុងការបង្រៀនរបស់ពួកគេ។ ក្នុងសិក្ខាសាលានេះ នាងបានប្រមូលផ្តុំអ្នកអប់រំមកពីវិទ្យាស្ថានអប់រំក្រៅប្រព័ន្ធសំខាន់ៗទូទាំងប្រទេស ហើយបង្រៀនពួកគេអំពីការអប់រំសន្តិភាព និងការដោះស្រាយជម្លោះ។
ជាពិសេស នាងបានបើកសិក្ខាសាលាស្តីពីការអភិវឌ្ឍន៍សម្ភារៈអប់រំសន្តិភាព ដើម្បីជួយដោះស្រាយជម្លោះក្នុងស្រុកដែលកំពុងបន្តនៅក្នុងប្រទេសឡេសូតូ។ ជាលទ្ធផល អំពីសន្តិភាពបានបោះពុម្ពសៀវភៅអប់រំសន្តិភាពទាំងជាភាសាសេសូតូ និងភាសាអង់គ្លេស។
· http://www.unescoapceiu.org/board/bbs/board.php?bo_table=m31&wr_id=620&sca=&sfl=wr_subject&stx=Lesotho&sop=and http://www.unescoapceiu.org/board/bbs/board.php?bo_table=m412&wr_id=86

ករណីសិក្សាទី២៖ **កម្មវិធីកសាងសមត្ថភាពគ្រូបង្រៀននៅក្នុងតំបន់** (Mr. Dechen Pelden, Bhutan)
កម្រិតតំបន់/ស្រុក
កំណត់គោលដៅគ្រូបង្រៀននៃស្រុក Lhuentse (Dzongkhag) ក្នុងប្រទេស Bhutan អ្នកស្រី Dechen Pelden គ្រូបង្រៀននៃវិទ្យាល័យ Lhuentse Higher Secondary បានធ្វើសិក្ខាសាលាមួយដែលណែនាំពីគោលគំនិតជាមូលដ្ឋាននៃការសិក្សាតាមគម្រោង (PBL)។ ដោយមានជំនួយពីការិយាល័យអប់រំស្រុក នាងអាចបញ្ចូលគ្រូទាំងអស់ដែលធ្វើការនៅសាលាដើម្បីចូលរួមក្នុងកម្មវិធីសិក្ខាសាលា។

ដើម្បីផ្តល់អត្ថប្រយោជន៍ដល់គ្រូបង្រៀនកាន់តែច្រើន នាងបានធ្វើសិក្ខាសាលាចំនួនប្រាំបន្ថែមទៀតនៅសាលារៀនទូទាំងស្រុក និងបន្តបង្កើតបណ្តាញក្នុងចំណោមគ្រូបង្រៀន ដើម្បីនិរន្តរភាពនៃគំនិតផ្តួចផ្តើម។
http://www.unescoapceiu.org/board/bbs/board.php?bo_table=m31&wr_id=631&sca=&sfl=wr_subject&stx=Bhutan&sop=and

ករណីសិក្សាទី៣៖ **ការអភិវឌ្ឍមុខវិជ្ជា** E-learning **ស្តីពី** GCED **សម្រាប់គ្រូបង្រៀនបណ្តុះបណ្តាលដំបូង** (Mr. Mamiyate Yabouri, Togo)	
កម្រិតគ្រឹះស្ថាន	
	លោក Mamiyate Yabouri ជាគ្រូបង្រៀន និងជាអ្នកស្រាវជ្រាវនៅវិទ្យាស្ថានបណ្តុះបណ្តាលគ្រូវិទ្យាស្ថានជាតិវិទ្យាសាស្ត្រអប់រំ (Institut National des Sciences de L'Education; INSE) នៅប្រទេសតូហ្គោ បានអនុវត្តសិក្ខាសាលាអ្នកពាក់ព័ន្ធ ដើម្បីបង្កើតវគ្គសិក្សាតាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិកលើ GCED។ គាត់បាននាំមិត្តរួមការងារមកពីនាយកដ្ឋានផ្សេងៗគ្នានិងពិភាក្សាអំពីលទ្ធភាពនៃផែនការរបស់គាត់ជាមួយពួកគេ ដែលជាលទ្ធផលបង្កើតផែនការការងារដើម្បីអភិវឌ្ឍវគ្គសិក្សាតាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិច។
លោកសង្ឃឹមថា កម្មវិធីសិក្សាតាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិចដែលទើបបង្កើតថ្មីនៅលើ GCED នឹងផ្តល់អត្ថប្រយោជន៍ដល់គ្រូបង្រៀនមុនបម្រើសេវា។	
http://www.unescoapceiu.org/board/bbs/board.php?bo_table=m31&wr_id=640&sca=&sfl=wr_subject%7Cwr_content&stx=TOgo&sop=and	

សកម្មភាព៖	**ការណែនាំសម្រាប់ធ្វើសកម្មភាព**

ជំហាន៖

១. បែងចែកអ្នកចូលរួមជាក្រុម ដោយផ្អែកលើកម្រិតនៃការអប់រំរបស់ពួកគេ មិនថាបឋមសិក្សា ឬមធ្យមសិក្សា ឬភារកិច្ចវិជ្ជាជីវៈផ្សេងទៀតដែលពួកគេកាន់។ សុំឱ្យពួកគេបំផុសគំនិតអំពីអ្វីដែលពួកគេគួរពិចារណាដំបូងនៅពេលអនុវត្ត GCED ។

២. បន្ទាប់ពីការបំផុសគំនិតរួចហើយ សូមអោយក្រុមនីមួយៗជ្រើសរើសចំនុចចំនួនប្រាំដើម្បីចែករំលែក សរសេរអ្វីដែលក្រុមនិមួយៗនិយាយនៅលើក្រដាសធំមួយ ឬក្តារខៀន ដើម្បីឱ្យអ្នករាល់គ្នាឃើញ។

៣. ផ្តល់ការណែនាំខាងក្រោមជាឯកសារចែកជូនអ្នកចូលរួម។ ពន្យល់ការណែនាំដូចបានសរសេរខាងក្រោម។

នាំយកកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងរួមគ្នាពីគ្រូដែលពាក់ព័ន្ធ **Bring collective efforts from peer teachers**	**ចាប់ផ្តើមពីកិច្ចការតូចៗឡើងទៅ** **Start small**	**ត្រូវបន្តធ្វើកិច្ចការឱ្យបានជាប់លាប់** **Be steady and consistent**
ត្រូវភ្ជាប់ជាមួយនឹងសហគមន៍មូលដ្ឋាន **Connect with the local community**	**ត្រូវប្រើប្រាស់ឱកាសដែលមាននៅក្នុងសាលារៀន** **Make use of existing opportunities in your school**	**ឱ្យសិស្សចូលរួមនៅក្នុងដំណើរការសិក្សា** **Let your students participate in the learning process**
ត្រូវរួមគ្នារៀនទាំងអស់គ្នា **Learn together**	**ប្រើប្រាស់វិធីសាស្ត្ររួម** **Take holistic approaches**	**ត្រូវបង្កើតនូវគោលដៅជាក់លាក់ និងអាចសម្រេចបាន** **Set up specific and attainable goals**

នាំយកកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងរួមគ្នាពីគ្រូដែលពាក់ព័ន្ធ

គ្រូបង្រៀនត្រូវការសាមគ្គីភាពជាមួយគ្រូរួមអាជីពរបស់ពួកគេដើម្បីបន្តការខិតខំប្រឹងប្រែងរបស់ពួកគេ។ យើងសូមណែនាំឲ្យគ្រូរកគ្រូរួមអាជីពគ្នាមកធ្វើការជាមួយ។ អ្នកអាចបង្កើតក្រុមគ្រូបង្រៀនផ្លូវការ/ក្រៅផ្លូវការរួមគ្នា។

ចាប់ផ្តើមតូច

យើងគួរតែទទួលស្គាល់ថាវាមិនអាចទៅរួចទេសម្រាប់គ្រូចង់គ្របដណ្តប់លើប្រធានបទទាំងអស់ទាក់ទងនឹង GCED ក្នុងពេលតែមួយ។ វាអាចមានឧបសគ្គច្រើនជាងឱកាស។ អ្នកមិនចាំបាច់ចាប់ផ្តើមធំទេ។ ផ្ទុយទៅវិញ វាត្រូវបានផ្តល់អនុសាសន៍ឱ្យចាប់ផ្តើមតូចៗនៅក្នុងថ្នាក់ ដូចជាការពង្រឹងការ

បង្រៀនមុខវិជ្ជារបស់អ្នកដោយការបង្កប់នូវតម្លៃ GCED ។ ព្យាយាមស្វែងរកឱកាសតូចៗនៅតាមផ្លូវជាជាងបង្កើតទាំងមូល។

ត្រូវបន្តធ្វើប្រកបដោយស្ថិរភាព និងភាពជាប់លាប់

GCED មិនមែននិយាយអំពីកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងរយៈពេលខ្លី និងលទ្ធផលនោះទេ។ វាមិនអាចសម្រេចបាននូវគោលដៅរបស់ខ្លួនក្នុងការលើកកម្ពស់ភាពជាពលរដ្ឋពិភពលោកក្នុងលក្ខណៈតែមួយនោះទេ ។ ផ្ទុយទៅវិញ វាលើកទឹកចិត្តដល់ការរៀនសូត្រតាមរយៈការសាកល្បង និងកំហុស ដោយហេតុនេះបង្កើនចំណេះដឹងរបស់បុគ្គល និងពង្រីកទស្សនៈ ក៏ទទួលបានបទពិសោធន៍ក្នុងការធ្វើឱ្យពិភពលោកក្លាយជាកន្លែងរស់នៅកាន់តែប្រសើរឡើង។

បន្តសហការជាមួយសហគមន៍មូលដ្ឋាន

GCED មិនកំណត់ការរៀននៅក្នុងថ្នាក់រៀនទេ។ ការភ្ជាប់ខ្លឹមសារនៃការបង្រៀនជាមួយនឹងស្ថានភាពជីវិតពិតមានសារៈសំខាន់ណាស់ក្នុងការអនុវត្ត GCED ។ ចាប់ផ្តើមជាមួយក្រុម ឬអង្គការក្នុងស្រុកដែលសកម្មភាពរបស់ពួកគេអាចជួយសិស្សរបស់អ្នកឱ្យដឹងពីរបៀបដែលការខិតខំប្រឹងប្រែងរបស់ពួកគេអាចនាំមកនូវការផ្លាស់ប្តូរ និងផលប៉ះពាល់ដល់សហគមន៍ ឬពិភពលោកទាំងមូល (ឧ. ការភ្ជាប់សកម្មភាពសាលារៀនជាមួយអង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាលក្នុងស្រុក ចូលរួមក្នុងយុទ្ធនាការដែលដោះស្រាយបញ្ហាក្នុងស្រុក ឬបង្កើតគម្រោងក្នុងថ្នាក់) ។

ប្រើប្រាស់ឱកាសដែលមានស្រាប់នៅក្នុងសាលារបស់អ្នក

បេសកកម្ម សីលធម៌ និងលក្ខណៈផ្សេងទៀតរបស់សាលាអាចបម្រើជាកន្លែងដ៏ល្អមួយដើម្បីចែកចាយ GCED ។ ពិចារណាពីលក្ខណៈជាក់លាក់របស់សាលារបស់អ្នកជាមុនសិន ហើយស្វែងយល់ពីរបៀបដែលពួកគេអាចភ្ជាប់ជាមួយ GCED (ឧ. សាលារៀនដែលស្ថិតនៅក្នុងសហគមន៍ពហុជាតិសាសន៍)។

អនុញ្ញាតឱ្យសិស្សរបស់អ្នកចូលរួមក្នុងដំណើរការសិក្សា

លើកទឹកចិត្តសិស្សរបស់អ្នកឱ្យចូលរួមយ៉ាងសកម្មក្នុងដំណើរការសិក្សាក្នុងនាមជាអ្នកបង្កើតចំណេះដឹង និងតួអង្គ មិនមែនជាអ្នកទទួលអកម្មនោះទេ។ អនុញ្ញាតឱ្យពួកគេស៊ើបអង្កេតបញ្ហាសកល/ក្នុងតំបន់ ស្វែងរកយុទ្ធសាស្ត្រដែលអាចមានដើម្បីដោះស្រាយ និងចូលរួមក្នុងការនាំយកការផ្លាស់ប្តូរ! វាមានសារៈសំខាន់ណាស់ក្នុងការចូលរួមនិស្សិតក្នុងការក្លាយជាសមាជិកសកម្មនៃសង្គម ដើម្បីដឹងពីតម្លៃនៃភាពជាពលរដ្ឋសកល។

គ្រូរៀនរួមគ្នា និងជាមួយគ្នា GCED មិនមែននិយាយអំពីការបញ្ជូនចំណេះដឹងដែលមានស្រាប់ទៅកាន់សិស្សនោះទេ។ គ្រូគួរតែបន្តរៀនអ្វីដែលថ្មីជាមួយសិស្ស បង្កើតការយល់ឃើញរបស់ពួកគេឡើងវិញ និងពង្រីកបទពិសោធន៍របស់ពួកគេជាមួយគ្នា គោលដៅ និងសេចក្តីរីករាយនៃការរៀន!
ទទួលយកវិធីសាស្ត្ររួម GCED មិនគ្រាន់តែអំពីអ្វីដែលត្រូវបង្រៀនប៉ុណ្ណោះទេ។ ការទទួលយកវិធីសាស្ត្ររួមគឺមានសារៈសំខាន់ខ្លាំងណាស់ក្នុងការធ្វើឱ្យបទពិសោធន៍សិក្សាមានលក្ខណៈផ្លាស់ប្តូរ និងផ្តល់អំណាចតាមដែលអាចធ្វើទៅបាន។ ការបង្រៀនក្នុងថ្នាក់គួរតែផ្អែកលើការសន្ទនា និងការចូលរួមតាមបែបប្រជាធិបតេយ្យ ដែលត្រូវបានផ្សារភ្ជាប់យ៉ាងជិតស្និទ្ធជាមួយនឹងការពិតក្នុងមូលដ្ឋាន សង្គម និងវប្បធម៌ផងដែរ។ សូមចងចាំថា GCED មិនត្រឹមតែនិយាយអំពីខ្លឹមសារនៃការបង្រៀនប៉ុណ្ណោះទេ!

៤. សួរថាតើអ្នកចូលរួមចង់បន្ថែមលើគោលការណ៍ណែនាំដែលបានណែនាំ និងបានបង្ហាញខាងលើដែរឬទេ។ អ្នកអាចប្រើជំនួយដែលអាចមើលឃើញបានដូចជា (ឧ. ស្លាយ PowerPoint) នៅពេលណែនាំពួកវា។

សកម្មភាព	សរសេរពីផែនការសកម្មភាពរបស់GCED

អ្វីដែលត្រូវធ្វើ៖

១. រៀបចំឯកសារចែកជូនជាមួយគំរូផែនការសកម្មភាព ដូចដែលបានផ្តល់នៅទំព័របន្ទាប់។ បោះពុម្ពនៅលើសន្លឹកក្រដាសធំៗដើម្បីឱ្យអ្នកចូលរួមមានកន្លែងគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់សរសេរក្នុងក្រឡាទទេនីមួយៗ។

២. ចាប់ផ្តើមមេរៀនដោយបង្ហាញរូបភាពខាងក្រោមដល់អ្នកចូលរួម។ ផ្តល់ឱ្យពួកគេនូវពេលវេលាគ្រប់គ្រាន់ដើម្បីរៀបចំផែនការរបស់ពួកគេដោយផ្អែកលើធាតុផ្សេងគ្នានៃផែនការសកម្មភាព។

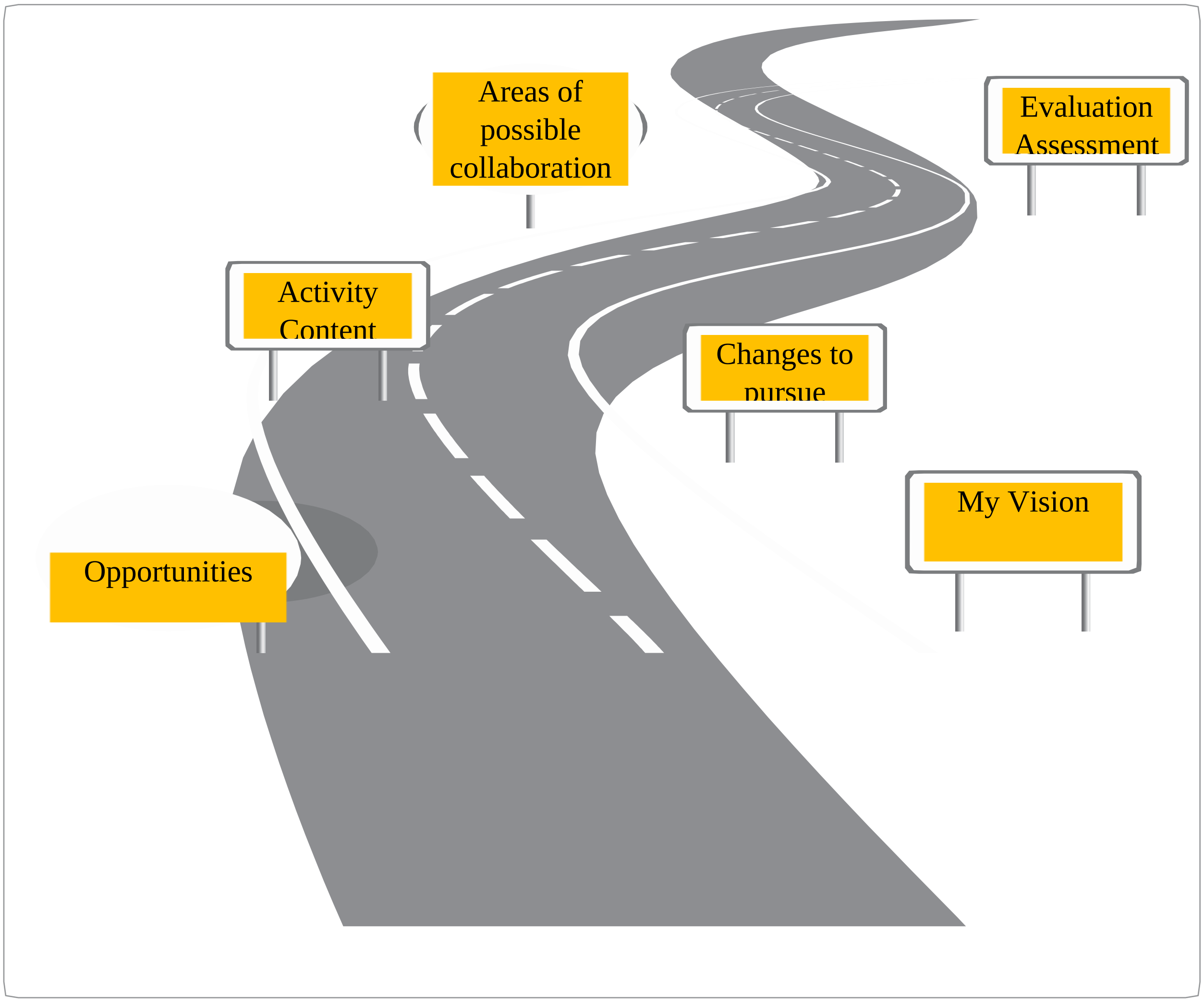

កំណត់សម្គាល់សម្រាប់គ្រូឧទ្ទេស

សូមគូសបញ្ជាក់ថា មេរៀននេះមិនមានគោលបំណងបញ្ចប់ដោយលទ្ធផលចុងក្រោយទេ ប៉ុន្តែដើម្បីចាប់ផ្តើមការបំផុសគំនិតសម្រាប់ផ្នែកដែលអាចធ្វើទៅបានដើម្បីធ្វើការនាពេលអនាគត។

វាជាការល្អក្នុងការទុកចន្លោះនៅក្នុងកាលវិភាគ សម្រាប់អ្នកចូលរួមដើម្បីចែករំលែកផែនការសកម្មភាពក្នុងចំណោមពួកគេ។ នេះអាចជួយឱ្យអ្នកចូលរួមបញ្ចេញគំនិតឱ្យកាន់តែច្បាស់ និងមានលក្ខណៈរៀបចំជាងមុន និងអនុញ្ញាតឱ្យពួកគេរៀនពីគ្រូផ្សេងៗ។

ផែនការសកម្មភាពស្តីពីការអប់រំភាពជាពលរដ្ឋសកល៖ សម្រាប់គ្រូបង្រៀន

ឈ្មោះ៖ ទស្សនៈរបស់ខ្ញុំចំពោះការផ្លាស់ប្តូរ

វិស័យសំខាន់ៗ	**ការជំរុញ**	**ឧបសគ្គ**	**ការផ្លាស់ប្តូរដែលត្រូវធ្វើ**	**សកម្មភាពសំខាន់ៗ**	**មនុស្ស**	**ការវាយតម្លៃ**
	តើស្ថានភាពបច្ចុប្បន្នមានលក្ខណៈបែបណា? តើសាលាផ្តោតលើវិស័យអ្វីខ្លះ?	តើអ្វីជាឧបសគ្គក្នុងការអនុវត្ត GCED? តើពួកគេអាចយកឈ្នះបានដោយរបៀបណា?	តើអ្វីទៅដែលអ្នកចង់កែប្រែឬកែលម្អ?	តើអ្នកចង់អនុវត្តសកម្មភាពអ្វីខ្លះដើម្បីបន្តការផ្លាស់ប្តូរទាំងនោះ?	តើអ្នកចង់ធ្វើការជាមួយអ្នកណា? តើអ្នកណាអាចជួយអ្នកឱ្យសម្រេចបាននូវគោលដៅរបស់អ្នក?	តើអ្នកអាចវាស់វែងវឌ្ឍនភាព ឬជោគជ័យរបស់អ្នកដោយរបៀបណា?
ថ្នាក់រៀន						
ការបង្រៀននៅក្នុងថ្នាក់ ឧ. ខ្លឹមសារនៃការបង្រៀន វិធីសាស្ត្រ យុទ្ធសាស្ត្រ **សកម្មភាពក្រៅកម្មវិធីសិក្សា ឧ. សកម្មភាពក្លឹប បទពិសោធន៍ផ្ទាល់ ដំណើរកំសាន្ត**						
សាលា/បរិវេណ						
សកម្មភាពជុំវិញ ឬក្នុងបរិវេណសាលា (ឧ. យុទ្ធនាការ ព្រឹត្តិការណ៍ ចលនា)						
ទំនាក់ទំនងជាមួយសហគមន៍						
មនុស្សឬអង្គការដែលត្រូវសហការ ឧ. សហគមន៍មូលដ្ឋាន អង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាល ក្រុមសង្គមស៊ីវិល អ្នកជំនាញ)						
បរិស្ថាន						

ធនធានរូបវន្តផ្សេងៗ ឧ. ប្លង់ថ្នាក់រៀន ឧបករណ៍អេឡិចត្រូនិច បណ្ណាល័យ កន្លែងហាត់ប្រាណ ឡានដឹកសិស្ស និង ធនធានមនុស្ស ឧ. បុគ្គលិកបង្រៀន បុគ្គលិករដ្ឋបាល គណៈកម្មាធិការគ្រូបង្រៀន						

កំណត់សម្គាល់សម្រាប់គ្រូឧទ្ទេស
គំរូផែនការសកម្មភាពដែលបានផ្តល់ជូនក្នុងមេរៀននេះ ត្រូវបានរៀបចំឡើងដើម្បីជួយអ្នកចូលរួមក្នុងការបំផុសគំនិតអំពីរបៀបអនុវត្ត GCED នៅក្នុងថ្នាក់រៀន ឬបរិបទក្នុងតំបន់ៗ ដោយសារ GCED គួរតែពាក់ព័ន្ធទៅនឹងកាលៈទេសៈរបស់គ្រូ និងថ្នាក់រៀន ពួកគេអាចកែប្រែផ្នែកសំខាន់ៗនៃគំរូ។

ឧទាហរណ៍៖ ផែនការសកម្មភាពស្តីពី GCED

ឈ្មោះ៖ ទស្សនៈរបស់ខ្ញុំចំពោះការផ្លាស់ប្តូរ						
វិស័យសំខាន់ៗ	ការជំរុញ	ឧបសគ្គ	ការផ្លាស់ប្តូរដែលត្រូវធ្វើ	សកម្មភាពសំខាន់ៗ	មនុស្ស	ការវាយតម្លៃ
	តើស្ថានភាពបច្ចុប្បន្នមានលក្ខណៈបែបណា? តើសាលាផ្តោតលើវិស័យអ្វីខ្លះ?	តើអ្វីជាឧបសគ្គក្នុងការអនុវត្ត GCED? តើពួកគេអាចយកឈ្នះបានដោយរបៀបណា?	តើអ្វីទៅដែលអ្នកចង់កែប្រែ ឬកែលម្អ?	តើអ្នកចង់អនុវត្តសកម្មភាពអ្វីខ្លះ ដើម្បីបន្តការផ្លាស់ប្តូរទាំងនោះ?	តើអ្នកចង់ធ្វើការជាមួយអ្នកណា? តើអ្នកណាអាចជួយអ្នកឱ្យសម្រេចបាននូវគោលដៅរបស់អ្នក?	តើអ្នកអាចវាស់វែងវឌ្ឍនភាព ឬជោគជ័យរបស់អ្នកដោយរបៀបណា?
ថ្នាក់រៀន						

ការបង្រៀននៅក្នុងថ្នាក់ ឧ. ខ្លឹមសារនៃការបង្រៀន វិធីសាស្ត្រ យុទ្ធសាស្ត្រ **សកម្មភាពក្រៅកម្មវិធីសិក្សា ឧ. សកម្មភាពក្លឹប បទពិសោធន៍ផ្ទាល់ ដំណើរកំសាន្ត**	ការរៀបចំសកម្មភាពក្លឹប	សិស្សមិនធ្លាប់បានរៀនពីវិធីសិក្សាផ្អែកលើការផ្លាស់ប្តូរពីមុនមកទេ	ផ្តល់ឱ្យសិស្សទទួលយកបទពិសោធន៍លើសកម្មភាពសិក្សាផ្អែកលើគម្រោង	អនុវត្តសកម្មភាព PBL ផ្អែកលើប្រធានបទ GCED ដូចជាសិទ្ធិមនុស្សនៃជនអន្តោប្រវេសន៍	គ្រូដែលធ្លាប់ធ្វើការលើសកម្មភាពស្រដៀងគ្នានេះរួចហើយ ស្ថានប័នដៃគូដែលធ្វើការក្នុងវិស័យសិទ្ធិមនុស្សនិងអន្តោប្រវេសន៍	ឱ្យសិស្សដាក់របាយការណ៍អំពីសកម្មភាពនិងគម្រោងរបស់ពួកគេ ផ្សព្វផ្សាយសកម្មភាពនិងគម្រោងដល់សិស្សនិងមាតាបិតាដទៃទៀត
សាលា/បរិវេណ						
សកម្មភាពជុំវិញឬក្នុងបរិវេណសាលា (ឧ. យុទ្ធនាការ ព្រឹត្តិការណ៍ចលនា)	សាលានៅក្នុងសហគមន៍ពហុជាតិសាសន៍និងពហុវប្បធម៌	គ្រូភាគច្រើនមិនស្គាល់ GCED ទេ	រួមបញ្ចូល GCED ទៅក្នុងបរិយាកាសពហុវប្បធម៌របស់សាលា (ឧ. សិទ្ធិមនុស្ស យុត្តិធម៌)	ធ្វើយុទ្ធនាការអានសៀវភៅអំពីវប្បធម៌ប្រទេសនៃជនអន្តោប្រវេសន៍ (ឧ. វប្បធម៌ ប្រវត្តិសាស្ត្រ អក្សរសិល្ប៍)	គ្រូទទួលបន្ទុក	ឱ្យសិស្សដាក់របាយការណ៍សៀវភៅ
ទំនាក់ទំនងជាមួយសហគមន៍						
មនុស្សឬអង្គការដែលត្រូវសហការ ឧ. សហគមន៍មូលដ្ឋាន អង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាល ក្រុមសង្គមស៊ីវិល អ្នកជំនាញ)	សហការជាមួយអង្គការសិទ្ធិមនុស្សដែលមានទីតាំងនៅជិតសាលា	**N/A**	ផ្តល់ឱ្យសិស្សនូវឱកាសដើម្បីពង្រឹងការយល់ដឹងអំពីសិទ្ធិមនុស្ស	អនុវត្តការងារសហការជាមួយអង្គការសិទ្ធិមនុស្ស (ឧ. ទស្សនកិច្ចសិក្សា)	ផ្សារភ្ជាប់ទៅនឹងសកម្មភាពក្លឹបរបស់សាលា	ផ្សារភ្ជាប់ទៅនឹងសកម្មភាពក្លឹបរបស់សាលា
បរិស្ថាន						
ធនធានរុបវន្តផ្សេងៗ ឧ. ប្លង់ថ្នាក់		**N/A**	ណែនាំនិងផ្តល់គំនិត GCED	អាន និងណែនាំពួកគេនូវសៀវភៅ	សមាជិកនៃក្លឹបអាន	ប្រមូលគំនិតនិងយោបល់ពី

រៀន ឧបករណ៍អេឡិចត្រូនិច បណ្ណាល័យ កន្លែងហាត់ប្រាណទ្បានដឹកសិស្ស និង ធនធានមនុស្ស ឧ. បុគ្គលិកបង្រៀន បុគ្គលិករដ្ឋបាល គណៈកម្មាធិការគ្រូបង្រៀន	ចូលរួមក្នុងក្លឹបអានសម្រាប់គ្រូ		ដល់សមាជិកនៃក្លឹបអាន	ទាក់ទងនឹងប្រធានបទ" សង្គមពហុវប្បធម៌"		សមាជិកនៃក្លឹបអាន

រយៈពេល	៣០នាទី
វត្ថុបំណង	- ដើម្បីចែករំលែកនូវគោលដៅ និងចក្ខុវិស័យថ្មីរបស់អ្នកចូលរួមដែលត្រូវបានបង្កើតឡើងពេញមួយសិក្ខាសាលា - ដើម្បីស្វែងរកមធ្យោបាយសហការរវាងអ្នកចូលរួមសិក្ខាសាលា

សកម្មភាព	**ការឆ្លុះបញ្ចាំងមេរៀន និងការសង្ខេបឡើងវិញ**

ជំហាន៖

១. ឱ្យអ្នកចូលរួមអង្គុយជារង្វង់មួយដើម្បីឱ្យអ្នកចូលរួមទាំងអស់អាចឃើញមុខគ្នាទៅវិញទៅមក។

២. សុំឱ្យសិក្ខាកាមចែករំលែកនូវអ្វីដែលពួកគេមានអារម្មណ៍ និងបានរៀនពេញសិក្ខាសាលាទាំងមូល។ ពួកគេមានសេរីភាពក្នុងការចែករំលែកគោលដៅ និងចក្ខុវិស័យដែលបានកំណត់ថ្មីរបស់ពួកគេជាមួយអ្នកចូលរួមផ្សេងទៀតរបស់ពួកគេ។

៣. អ្នកសម្របសម្រួលគួរតែសង្កត់ធ្ងន់ថា គោលដៅ និងចក្ខុវិស័យរបស់ពួកគេ មិនចាំបាច់ជាអ្វីដែលធំ ឬមហិច្ឆតានោះទេ។ ផ្ទុយទៅវិញ ពួកគេគួរតែព្យាយាមកំណត់យ៉ាងហោចណាស់គោលដៅដែលអាចធ្វើទៅបាន និងជាក់ស្តែងមួយ ដើម្បីផ្លាស់ប្តូរសហគមន៍ ឬសង្គមក្នុងតំបន់របស់ពួកគេឱ្យកាន់តែប្រសើរឡើង។ រំលឹកអ្នកចូលរួមថា GCED មានគោលបំណងណែនាំការផ្លាស់ប្តូរនៅក្នុងបុគ្គល សង្គម និងប្រទេសតាមរយៈការអប់រំផ្លាស់ប្តូរ។ ដូច្នេះ គោលដៅចម្បងគួរតែនិយាយអំពីការផ្លាស់ប្តូរអាកប្បកិរិយា អាកប្បកិរិយា និងចំណេះដឹងរបស់អ្នកសិក្សា។

៤. លើកទឹកចិត្តអ្នកចូលរួមឱ្យចែករំលែកយ៉ាងហោចណាស់វិធីមួយដើម្បីសហការជាមួយអ្នកចូលរួមរបស់ពួកគេនាពេលអនាគត។ ឧទាហរណ៍មួយចំនួននៃការសហការអាចរួមបញ្ចូលការបង្កើតសហគមន៍អនឡាញ ដែលពួកគេអាចចែករំលែកគំនិតដូចជា របៀបធ្វើសកម្មភាពក្នុងថ្នាក់រៀន របៀបសិក្ខាសាលាមានប្រយោជន៍សម្រាប់ពួកគេ របៀបរៀបចំគណៈកម្មាធិការគ្រូបង្រៀន និងរបៀបរៀបចំផែនការសិក្ខាសាលារួមគ្នា។

៥. បញ្ចប់វគ្គបញ្ចប់ដោយថ្លែងអំណរគុណដល់អ្នកចូលរួមជាមួយនឹងពាក្យលើកទឹកចិត្តចុងក្រោយ។

<table>
<tr><td colspan="2">មុននឹងស្នើឱ្យអ្នកចូលរួមចែករំលែកគំនិត និងយោបល់របស់ពួកគេ ទុកពេលឱ្យពួកគេសរសេរនូវអ្វីដែលពួកគេចង់និយាយ។ នេះនឹងជួយអ្នកចូលរួមឆ្លុះបញ្ចាំងពីមេរៀនដែលពួកគេបានរៀន និងរៀបចំគំនិតរបស់ពួកគេ។</td></tr>
<tr><td> </td><td>ការប្រើបាល់អំបោះក្នុងអំឡុងពេលវគ្គឆ្លុះបញ្ចាំងគឺជាវិធីដ៏ល្អមួយផ្សេងទៀតដើម្បីជួយសម្រួលដល់វគ្គបញ្ចប់។ នៅពេលណាដែលមនុស្សម្នាក់និយាយចប់ គាត់កាន់ផ្នែកមួយនៃអំបោះ ខណៈពេលដែលបោះបាល់អំបោះទៅអ្នកបន្ទាប់ដែលគាត់ចង់និយាយ រហូតដល់មនុស្សគ្រប់គ្នាមានឱកាសចែករំលែកគំនិតរបស់ពួកគេ។</td></tr>
<tr><td colspan="2">អ្នកចូលរួមគួរតែអាចដឹង និងយល់ថាបណ្ដាញនៃខ្សែអំបោះតំណាងឱ្យរបៀបដែលពួកគេត្រូវបានភ្ជាប់ និងពឹងផ្អែកលើគ្នាទៅវិញទៅមក ដែលជាគោលគំនិតសំខាន់នៃ GCED ក្នុងអំឡុងពេលនៃវគ្គឆ្លុះបញ្ចាំង សូមព្យាយាមផ្ដល់ពេលវេលាគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់អ្នកចូលរួមក្នុងការចែករំលែកចំណាប់អារម្មណ៍របស់ពួកគេចំពោះសិក្ខាសាលាខ្លួនឯង។ ការផ្លាស់ប្ដូរចំណាប់អារម្មណ៍ អារម្មណ៍ និងអារម្មណ៍អាចជាបទពិសោធន៍ផ្លាស់ប្ដូរសម្រាប់អ្នកចូលរួមមួយចំនួន ដែលអាចបង្កើតបរិយាកាសគួរឱ្យចងចាំសម្រាប់មនុស្សគ្រប់គ្នាក្នុងការរៀបចំគោលដៅ និងតម្លៃរបស់ GCED យ៉ាងជ្រាលជ្រៅ។</td></tr>
</table>

ភាពជាពលរដ្ឋសកល៖ ការណែនាំសម្រាប់គ្រូឧទ្ទេស

ឧបសម្ព័ន្ធ

ការអប់រំសម្រាប់ទាំងអស់គ្នា (EFA)៖ របៀបវារៈអប់រំសកលដំបូង (លើកទី១)

ការអប់រំសម្រាប់ទាំងអស់គ្នា(EFA)គឺជាចលនាសកលមួយក្នុងគោលបំណងផ្តល់នូវការអប់រំជាមូលដ្ឋានប្រកបដោយគុណភាពសម្រាប់ទាំងអស់គ្នា ទាំងកុមារ យុវជន និងមនុស្សពេញវ័យ។ ការអប់រំសម្រាប់ទាំងអស់គ្នា បានបញ្ជាក់ថា ការអប់រំគឺជាមូលដ្ឋាននៃសិទ្ធិមនុស្ស។

មុនពេល EFA មាន "កុមារជាង 100 លាននាក់ រួមទាំងក្មេងស្រីយ៉ាងហោចណាស់ 60 លាននាក់ ដែលមិនមានសិទ្ធិទទួលបានការអប់រំបឋម និងច្រើនជាង 960 លាននាក់នៃមនុស្សពេញវ័យគឺមិនចេះអក្សរ។ របៀបវារៈជាសកល ដើម្បីប្រមូលផ្តុំបណ្តាប្រទេសនានាឱ្យប្តេជ្ញាក្នុងការផ្តល់នូវតម្រូវការសិក្សារបស់សិស្សទាំងអស់គ្នា។

ការប្តេជ្ញាចិត្តទូទាំងពិភពលោកចំពោះ EFA ជារបៀបវារៈនៃការអប់រំសកលត្រូវបានបង្កើតឡើងតាមរយៈកិច្ចប្រជុំអប់រំពិភពលោកចំនួនពីរ៖

- ✓ **ឆ្នាំ**1990 **សន្និសីទពិភពលោកស្តីពីការអប់រំសម្រាប់ទាំងអស់គ្នានៅទីក្រុង Jomtien ប្រទេសថៃ**
  នៅឆ្នាំ1990 ការអប់រំសម្រាប់ទាំងអស់គ្នា (EFA) ត្រូវបានបើកឱ្យដំណើរការជាផ្លូវការនៅទីក្រុង Jomtien ប្រទេសថៃ។ សហគមន៍អន្តរជាតិបានកំណត់គោលដៅ EFA ចំនួនប្រាំមួយដើម្បីសម្រេចបាននៅឆ្នាំ2000។ គោលដៅ EFA រួមមានការធ្វើឱ្យការអប់រំបឋមអាចចូលដំណើរការបាន និងកាត់បន្ថយអក្ខរកម្ម។
- ✓ 2000 **វេទិកាអប់រំពិភពលោកនៅទីក្រុងដាកា ប្រទេសសេណេហ្គាល់**
  នៅឆ្នាំ 2000 វេទិកាអប់រំពិភពលោកត្រូវបានប្រារព្ធឡើងនៅទីក្រុងដាកា ប្រទេសសេណេហ្គាល់ ដើម្បីវាយតម្លៃស្ថានភាពនៃ EFA ដប់ឆ្នាំបន្ទាប់ពីការបើកដំណើរការនៅទីក្រុង Jomtien។ ជាមួយនឹងគោលដៅ EFA នៅតែមិនទាន់សម្រេចបានដោយប្រទេសជាច្រើន សហគមន៍អន្តរជាតិបានអះអាងឡើងវិញនូវចក្ខុវិស័យរបស់ EFA នៅ Jomtien និងបានកែសម្រួលគោលដៅ EFA ចំនួនប្រាំមួយដែលត្រូវសម្រេចបាននៅឆ្នាំ2015។ គោលដៅថ្មីបានគូសបញ្ជាក់មិនត្រឹមតែការទទួលបានការអប់រំប៉ុណ្ណោះទេ ថែមទាំងគុណភាពនៃការអប់រំផងដែរ។

គោលដៅប្រាំមួយសម្រាប់ការអប់រំសម្រាប់ទាំងអស់គ្នា (EFA)

1. ពង្រីកការថែទាំ និងការអប់រំកុមារតូច
2. ធានាបាននូវការអប់រំបឋមសិក្សាដោយឥតគិតថ្លៃ និងជាកាតព្វកិច្ចសម្រាប់ទាំងអស់គ្នា
3. ធានាការរៀនសូត្រ និងបំណិនជីវិតសម្រាប់យុវជន និងមនុស្សពេញវ័យ
4. សម្រេចបានការធ្វើឱ្យប្រសើរឡើង 50% នៅក្នុងកម្រិតនៃការចេះអក្សរសម្រាប់មនុស្សពេញវ័យ
5. លុបបំបាត់វិសមភាពយេនឌ័រក្នុងការអប់រំបឋមសិក្សា និងមធ្យមសិក្សានៅឆ្នាំ 2005 និងសម្រេចបានសមភាពយេនឌ័រក្នុងការអប់រំនៅឆ្នាំ 2015
6. លើកកំពស់គុណភាពអប់រំទាំងអស់។

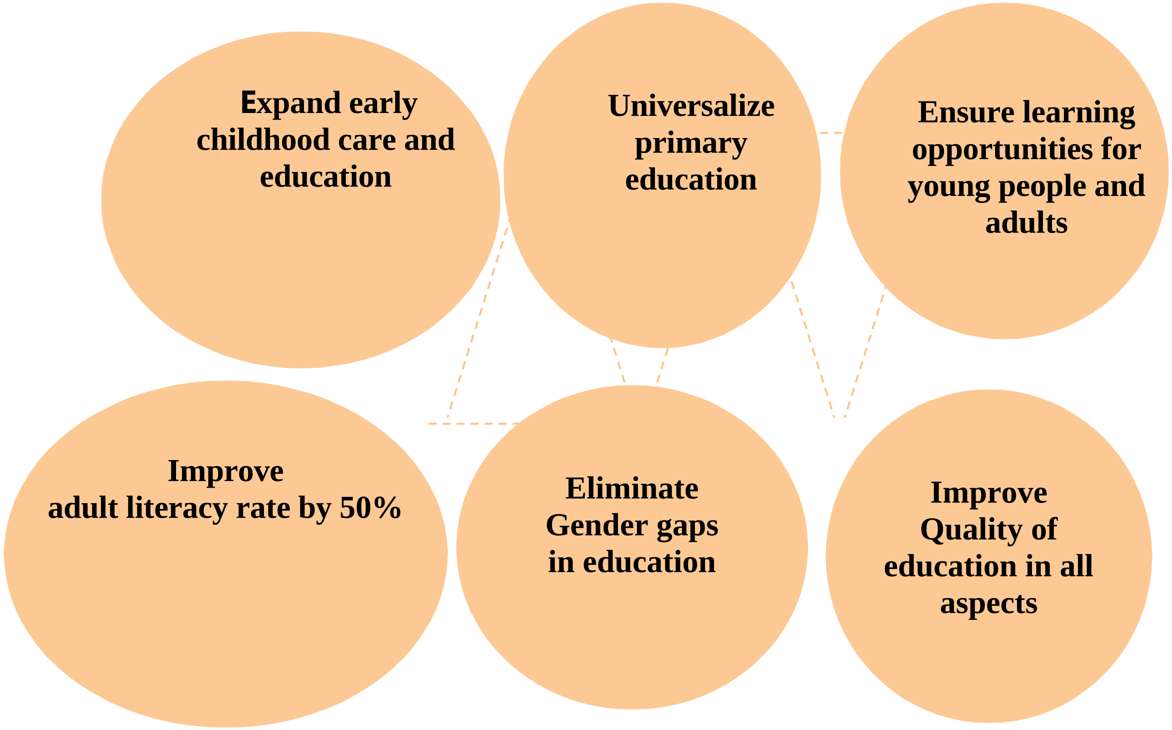

UNESCO ទទួលខុសត្រូវជាចម្បងចំពោះការអនុវត្ត និងការវាយតម្លៃ EFA និងការបោះពុម្ពរបាយការណ៍ត្រួតពិនិត្យសកល EFA។

គោលដៅអភិវឌ្ឍសហស្សវត្សរ៍ (MDGs)៖ របៀបវារៈអភិវឌ្ឍសកលដំបូង

ប៉ុន្មានខែបន្ទាប់ពីវេទិកាអប់រំពិភពលោកនៅទីក្រុងដាកា កិច្ចប្រជុំពិភពលោកមួយផ្សេងទៀតត្រូវបានធ្វើឡើងនៅក្នុង2000។ មេដឹកនាំមកពី 189 ប្រទេស បានប្រមូលផ្តុំគ្នាសម្រាប់កិច្ចប្រជុំកំពូលសហស្សវត្សរ៍ ដើម្បីចាប់ផ្តើមរបៀបវារៈនៃការអភិវឌ្ឍន៍សកលជាលើកដំបូងសម្រាប់រយៈពេល 15 ឆ្នាំខាងមុខ។

អ្នកដឹកនាំបានចាប់ផ្តើមកំណត់ពេលវេលា និងគោលដៅដែលអាចវាស់វែងបាន ហៅថា "គោលដៅអភិវឌ្ឍន៍សហស្សវត្សរ៍ (MDGs)" ។ គោលដៅទាំងប្រាំបីនេះរួមមានការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រពាក់កណ្តាល ការលុបបំបាត់មេរោគអេដស៍/ជំងឺអេដស៍ ក្នុងចំណោមគោលដៅផ្សេងទៀត។ ចំពោះការអប់រំ MDG បានសង្កត់ធ្ងន់លើការអប់រំបឋមសម្រាប់ទាំងអស់គ្នា (MDG 2)។ គោលដៅ EFA ពីមុនបានរួមចំណែកក្នុងការបំពេញ MDGs - ជាពិសេស MDG 2 លើការអប់រំបឋមសិក្សាសកល និង MDG ៣ ស្តីពីសមភាពយេនឌ័រក្នុងវិស័យអប់រំ។ ទាំងគោលដៅ EFA និង MDGs នឹងត្រូវសម្រេចនៅឆ្នាំ 2015។

តាមដានមើល៖ របាយការណ៍ត្រួតពិនិត្យសកលរបស់យូណេស្កូឆ្នាំ ២០១៥

(http://www.youtube.com/watch?v=Bcof_gGFyuw)

គំនិតផ្តួចផ្តើមដំបូងស្តីពីការអប់រំសកល (GCED)៖ **ភាពជាពលរដ្ឋសកលគឺជាអាទិភាព**

នៅពេលដែលកាលកំណត់ឆ្នាំ2015 ខិតជិតមក អតីតអគ្គលេខាធិការអង្គការសហប្រជាជាតិ បាន គីមូន បានចាប់ផ្តើមគំនិតផ្តួចផ្តើមសកលថ្មីមួយដែលមានឈ្មោះថា "Global Education First Initiative (GEFI)" ដែលមានគោលបំណងបង្កើនការគាំទ្រជាសកលដើម្បីបំពេញនូវគោលដៅ "ការអប់រំសម្រាប់ទាំងអស់គ្នា (EFA)" និង " គោលដៅអភិវឌ្ឍន៍សហស្សវត្សរ៍ (MDGs) ។ វិស័យអាទិភាពទាំងបីរបស់ GEFI គឺ៖ (1) ការដាក់កុមារគ្រប់រូបនៅក្នុងសាលារៀន (2) ការកែលម្អគុណភាពនៃការរៀនសូត្រ និង (៣) ការលើកកម្ពស់ភាពជាពលរដ្ឋសកល។

GEFI គឺជារបៀបវារៈពិភពលោកដំបូងគេ ដែលកំណត់ភាពជាពលរដ្ឋសកលជាអាទិភាព។ ជាការឆ្លើយតប, ការគាំទ្រសម្រាប់ GCED ទទួលបានសន្ទុះនៅពេលដែលអង្គការយូណេស្កូ និងអង្គការនានាបានរៀបចំកិច្ចប្រជុំ សន្និសីទ និងវេទិកានានាស្តីពីGCED។ ព្រឹត្តិការណ៍ទាំងនេះមានឥទ្ធិពលលើការពិភាក្សាអំពីរបៀបវារៈនៃការអប់រំ និងការអភិវឌ្ឍន៍ក្រោយឆ្នាំ 2015។

ការអប់រំឆ្នាំ 2030 **ជារបៀបវារៈនៃការអប់រំក្រោយឆ្នាំ** 2015

ទោះបីជាមានការខិតខំប្រឹងប្រែងរួមគ្នាយ៉ាងខ្លាំង ដើម្បីសម្រេចបាននូវគោលដៅអប់រំសកលដែលបានសន្យានៅឆ្នាំ 2015ក៏ដោយ ក៏នៅតែមានតម្រូវការសម្រាប់សហគមន៍អប់រំពិភពលោកដើម្បីបន្តការប្តេជ្ញាចិត្តចំពោះ "ការអប់រំសម្រាប់ទាំងអស់គ្នា" ។ ក្នុងឆ្នាំ 2015 សហគមន៍អន្តរជាតិបានរៀបចំដំណើរការពិគ្រោះយោបល់ជាបន្តបន្ទាប់ ដើម្បីបង្កើតរបៀបវារៈនៃការអប់រំជាសកលថ្មី។ ដោយឆ្លុះបញ្ចាំងពីមេរៀនដែលបានរៀនពីរបៀបវារៈមុនរបស់ EFA ប្រទេសនានាបានពិភាក្សាអំពីការអប់រំប្រភេទណាដែលអាចឆ្លើយតបនឹងបញ្ហាប្រឈមនៃសតវត្សទី 21។

ក្នុងអំឡុងពេលនៃការកំណត់របៀបវារៈក្រោយឆ្នាំ 2015 មានការចាប់អារម្មណ៍កាន់តែខ្លាំងឡើងក្នុងការរួមបញ្ចូលGCED ជាផ្នែកនៃរបៀបវារៈ ចាប់តាំងពីមានតម្រូវការសម្រាប់ទម្រង់នៃការអប់រំដែលអាចជួយដោះស្រាយបញ្ហាប្រឈមជាសកល និងបណ្តុះពលរដ្ឋពិភពលោកដែលមានការទទួលខុសត្រូវ។ ជាលទ្ធផល កិច្ចប្រជុំអប់រំផ្សេងៗទាក់ទងនឹងការក្រោយការរៀបចំរបៀបវារៈអភិវឌ្ឍន៍ឆ្នាំ 2015 បានផ្តល់ការគាំទ្ររបស់ពួកគេសម្រាប់ GCED ផងដែរ។

ដំណើរការកំណត់របៀបវារៈនៃការអប់រំក្រោយឆ្នាំ2015 បានបញ្ចប់នៅវេទិកាអប់រំពិភពលោកដែលធ្វើឡើងនៅទីក្រុង Incheon សាធារណរដ្ឋកូរ៉េ ក្នុងខែឧសភា ឆ្នាំ 2015 ។ របៀបវារៈនៃការអប់រំពិភពលោកថ្មីមានចំណងជើងថា "ការអប់រំ2030៖ ឆ្ពោះទៅរកការអប់រំប្រកបដោយគុណភាព សមធម៌ និងការរៀនសូត្រពេញមួយជីវិតសម្រាប់ទាំងអស់គ្នា" ឬសេចក្តីថ្លែងការណ៍ Incheon។ ការអប់រំឆ្នាំ 2030 បានពង្រីកលើគោលដៅនៃរបៀបវារៈមុនរបស់ EFA និង MDG 2 ក្នុងការធានាឱ្យមានលទ្ធភាពទទួលបានការអប់រំបឋម។ របៀបវារៈថ្មីបានលើកឡើងពីតម្រូវការសម្រាប់ការអប់រំប្រកបដោយគុណភាពដែលអាចបំពេញតម្រូវការនៃសតវត្សទី 21 ។ ដូច្នេះ GCED ត្រូវបានទទួលស្គាល់ជាផ្លូវការថាជាផ្នែកសំខាន់មួយនៃការអប់រំប្រកបដោយគុណភាព ដោយសារវាលើកទឹកចិត្តដល់ការអភិវឌ្ឍជំនាញ គុណតម្លៃ និងអាកប្បកិរិយាដែលអាចឱ្យពលរដ្ឋឆ្លើយតបទៅនឹងបញ្ហាប្រឈមក្នុងតំបន់ និងសកលលោក។

របៀបវារៈឆ្នាំ 2030 **ជារបៀបវារៈនៃការអភិវឌ្ឍន៍ក្រោយឆ្នាំ** 2015

មិនយូរប៉ុន្មានបន្ទាប់ពីវេទិកាអប់រំពិភពលោកឆ្នាំ2015 របៀបវារៈនៃការអភិវឌ្ឍន៍ក្រោយឆ្នាំ2015 ត្រូវបានចាប់ផ្តើមនៅក្នុងកិច្ចប្រជុំកំពូលនៃការអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយចីរភាពរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិក្នុងខែកញ្ញា ឆ្នាំ2015 នៅទីក្រុងញូវយ៉ក សហរដ្ឋអាមេរិក។ របៀបវារៈនៃការអភិវឌ្ឍន៍ថ្មីមានចំណងជើងថា "ការផ្លាស់ប្តូរពិភពលោករបស់យើង៖ របៀបវារៈឆ្នាំ2030 សម្រាប់ការអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយនិរន្តរភាព" ឬរបៀបវារៈឆ្នាំ2030។ ពិពណ៌នាដោយសង្ខេបថាជា "ផែនការសកម្មភាពសម្រាប់មនុស្ស ភពផែនដី និងភាពរុងរឿង" របៀបវារៈឆ្នាំ2030 សន្យាថា "គ្មាននរណាម្នាក់នឹងនៅពីក្រោយឡើយ" ។ វាមិនត្រឹមតែបង្ហាញពីការប្តេជ្ញាចិត្តជាសកលជាថ្មីក្នុងការបញ្ចប់ភាពក្រីក្រគ្រប់ទម្រង់ទាំងអស់ (ដូចដែលរបៀបវារៈនៃការអភិវឌ្ឍន៍ពីមុនបានសង្កត់ធ្ងន់ជាមួយ MDGs) ប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែវាក៏សង្កត់ធ្ងន់ទៅលើតួនាទីរួមរបស់យើងក្នុងការការពារភពផែនដី និងការទទួលបានការអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយចីរភាពផងដែរ។

របៀបវារៈឆ្នាំ2030 បានកំណត់គោលដៅសកលចំនួន17 ដែលត្រូវបានគេស្គាល់ថាជា "គោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយចីរភាព (SDGs)"។ ខណៈពេលដែល MDGs ពីមុនត្រូវបានបង្កើតឡើងតាមរយៈវិធីសាស្រ្តពីលើចុះក្រោម (អ្នកចូលរួមកិច្ចប្រជុំកំពូលតែប៉ុណ្ណោះ) SDGs ត្រូវបានបង្កើតឡើងតាមរយៈការពិគ្រោះយោបល់ទូលំទូលាយ និងរួមបញ្ចូល ដែលអនុញ្ញាតឱ្យវិស័យផ្សេងៗនៃសង្គមអនុញ្ញាតឱ្យសំឡេងរបស់ពួកគេត្រូវបានឮ - ពីរដ្ឋាភិបាល វិស័យឯកជន និងសូម្បីតែប្រជាពលរដ្ឋនិយាយពី'ពិភព

លោកដែលពួកគេចង់បាន។' វិសាលភាពនៃការពិគ្រោះយោបល់នេះ គឺជាលើកដំបូងនៅក្នុងប្រវត្តិសាស្ត្រនៃការកំណត់គោលដៅ ដោយទទួលបានការសរសើរពីប្រទេស និងអង្គការជាច្រើន។

របៀបវារៈនៃការអប់រំជាសកល និងការផ្លាស់ប្តូរនៅក្នុងសុន្ទរកថាអប់រំ

តើមានអ្វីផ្លាស់ប្តូរចាប់តាំងពីរបៀបវារៈនៃការអប់រំជាសកលលើកដំបូង ការអប់រំសម្រាប់ទាំងអស់គ្នា (EFA) (1990-2015) រហូតដល់របៀបវារៈក្រោយឆ្នាំ 2015 ការអប់រំឆ្នាំ 2030 – SDG4 (2015-2030)?

យើងអាចសង្កេតឃើញថារបៀបវារៈនៃការអប់រំពិភពលោកត្រូវបានពង្រីក។ ខណៈពេលដែល EFA ផ្តោតតែលើសិទ្ធិទទួលបាន និងសមធម៌ក្នុងការអប់រំជាមូលដ្ឋាន ការអប់រំឆ្នាំ2030–SDG4 ពង្រីកវិសាលភាពនៃEFA ដោយរួមបញ្ចូលទម្រង់អប់រំដែលពាក់ព័ន្ធ និងផ្លាស់ប្តូរដូចជា GCED ជាដើម។ ខណៈពេលដែលរបៀបវារៈចាស់មានបំណងអនុវត្តចំពោះប្រទេសទាំងអស់ របៀបវារៈថ្មីផ្តោតលើប្រទេសដែលមានចំណូលទាប។

ការផ្លាស់ប្តូររបៀបវារៈនៃការអប់រំសកល

របៀបវារៈនៃការអប់រំសកល			
	MDG2	**EFA**	**SDG4**
ទំហំ	ការអប់រំនៅបឋមសិក្សា (កុមារ)	ការអប់រំមូលដ្ឋាន (កុមារ យុវជន និងមនុស្សពេញវ័យ)	ការអប់រំមូលដ្ឋាន ការអប់រំក្រោយកម្រិតមូលដ្ឋាន និងការបណ្តុះបណ្តាល និងឱកាសនៃការសិក្សាពេញមួយជីវិត
ទីតាំងភូមិសាស្ត្រដែលគ្របដណ្តប់	ប្រទេសរងផលប៉ះពាល់ដោយសង្គ្រាម និងមានប្រាក់ចំណូលទាម	នៅក្នុងការអនុវត្តគេផ្តោតលើប្រទេសដែលមានប្រាក់ចំណូលទាប	របៀបវារៈសកលសម្រាប់គ្រប់ប្រទេសដោយមិនគិតពីកម្រិតនៃប្រាក់ចំណូល និងឋានៈនៃការអភិវឌ្ឍ
ផ្តោតលើគោលនយោបាយ	លទ្ធភាពទទួលបាន និងការបញ្ចប់បឋមសិក្សាសម្រាប់ទាំងអស់គ្នា	លទ្ធភាពទទួលបានការអប់រំប្រកបដោយគុណភាពនៅ	លទ្ធភាពទទួលបានការអប់រំប្រកបដោយគុណភាពនៅកម្រិតមូលដ្ឋានសម្រាប់ទាំងអស់គ្នា។លទ្ធភាពទទួល

		កម្រិតមូលដ្ឋាន សម្រាប់ទាំងអស់គ្នា	បានសមធម៌ក្នុងការអប់រំ និងការបណ្តុះបណ្តាលក្រោយកម្រិតមូលដ្ឋាន។ ភាពពាក់ព័ន្ធនៃការសិក្សាសម្រាប់ទាំងការងារ និងភាពជាពលរដ្ឋសកល។

ចំណុចកណ្ដាលនៃ SDG4៖ តំណភ្ជាប់ទៅ SDGs ផ្សេងទៀត។

របៀបវារៈឆ្នាំ2030 ទទួលស្គាល់ថា ការអប់រំគឺជា "កត្តាជំរុញចម្បងនៃការអភិវឌ្ឍន៍ និងក្នុងការសម្រេចបាននូវSDGs ផ្សេងទៀត"។ ក្រៅពីការក្លាយជាគោលដៅឯករាជ្យ (SDG4) តួនាទីសំខាន់នៃការអប់រំត្រូវបានលើកឡើងជាពិសេសដើម្បីជួយសម្រេចបាននូវគោលដៅ SDG ប្រាំផ្សេងទៀតដូចបានបង្ហាញក្នុងដ្យាក្រាមខាងលើ។ គោលដៅ SDG ទាំងប្រាំនេះគឺ (1) សុខភាព និងសុខុមាលភាពជាគោលដៅ 3.7, (2) សមភាពយេនឌ័រជាគោលដៅ 5.6, (3) ការងារសមរម្យ និងកំណើនសេដ្ឋកិច្ចតាមគោលដៅ 8.6, (4) ទំនួលខុសត្រូវការប្រើប្រាស់ និងផលិតកម្មតាមគោលដៅ 12.8 និង (5) ការកាត់បន្ថយការប្រែប្រួលអាកាសធាតុតាមគោលដៅ 13.3។

លក្ខណៈពិសេស និងគោលដៅសំខាន់ៗរបស់ SDG

SDG4 (ការអប់រំប្រកបដោយគុណភាព) មានមុខងារសំខាន់ៗចំនួនបួន៖

- **ទីមួយ** វាធានានូវឱកាសសិក្សាពេញមួយជីវិតសម្រាប់ទាំងអស់គ្នា។ នេះមានបំណងបង្កើតឱកាសស្មើគ្នាសម្រាប់ទាំងអស់គ្នាក្នុងការទទួលបានឱកាសសិក្សាក្នុងអំឡុងពេលណាមួយនៃជីវិតរបស់មនុស្ស។
- **ទីពីរ** វាគឺជាការផ្តោតជាថ្មីលើសមធម៌ ការដាក់បញ្ចូល និងសមភាពយេនឌ័រ។ នេះទទួលស្គាល់ថា ដោយមិនគិតពីស្ថានភាព ថាតើមនុស្សម្នាក់ជាផ្នែកមួយនៃប្រជាជនដែលងាយរងគ្រោះ ដូចជាជនពិការ ឬជនជាតិដើមភាគតិចក៏ដោយ ការសិក្សាត្រូវតែអាចចូលដំណើរការបាន និងសមធម៌។
- **ទីបី** វាគឺជាការផ្តោតជាថ្មីលើការរៀនសូត្រប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព។
- **ទីបួន** វាគឺជាការផ្តោតអារម្មណ៍ថ្មីលើភាពពាក់ព័ន្ធនៃការរៀនសូត្រ។

លក្ខណៈពិសេសទីបួននេះគឺជាទិដ្ឋភាពប្រលោមលោកនៃSDG4។ ជាលើកដំបូងក្នុងគោលដៅអប់រំសកលណាមួយ មានការសង្កត់ធ្ងន់លើ 'ជំនាញវិជ្ជាជីវៈ និងបច្ចេកទេស' (គោលដៅ 4.4) និង 'ភាពជាពលរដ្ឋសកល' (គោលដៅ 4.7)។

SDG4 មានគោលដៅលទ្ធផលចំនួនបួន និងមធ្យោបាយអនុវត្តចំនួនបី។ ទាំងនេះមានការគ្របដណ្តប់យ៉ាងទូលំទូលាយ រួមទាំងការអប់រំប្រកបដោយគុណភាព ការទទួលបានសមភាព អក្ខរកម្ម និងសមភាពយេនឌ័រ។ គោលដៅអាចត្រូវបានចាត់ថ្នាក់ជាពីរប្រភេទដោយផ្អែកលើលក្ខណៈរបស់ពួកគេ៖ (1) ជារបៀបវារៈ EFA ដែលមិនទាន់បានបញ្ចប់ និង (2) ពង្រីកដើម្បីរួមបញ្ចូលភាពពាក់ព័ន្ធនៃការអប់រំ។

គោលដៅនៃSDG4 មានដូចខាងក្រោម៖ លក្ខណៈពិសេស និងគោលដៅសំខាន់ៗរបស់ SDG

ESTABLISHED EFA AGENDA

TARGET4.1

TARGET4.2

TARGET4.5

EXPANDED AGENDA

TARGET4.3

TARGET4.4

TARGET4.6

3 MEANS OF IMPLEMENTATION

Image Source: http://en.unesco.org/gem_report/sdg-goal-4

Human Rights

1. Universal Declaration of Human Rights (UDHR)
   http://www.un.org/en/universal-declaration-human-rights/
2. Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights (OHCHR) "What are Human Rights?"
   http://www.ohchr.org/EN/Issues/Pages/WhatareHumanRights.aspx

Conflict & Peacebuilding

1. The Research Consortium on Education and Peacebuilding. The Role of Teachers in Peacebuilding and Social Cohesion
   http://www.ulster.ac.uk/data/assets/pdf_file/0015/224250/role-of-teachers-synthesis-report-final16.pdf
2. The Conflict Resolution Education Connection. Resources for Teachers.
   http://creducation.net/teachers/
3. Teaching Activities on Peacebuilding
   http://creducation.net/teachers/

Respect for Diversity

1. UNESCO Universal Declaration on Cultural Diversity
   http://unesdoc.unesco.org/images/0012/001271/127160m.pdf#page=10
2. How to Teach Cultural Diversity in Schools
   http://www.kaplanco.com/blog/post/2016/10/07/how-to-teach-cultural-diversity.aspx
3. Activities for Understanding Respect and Diversity
   http://www.edutopia.org/discussion/activities-understanding-respect-and-diversity

Globalization and Social Justice

1. International Labor Organization Declaration on Social Justice for a Fair Globalization
   http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/RES/63/199
2. Globalization 101: Teaching Tools
   http://www.globalization101.org/teaching-tools/
3. A Collection of Resources for Teaching Social Justice
   http://www.clutofpedagogy.com/social-justice-resources/

Sustainability

1. 17 Sustainable Development Goals
   http://www.un.org/sustainabledevelopment/sustainable-development-goals/
2. What is Education for Sustainable Development (ESD)?
   http://en.unesco.org/themes/education-sustainable-development/what-is-esd
3. Vanderbilt University. Teaching Sustainability.
   http://cft.vanderbilt.edu/guides-sub-pages/teaching-sustainability

ម៉ាទ្រីស ស្តីពីវត្ថុបំណងនៃការសិក្សា

ប្រធានបទ និងគោលបំណងសិក្សារបស់អង្គការយូណេស្កូ (TLO) ផ្តល់នូវម៉ាទ្រីសនៃគោលបំណងសិក្សាដែលបែងចែកទៅជាប្រធានបទចំនួនប្រាំបួននៅទូទាំងកម្រិតនៃការអប់រំចំនួនបួន ដែលរៀបចំដោយកម្រិតនៃភាពស្មុគស្មាញ។ ម៉ាទ្រីសគឺជាឧទាហរណ៍នៃវិធីសាស្រ្ត 'កម្មវិធីសិក្សារាងជារង្វង់' ដែលតាមរយៈនោះគំនិតដែលទាក់ទងនឹង GCED អាចត្រូវបានណែនាំដល់កុមារតាំងពីតូចរហូតដល់ថ្នាក់មត្តេយ្យសិក្សា និងបង្រៀនជាមួយនឹងភាពស៊ីជម្រៅ និងភាពស្មុគស្មាញកាន់តែច្រើននៅពេលពួកគេចាស់។ យើងត្រូវតែចំណាំថា គោលបំណងសិក្សាទាំងនេះគ្រាន់តែជាការណែនាំប៉ុណ្ណោះ។ មនុស្សម្នាក់គួរតែមានអារម្មណ៍សេរីក្នុងការជ្រើសរើស សម្របខ្លួន និងរៀបចំឱ្យសមស្របទៅតាមបរិបទនៃការរៀន និងការបង្រៀនជាក់លាក់របស់មនុស្សម្នាក់។

'កម្មវិធីសិក្សារាងពងក្រពើ' ឬ A Spiral Curriculum គឺជាប្រភេទនៃការរចនាកម្មវិធីសិក្សាដែលគោលគំនិត និងប្រធានបទសំខាន់ៗត្រូវបានបង្ហាញម្តងហើយម្តងទៀតក្នុងបរិបទនៃបទពិសោធន៍សិក្សាថ្មីទូលំទូលាយ និងស្មុគស្មាញ។ វាបម្រើសម្រាប់ការបង្រួបបង្រួមការរៀនសូត្រដែលមានពីមុនមក ក៏ដូចជាការពង្រីក និងស្វែងរកខ្លឹមសារសិក្សាផ្សេងៗគ្នាយ៉ាងស៊ីជម្រៅបន្ថែមទៀត។⓭ ម្យ៉ាងវិញទៀតសិស្សវ័យក្មេងអាចរៀនអំពីគំនិត និងគំនិតដ៏ស្មុគស្មាញរបស់ GCED ប្រសិនបើការបង្រៀនត្រូវបានរៀបចំ និងបង្ហាញយ៉ាងត្រឹមត្រូវ។

ប្រធានបទ	**មត្តេយ្យ និងបឋមសិក្សកម្រិតទាប (៥-៩ឆ្នាំ)**	**បឋមសិក្សាកម្រិតខ្ពស់ (៩-១២ឆ្នាំ)**	**អនុវិទ្យាល័យ (១២-១៥ឆ្នាំ)**	**វិទ្យាល័យ (១៥-១៨+ឆ្នាំ)**
១. **រចនាសម្ព័ន្ធនិងប្រព័ន្ធអប់រំមូលដ្ឋាន ជាតិ និងអន្តរជាតិ**	ពិពណ៌នាអំពីរបៀបដែលបរិយាកាសក្នុងតំបន់ត្រូវបានរៀបចំ និងរបៀបដែលវាទាក់ទងនឹងពិភពលោកកាន់តែទូលំទូលាយ និងណែនាំ	កំណត់រចនាសម្ព័ន្ធអភិបាលកិច្ចដំណើរការធ្វើសេចក្តីសម្រេចចិត្ត និងវិមាត្រនៃសញ្ជាតិ	ពិភាក្សាអំពីរបៀបដែលរចនាសម្ព័ន្ធអភិបាលកិច្ចសកលមានអន្តរកម្មជាមួយរចនាសម្ព័ន្ធជាតិ និងមូលដ្ឋាន និងស្វែងយល់ពីភាពជាពលរដ្ឋសកល	វិភាគច្បាស់នូវប្រព័ន្ធអភិបាលកិច្ចសកល រចនាសម្ព័ន្ធ និងដំណើរការ និងវាយតម្លៃផលប៉ះពាល់សម្រាប់ភាពជាពលរដ្ឋសកល

	គំនិតនៃភាពជាពលរដ្ឋ			
២. បញ្ហាដែលប៉ះពាល់ដល់អន្តរកម្ម និងការតភ្ជាប់សហគមន៍នៅកម្រិតមូលដ្ឋាន ថ្នាក់ជាតិ និងពិភពលោក	វាយបញ្ជីបញ្ហាសំខាន់ៗក្នុងមូលដ្ឋាន ជាតិ និងសកល ហើយស្វែងយល់ពីរបៀបដែលវាអាចមានទំនាក់ទំនង	ស៊ើបអង្កេតមូលហេតុដែលនៅពីក្រោយការព្រួយបារម្ភជាសកលទូទៅ និងផលប៉ះពាល់របស់វានៅថ្នាក់ជាតិ និងមូលដ្ឋាន	វាយតម្លៃមូលហេតុឫសគល់នៃបញ្ហាសំខាន់ៗក្នុងមូលដ្ឋាន ជាតិ និងសកលលោក និងភាពជាប់ទាក់ទងគ្នានៃកត្តាក្នុងស្រុក និងពិភពលោក	ពិនិត្យយ៉ាងម៉ត់ ចត់បញ្ហាក្នុងមូលដ្ឋានជាតិ និងសកលទំនួល ខុសត្រូវ និងផលវិបាកនៃការសម្រេចចិត្ត ពិនិត្យ និងស្នើការឆ្លើយតបសមស្រប
៣. សក្តានុពលនៃអំណាច	ដាក់ឈ្មោះប្រភពព័ត៌មានផ្សេងៗគ្នា និងអភិវឌ្ឍជំនាញមូលដ្ឋានសម្រាប់ការសាកសួរ	ភាពខុសគ្នារវាងការពិត /ទស្សនៈការពិត/ការប្រឌិត និងទស្សនៈ/ទស្សនៈផ្សេងៗគ្នា	ស៊ើបអង្កេតការសន្ទត់មូលដ្ឋាន និងពិពណ៌នាអំពីវិសមភាព និងសក្តានុពលនៃថាមពល	ដាក់ឈ្មោះប្រភពព័ត៌មានផ្សេងៗគ្នា និងអភិវឌ្ឍជំនាញមូលដ្ឋានសម្រាប់ការសាកសួរ
៤. កម្រិតផ្សេងៗនៃអត្តសញ្ញាណ	ទទួលស្គាល់ពីរបៀបដែលយើងសម និងធ្វើអន្តរកម្មជាមួយពិភពលោកជុំវិញយើងនិងអភិវឌ្ឍជំនាញអន្តរបុគ្គល និងអន្តរបុគ្គល	ពិនិត្យមើលកម្រិតផ្សេងៗនៃអត្តសញ្ញាណ និងផលប៉ះពាល់របស់ពួកគេសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងទំនាក់ទំនងជាមួយអ្នកដទៃ	បែងចែករវាងអត្តសញ្ញាណផ្ទាល់ខ្លួន និងសមូហភាព និងក្រុមសង្គមផ្សេងៗ ហើយបណ្តុះអារម្មណ៍នៃភាពជាកម្មសិទ្ធិរបស់មនុស្សទូទៅ។	អភិវឌ្ឍ និងអនុវត្តជំនាញសម្រាប់ការចូលរួមរបស់ប្រជាពលរដ្ឋប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព
៥. សហគមន៍ផ្សេងៗនៃមនុស្ស និងរបៀបដែលពួកគេ	បង្ហាញពីភាពខុសគ្នា និងទំនាក់ទំនង	ប្រៀបធៀប និងភាពផ្ទុយគ្នា ដែលចែករំលែក និងបទ	បង្ហាញពីការដឹងគុណ និងការគោរពចំពោះភាពខុសគ្នា	វាយតម្លៃទំនាក់ទំនងយ៉ាងត្រចះត្រចង់រវាងក្រុម

មានទំនាក់ទំនងគ្នា	រវាងមនុស្សជាក្រុមសង្គមផ្សេងៗគ្នា	ដ្ឋានសង្គម វប្បធម៌ និងច្បាប់ខុសគ្នា	និងភាពចម្រុះ បណ្តុះការយល់ចិត្ត និងសាមគ្គីភាពចំពោះបុគ្គលដទៃទៀតនិងក្រុមសង្គម	សហគមន៍ និងប្រទេសផ្សេងៗគ្នា
៦. ភាពផ្សេងៗគ្នា និងការគោរពចំពោះភាពចម្រុះ	បែងចែករវាងភាពដូចគ្នា និងភាពខុសគ្នា ហើយទទួលស្គាល់វា។មនុស្សគ្រប់រូបមានសិទ្ធិ និងទំនួលខុសត្រូវ	បង្កើតទំនាក់ទំនងល្អជាមួយបុគ្គល និងក្រុមចម្រុះ	ពិភាក្សាអំពីអត្ថប្រយោជន៍ និងបញ្ហាប្រឈមនៃភាពខុសគ្នា និងភាពចម្រុះ	អភិវឌ្ឍ និងអនុវត្តគុណតម្លៃ អាកប្បកិរិយា និងជំនាញដើម្បីគ្រប់គ្រង និងចូលរួមជាមួយក្រុមចម្រុះនិងទស្សនៈ
៧. សកម្មភាពដែលអាចធ្វើឡើងជាសមូហភាព និងជាបុគ្គល	ស្វែងរកវិធីដែលអាចមានក្នុងការធ្វើសកម្មភាពដើម្បីកែលម្អពិភពលោកដែលយើងរស់នៅ	ពិភាក្សាអំពីសារៈសំខាន់នៃសកម្មភាពបុគ្គល និងសមូហភាព និងចូលរួមក្នុងការងារសហគមន៍	ពិនិត្យពីរបៀបដែលបុគ្គល និងក្រុមបានចាត់វិធានការលើបញ្ហាក្នុងស្រុកសារៈសំខាន់ជាតិ និងសកល ហើយចូលរួមក្នុងការឆ្លើយតបទៅនឹងបញ្ហាក្នុងស្រុក ជាតិ និងពិភពលោក	អភិវឌ្ឍ និងអនុវត្តជំនាញសម្រាប់ការចូលរួមរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព
៨. អាកប្បកិរិយាប្រកបដោយទំនួលខុសត្រូវ ប្រកបដោយសីលធម៌	ពិភាក្សាអំពីរបៀបដែលជម្រើស និងសកម្មភាពរបស់យើងប៉ះពាល់ដល់មនុស្សផ្សេងទៀត	ស្វែងយល់ពីគោលគំនិតនៃយុត្តិធម៌សង្គម និងទំនួលខុសត្រូវសីលធម៌ និងរៀនពីរបៀប	វិភាគបញ្ហាប្រឈម និងបញ្ហាដែលទាក់ទងនឹងយុត្តិធម៌សង្គម និងទំនួលខុសត្រូវ	វាយតម្លៃបញ្ហានៃយុត្តិធម៌សង្គម និងទំនួលខុសត្រូវសីលធម៌ និងចាត់វិធានការដើម្បី

	និងភពផែនដី ហើយទទួលយកអាកប្បកិរិយា ប្រកបដោយការទទួលខុសត្រូវ	អនុវត្តវានៅក្នុងជីវិតប្រចាំថ្ងៃ	សីលធម៌ ហើយពិចារណាពីផលប៉ះពាល់សម្រាប់សកម្មភាពបុគ្គល និងសមូហភាព។	ប្រឈមនឹងការរើសអើង និងវិសមភាព
៩. **ការចូលរួមសកម្មភាពនានារបស់សង្គម**	ទទួលស្គាល់សារៈសំខាន់ និងអត្ថប្រយោជន៍នៃការចូលរួមរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ	កំណត់ឱកាសសម្រាប់ការចូលរួម និងចាប់ផ្តើមសកម្មភាព	អភិវឌ្ឍ និងអនុវត្តជំនាញសម្រាប់ការចូលរួមសកម្ម និងធ្វើសកម្មភាពដើម្បីលើកកម្ពស់ផលប្រយោជន៍រួម	ស្នើសកម្មភាពសម្រាប់ និងក្លាយជាភ្នាក់ងារនៃការផ្លាស់ប្តូរវិជ្ជមាន

សកម្មភាព	**ការប្រើប្រាស់ម៉ាទ្រីស**

ជំហាន៖

១. ផ្តល់ឯកសារចែកចាយនៃម៉ាទ្រីសរួមនៃគោលបំណងសិក្សាដោយផ្អែកលើប្រធានបទ និងកម្រិត (ទំ. 31) និងប្រធានបទសំខាន់ៗសម្រាប់គោលបំណងសិក្សានីមួយៗ (ទំព័រ 32-40)។

២. ជ្រើសរើសប្រធានបទមួយពីប្រធានបទទាំងប្រាំបួនដែលបានរាយក្នុងម៉ាទ្រីស។ អ្នកអាចស្នើឱ្យអ្នកចូលរួមដាក់ឈ្មោះមួយដែលពួកគេចាប់អារម្មណ៍ ឬអ្នកអាចជ្រើសរើសដោយខ្លួនឯង។

៣. សុំឱ្យសិក្ខាកាមស្វែងរកកម្រិតនៃការអប់រំដែលទាក់ទងនឹងការបង្រៀនរបស់ពួកគេ (ឧ. បឋមសិក្សាទាបឬបឋមសិក្សាលើសម្រាប់គ្រូដែលបង្រៀននៅសាលាបឋមសិក្សា)។ សុំឱ្យពួកគេអានពីម៉ាទ្រីសនូវគោលបំណងសិក្សាក្រោមប្រធានបទនិងកម្រិតនៃការអប់រំដែលបានជ្រើសរើស។

៤. បញ្ជាប់វគ្គដោយណែនាំសកម្មភាពគំរូមួយចំនួនដែលមាននៅក្នុងជំពូក។ រំលឹកពួកគេអំពីរបៀបដែលសកម្មភាពនីមួយៗត្រូវបានរៀបចំឡើងដោយផ្អែកលើប្រធានបទ កម្រិតនៃការអប់រំ និងការរៀនសូត្រដែលពាក់ព័ន្ធគោលបំណង។

កំណត់សម្គាល់សម្រាប់គ្រូឧទ្ទេស

នៅពេលអ្នកណែនាំគ្រូអំពីរបៀបប្រើប្រាស់ម៉ាទ្រីស សូមសង្កត់ធ្ងន់លើការពិតដែលថាប្រធានបទដូចគ្នាអាចមានគោលបំណងសិក្សា និងប្រធានបទផ្សេងៗគ្នា ទៅតាមកម្រិតនៃការអប់រំ/អាយុរបស់អ្នកសិក្សា។ ចង្អុលបង្ហាញថា គោលបំណងនៃការសិក្សាកាន់តែស្មុគស្មាញនៅពេលដែលអ្នកសិក្សារីកចម្រើន។ ជាឧទាហរណ៍ ឧបមាថាគ្រូបង្រៀនជ្រើសរើសប្រធានបទ 'ភាពខុសគ្នា និងការគោរពចំពោះភាពចម្រុះ។ សិស្សសាលាបឋមសិក្សាទាបអាចត្រូវបានបង្រៀនឱ្យបែងចែករវាងភាពស្រដៀងគ្នា និងភាពខុសគ្នា និងទទួលស្គាល់ថាមនុស្សគ្រប់រូបមានសិទ្ធិ និងទំនួលខុសត្រូវ ខណៈពេលដែលសិស្សសាលាបឋមសិក្សាអាចរៀនអំពីបញ្ហាប្រឈមនៃការរស់នៅជាមួយគ្នា អ្វីបណ្តាលឱ្យមានជម្លោះរវាងក្រុមវប្បធម៌ និងអ្វីដែលពួកគេអាចធ្វើបាន។ ដើម្បីដោះស្រាយ ឬកាត់បន្ថយពួកគេ។ សិស្សានុសិស្សនៅអនុវិទ្យាល័យអាចត្រូវបានបង្រៀនពីប្រធានបទដ៏ស្មុគស្មាញដូចជា គោលគំនិតនៃសន្តិភាព និងអហិង្សា និងរបៀបចូលរួមសកម្មភាពដើម្បីយុត្តិធម៌សង្គម។

GCED (Global Citizenship Education) Clearinghouse
http://www.gcedclearinghouse.org

GCED Clearinghouse គឺជាមូលដ្ឋានទិន្នន័យសកលនៅលើGCED ដែលបង្កើតឡើងដោយUNESCO និង APCEIU ដើម្បីជួយសម្រួលដល់ការចែករំលែកព័ត៌មាន និងបង្កើនចំណេះដឹង និងការយល់ដឹងអំពីGCED។ Clearinghouse មានគោលនយោបាយ ការអនុវត្តល្អ សម្ភារៈបង្រៀន និងសិក្សាអត្ថបទទិនានុប្បវត្តិ និងធនធានផ្សេងទៀតនៅលើGCED ពីទូទាំងពិភពលោក បង្កើនការចូលប្រើ និងបង្កើនការយល់ដឹងអំពីGCED ដល់ទាំងអស់គ្នា – អ្នកបង្កើតគោលនយោបាយ មន្ត្រីក្រសួងអប់រំ អ្នកបង្កើតកម្មវិធីសិក្សា អ្នកស្រាវជ្រាវ អ្នកអប់រំ ឪពុកម្តាយ អ្នកសិក្សា និងសាធារណជនទូទៅ។ មុខងារ Clearinghouse ដើម្បីជួយសម្រួលដល់ការចែករំលែកព័ត៌មាន និងបំផុសគំនិតមនុស្សមកពីជុំវិញពិភពលោក។

GCED (Global Citizenship Education) Online Campus
http://www.gcedonlinecampus.org/

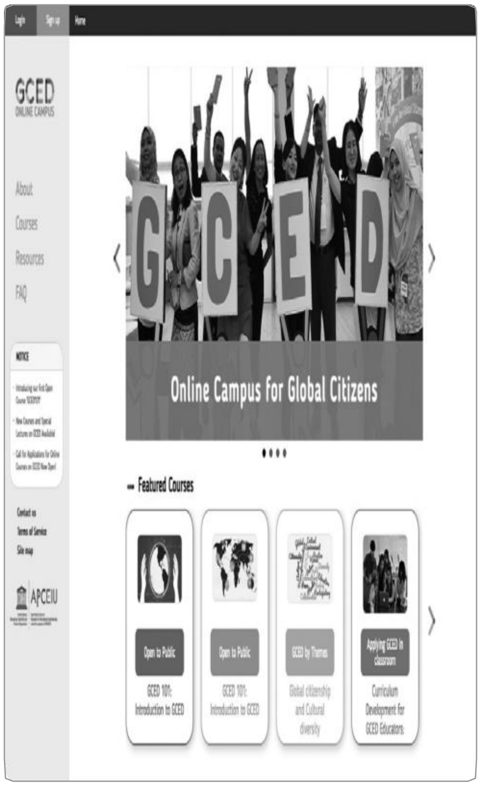

GCED Online Campus គឺជាវេទិកាសិក្សាតាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិកលើការអប់រំសញ្ជាតិសកលដោយAPCEIU។ វេទិកានេះផ្តល់នូវវគ្គសិក្សាតាមអ៊ីនធឺណិតGCED សម្រាប់អ្នកអប់រំ ស៊េរីការបង្រៀនពិសេស វីដេអូករណីនៃការផ្តួចផ្តើម GCED និងការបង្រៀនដែលទាក់ទងនឹង GCED & សម្ភារៈសិក្សា។ វគ្គសិក្សា និងខ្លឹមសារទាំងអស់គឺឥតគិតថ្លៃ និងអាចចូលប្រើបានសម្រាប់អ្នកអប់រំគ្រប់រូបដែលចាប់អារម្ម ណ៍លើ GCED! ដោយមានធនធានសិក្សាតាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិកជាច្រើន អ្នកអប់រំត្រូវបានលើកទឹកចិត្តឱ្យផ្សព្វផ្សាយ GCED នៅក្នុងការកំណត់ផ្សេងៗ រួមទាំងថ្នាក់រៀន សាលារៀន និងសហគមន៍មូលដ្ឋាន។ នេះនឹងរួមចំណែកដល់អ្វីដែល APCEIU បានតស៊ូមតិជាយូរមកហើយៈ ការរៀនរស់នៅជាមួយគ្នា។

Global Citizenship Education: Topics and Learning Objectives

http://www.apceiu.org/board/bbs/board.php?bo_table=m31&wr_id=496

ការបោះពុម្ពផ្សាយថ្មីមួយរបស់អង្គការយូណេស្កូនៃGCED ដែលមានចំណងជើងថាTLO: "ប្រធានបទនិងគោលបំណងនៃការសិក្សា" គឺជាមគ្គុទេសក៍គរុកោសល្យដំបូងគេនៅលើGCED ពីអង្គការយូណេស្កូ។ ការបោះពុម្ពផ្សាយនេះ ដែលបង្ហាញក្នុងវេទិកាអប់រំពិភពលោកឆ្នាំ2015 មានគោលបំណងជួយរដ្ឋសមាជិកក្នុងការរួមបញ្ចូលGCED ទៅក្នុងប្រព័ន្ធអប់រំផ្លូវការ និងក្រៅផ្លូវការរបស់ពួកគេ។ងាយស្រួលក្នុងការអនុវត្ត និងសម្របខ្លួន មគ្គុទ្ទេសក៍នេះគឺអាចអនុវត្តបាន មានភាពបត់បែន និងមានប្រយោជន៍សម្រាប់អ្នកអប់រំ អ្នកបង្កើតកម្មវិធីសិក្សា គ្រូបណ្តុះបណ្តាល អ្នកបង្កើតគោលនយោបាយ និងអ្នកពាក់ព័ន្ធផ្នែកអប់រំផ្សេងទៀតទាំងអស់។

Global Citizenship Education: Preparing Learners for the Challenges of the 21st Century.
http://unesdoc.unesco.org/images/0022/002277/227729e.pdf

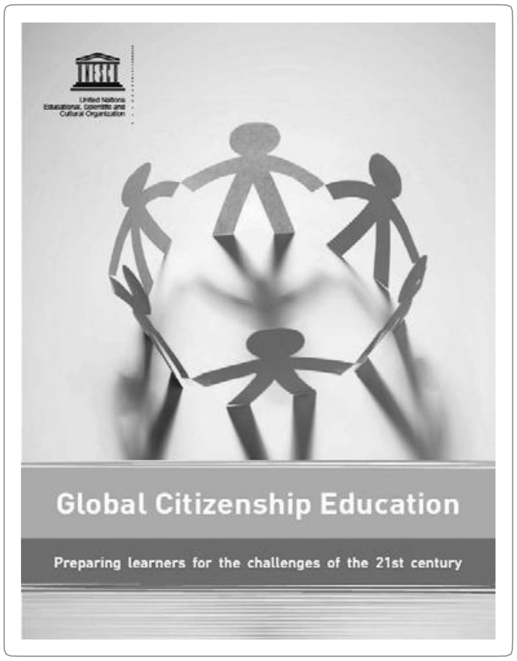

ការបោះពុម្ពផ្សាយនេះ គឺជាការណែនាំជារួមចំពោះការអប់រំស្តីពីសញ្ជាតិសកល ដោយផ្តល់ឱ្យអ្នកអាននូវទិដ្ឋភាពទូទៅនៃGCED និងគោលគំនិតរបស់វា ព្រមទាំងមូលហេតុដែលមានសារៈសំខាន់ចំពោះសង្គមបច្ចុប្បន្ន និងអនាគត។ ការបោះពុម្ពផ្សាយនេះ មិនត្រឹមតែផ្តល់ព័ត៌មានដល់អ្នកអានប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែវាមានបំណងឆ្លើយសំណួរដែលសួរញឹកញាប់ជាច្រើនទាក់ទងនឹងប្រធានបទនេះ ជួយអ្នកអប់រំ អ្នកបង្កើតគោលនយោបាយ អ្នកអនុវត្ត អ្នកដឹកនាំយុវជន និងស្ទើរតែគ្រប់គ្នា និងគ្រប់គ្នាយល់ពីសារៈសំខាន់ និងតួនាទីដែលGCED នឹងបន្តទទួលយកនៅឆ្នាំខាងមុខ។

Global Citizenship Education: A Guide for Policymakers
http://www.unescoapceiu.org/board/bbs/board.php?bo_table=m412&wr_id=87

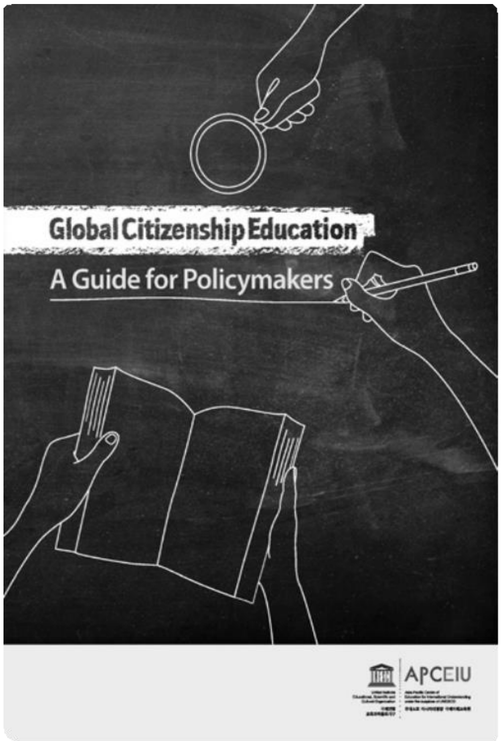

វាមានពីរផ្នែក។ ផ្នែកទីមួយផ្តល់នូវទិដ្ឋភាពទូទៅនៃGCED រួមទាំងផ្នែកបីដែលគ្របដណ្តប់ផ្ទៃខាងក្រោយនៃGCED ហេតុផលសម្រាប់ GCED និងគំនិតនៃ GCED។ ផ្នែកទីពីរផ្តោតលើការអភិវឌ្ឍ និងការអនុវត្តគោលនយោបាយ GCED ស្នើយុទ្ធសាស្ត្រក្នុងវិស័យសកម្មភាពអាទិភាពចំនួនប្រាំ៖ ការត្រួតពិនិត្យគោលនយោបាយនិងការអភិវឌ្ឍន៍ ការពិនិត្យឡើងវិញនិងការអភិវឌ្ឍន៍កម្មវិធីសិក្សា; ការកសាងសមត្ថភាព; ការបង្កើតចំណេះដឹង ការចែករំលែកនិងការផ្សព្វផ្សាយ; និងការត្រួតពិនិត្យ និងការវាយតម្លៃ។ យុទ្ធសាស្ត្រត្រូវបានរៀបចំឡើងដើម្បីអនុញ្ញាតឱ្យមានការរួមបញ្ចូលនៃតម្លៃ និងគោលគំនិតរបស់ GCED ទៅក្នុងប្រព័ន្ធអប់រំបច្ចុប្បន្នរបស់ប្រទេសដែលស្របតាមអាទិភាព និងបរិបទរបស់ពួកគេ។

MEMO

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

국제연합
교육과학문화기구

Asia-Pacific Centre of
Education for International Understanding
under the auspices of UNESCO

유네스코 아시아태평양 국제이해교육원

Address
120, Saemal-ro, Guro-gu, Seoul, Republic of Korea, 08289
Tel (+82-2) 774-3956
Fax (+82-2) 774-3957
E-mail: info@unescoapceiu.org
Web: www.unescoapceiu.org